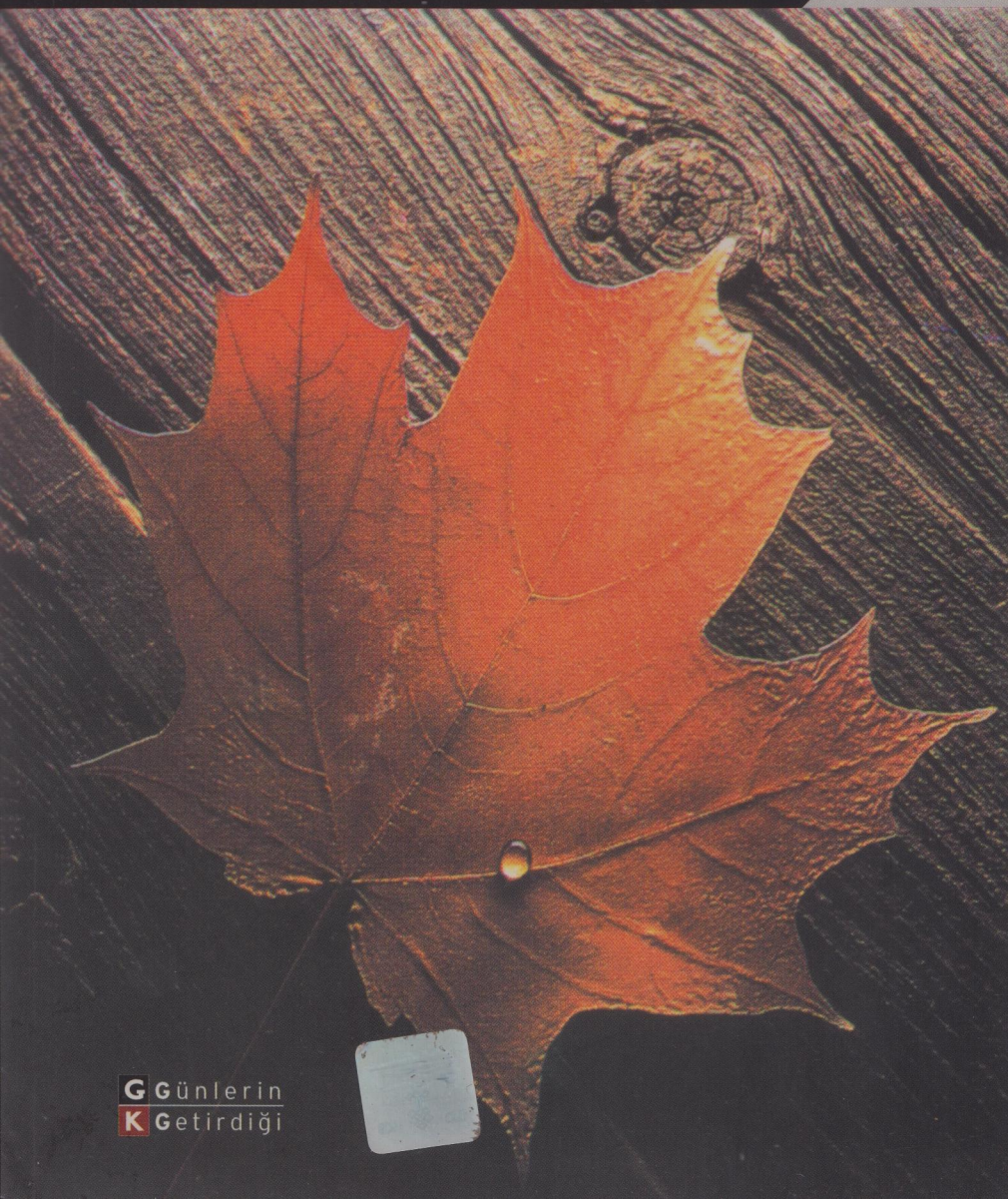
VAROŞTA KADIN OLMAK

Nalan Türkeli

[GÜNLÜK]

GGünlerin
KGetirdiği

Nalan Türkeli

Varoşta Kadın Olmak

GENDAŞ KÜLTÜR

Varoşta Kadın Olmak

Yeni Seri: 264
Günlerin Getirdiği: 17

© GENDAŞ A.Ş., İstanbul 2000

Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Birinci Baskı: Aralık 2000

ISBN 975-308-294-0

Kapak, İç Baskı ve Cilt
Kaya Matbaacılık (0212-656 62 20)

GENDAŞ A.Ş.
Çatalçeşme Sk. No: 19 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 512 33 86 - 512 94 67 (Pbx) Faks: 520 82 12

Nalan Türkeli

VAROŞTA KADIN OLMAK

(GÜNLÜK)

GENDAS KÜLTÜR

Ben eğitimsiz, öğretimsiz çok şeyden mahrum yaşantımla, gecekonduluyum. Şu var ki, bu saydıklarım hiçbir organımı susturmaya neden olamıyor. Onca zaman, konuşuyordum, duyuyordum, hissediyordum da kimseler bilmiyordu. Yazmaya karar verdim ben de; biz gecekondulukların sesini duyururum ümidiyle. Günlük yazma tutkum, aklımıza, kısaca tüm yaşamımıza yansıyan yasakların nedenlerini sorma istemimle başladı. Cesaretimi korkularımdan aldım. Oysa, gereksiz korkularımdan hep nefret ettim. Hâlâ devam eden korkularımsa, yaşantım gibi, tamamlanmamış inançlarım yüzünden.

Fikirlerim yanlış olabilir. Dedim ya, hayat okulu okuyanlardanım. Bir gün mezun olur muyum, bilemiyorum. Her türden insan kişiliğine göre ayrı cevap vermek, okul kitaplarının, ezberlenişine benzemiyor. Eksikliklerimde her şeyin, herkesin payı var. En çok da bizim gecekondulukların. Buradakilerin öğrettikleri öfke, intikam, nefret. Ben de uyuyorum onlara ister istemez. Haklılık ve haksızlıklar, zorbalığa dayandırılmak istenince başlıyor kavgalar burada. Kimse kimseyi hak ettiğine layık görmüyor.

Altı yıla yakın yaşadığım bu gecekondu mahallesinde, haksızlığa uğradığım sayısız çirkin olaya şiddetimle karşılık verseydim; bir de yaşama tutkum, sevgilerim, umutlarım bu kadar kök-

lü olmasaydı, şimdi demir parmaklıklar ardında olurdum muhakkak.

Yaşadığım Kâzım Karabekir Mahallesi'ni önce sizlere biraz tanıtayım: Günlüğümle daha detaylı tanıtmaya çalışacağım... Buralar, plansız, projesiz eğreti evleriyle, kaçaklar ve yokluklar diyarıdır. Arsalar, evler, çoğunlukta da elektrik - sular kaçaktır.

Memleketinde davarını, toprağını satıp gelen iki üç günlük İstanbullularıyla, olumsuzluklardan yana, ne aranırsa, vardır burada: Yalanlar, iftiralar, hırsızlar, zorbalar...

Okullarımızdan çok, camilerimiz ve kahvehanelerimiz vardır birkaç metre arayla. Mahallemizin çoğunluğu, çocuklardır. Genelde fabrika ve benzeri iş yerlerinde çalışılır, alınan aylık ücretler karın dahi doyurmazken, her yıl doğuran kadınların sayısı oldukça fazladır. Doğumlardan birkaç yıl sonra, dengesiz beslenme nedeniyle, uçuk benizli, şiş karınlı, çelimsiz, eğri bacaklı çocuklar sahipsizce salınıp dururlar sokaklarda. Oyuncaksızlık, meyvesizlik bazen de ekmeksizliğin verdiği yokluk duygusuyla ne bulurlarsa toplarlar yerden. İlk öğrendikleri, yokluktur. Ardından dayak ve korku.

Kimi çocukların okumaya hevesli olmaları, eğitim görmelerine yetmez. Küçük yaşta atölyelerle tanışırlar. Aile bütçesi uygun olanlar çalıştırmadıkları çocuklarını genellikle Kur'an kurslarına gönderirler. "Allah ve ahiret korkusu"nun öğrenilmesi gerekir çünkü.

Anlatmakla bitmez buralar... Genelde, çatıları kuş kanatlı, bir veya iki odadan ibaret yarı inşaatlı gecekondularımız zevku sefadan da geri kalmazlar, eğer buna sefa denirse... İyi veya kötü, herkesin bir radyosu vardır. Sesler sonuna kadar açılır. Bir de uzun hava söylendi mi, kimselere dokunulamaz. Sıla hasretleri depreşir, ta yürekten çekilir ahlar.

Az kalsın unutuyordum; gazete, kitap, dergi gibi araçlar buralara hiç uğramaz desem yeridir. Tarihi çokça geçkin sayfalara, bakkalların tezgâhında rastlanır. Bunlara verilen para fuzulidir

verense enayi. Modern, çağdaş bir araç, hatta süs eşyası olarak sahiplenilen televizyon neye yetmiyordur? Herkes, sözün başında, kendi yaşamının ciddiyetini dile getirir. Kalanlarla uğraşmak, devlet görevlilerinin işidir... Yarı örtük giyimli kadınları, üç beş tavuğu, açık lağım çukurları ve su kuyularıyla, biraz köydür. Açık giyinmeye meyilleri, sayılı afilli otoları, üniversiteli, liseli birkaç genciyle de, biraz şehirdir. Aslında, ne köydür, ne şehir. İkiliğin arasında sıkışmış, kurtulmaya çalışan, yerleşenlerinin bile kendini tanımlayamadığı yerlerden sadece biridir bizim Kâzım Karabekir...

Günlük yaşantımız içerisinde bunlar gibi yığınlarca eksikleri, her an görmek mümkün değil mi? Tüm çabam, bu çirkin yığını birkaçımızın payına da olsa, azaltabilmek. Şu an yeni bir yaşama, çalışmakta olduğum konfeksiyon atölyesinden bir an önce ayrılmakla sıvayacağım kollarımı.

Bu boş sayfaları, tüm değerli canlılar gibi görüyorum. Aklımla, yüreğimle besleyebildiğimce besleyeceğim. Yalnız, yavaş yavaş. Hiçbir şey, birden ortaya çıkmaz ki.

8 Kasım 1993

Yıllardır basılmasını istediğim bu kitaplar beni şimdi utandırıyor. Bugün baskıdan çıkan "Beni Tanıdınız mı?" adlı, benim yazdığım şiir kitapları bunlar. Bunca kitabı ne yapayım ben? Al bir cahillik daha. Marifet saydım, başarı bildim. Benden ve yayınevi sahibi İrfan Bey'den başka kim okuyup da onayladı? Kim karar verdi şiirlerimin kitaba dönüştürülmesine? Bütün bunlar, şimdi şarlatanlık gibi geliyor bana. Bu peşin hükümlülüğüm yüzünden, kim bilir daha nerelerde utanacağım? Ölü fiyatına sattığım dikiş makinam ve siyah beyaz televizyonum da kurban gitti kitaplara. Tüm bunlara karşın, beni rahatlatan tek şey, kitapların bu kadar kolay basılabileceğine inanmamış olmam oldu. İrfan Bey'in hanımı, kitapların otuz adedini yayınevine ayırıp, kalanları bana iade ederken "Bunları muhakkak sat." diye tembih-

ledi. Satayım, satayım da nasıl? Ne diyeyim insanlara? "Ben kendi başıma bir kitap çıkardım alsanıza" mı diyeyim? Gülmezler mi bana? Alay etmezler mi?

14 Kasım 1993

Bugün çalıştığım konfeksiyon atölyesine, utanıp sıkılarak sadece bir kitabımı götürdüm. Yazma tutkumu bilen arkadaşlarım, adım ve resmim basılı kitabımı gördüklerinde, yine de şaşırdılar. Onlar da benim gibi marifet saydılar. Suçluluk duygusundan kurtulayım diye, nasıl bastırdığımı en ince ayrıntısına kadar izah ettim onlara. Hatta, bilmeden de olsa, yaptığım şeylerin, sahtekârlık olduğunu söyledim. İkinci kez şaşırdılarsa da, yine de gurur duydular benimle. Patronumuz Şeref Abi bile, makinemin başında fırsat buldukça, sigara kağıtlarına karaladıklarımın bir şeyler anlattığına şimdi daha çok inanıyor. "Bu gidişle şair olacaksın" diyor. Bense, "Yazar olacağım." diye cevap veriyorum ona.

18 Kasım 1993

Şeref Abi, fason çalıştığımız Fatto firması elemanlarına göstermiş kitabımı. Yaşasın, yaşasın; utanmaya, sıkılmaya gerek duymadan kitaplarımdan az da olsa para kazanıyorum artık. İstekliler habire çoğalıyor. Fatto firması çalışanlarına, imzalı olarak tam kırk üç adet kitap sattım. Paralarını ay başında alacağım. Asıl mutluluk veren para değil, bir şeyler paylaşmak hissi, bu her şeyden güzel.

Yeniden doğuştur bir yudum sevgi
Tesadüf gönüle girmeyiversin.
Yaşanmamış kılar hüznü kederi
Bir tatlı tebessüm görmeyiversin.

Sevgiyle yıkılır zorba inatlar
Sitemin, küsüşün, yanlış görüşün

Mecalsiz o cana zift karanlıklar
Savunması mı kalır korkulu düşün...

24 Kasım 1993

Akşam, eve oldukça geç geldim. Bir gün öncesinden pişirdiğim pırasa yemeği, bu akşam da yetti. Yemeye yemeye, midemiz ufalmış olmalı. Yatak yorgan sabahki haliyle yerinde duruyor.

Televizyonumu açıp, yorgun bedenimi, boylu boyunca yatağa uzattım. Televizyon zevki bir başka. Geçici de olsa sorunlarımı unutup, ekranla avunabiliyorum; gülüneceğe gülüyorum, ağlanacağa ağlıyorum işte. Mutlu oluyorum televizyonumla. Yine renksiz televizyon aldım, ama ne fark eder ki? İkisi de aynı vazifeyi görmüyor mu?

Toplumumuzda kitap okuma alışkanlığı, şu veya bu sebeple süratle kaybolurken, bu makine, ekmek gibi zarurileşiyor. Sanki yaşamımızda ikinci can. Toplumsal programlar cehalete az da olsa dur, diyor. Kanalların çoğalması bence iyi oldu.

7 Ocak 1994

Kocam, kâğıdı kalemi eline zamansız alıyorsun, diye bana kızıyor. Yazmanın, düşünmenin zamanı mı olur be! Yasak koyması bir yana, bir de, olmayacak laflar ediyor bana... Milletin derdi yok muymuş da, beni mi dinleyecekmiş. Neymiş o öyle gecenin bir yarısı yataktan kalkıp, kâğıt karalamam. Davranış ve tutumlarım normal değilmiş. Aklımı mı yemişim ne....

Anlamıyor ki beynimden geçenleri, anlayamıyor. Düşüncelerimi kâğıtlara anlatamazsam, anlamı mı kalır yaşamın?

"Gelme üstüme Erkan, gelme. Gündüzleri zamanım yok ki yazmaya. Anlamaya çalış birazcık olur mu? Zorunluluklarım olduğu kadar, yüreğim, sevgilerim var bu kâğıtlarda. Sen varsın, çirkinliğin güzelliğinle. Çocuklarım var, kısaca haberdar olduğum herbir şeyi sığdırmak istiyorum bu sayfalara..."

Erkan, anlayacak beni. Biraz zaman var....

22 Ocak 1994

Birkaç gün önce yazdıklarıma bakayım dedim bugün tekrardan. Off... Bunlar ne cahilane sözler böyle! Bu ne deneyimsizlik! Bütün kelimeler havada uçuyor sanki. Ya imla yanlışlarım. Tam dört sayfalık yazılarımı yok ettim bugün. Yeniden yazacağım. Yine beğenmezsem, yine yeniden. Ziyan olan sayfalara acıyorum, zamanım gibi.

26 Ocak 1994

Kısa ve öz cümleler kurmayı, biraz da olsa öğrendim galiba. Mahallemizdekilerin konuştuklarını dinleyerek kuruyorum cümlelerimi... Şöyle konuşuyorlar: "Bugün ne pişireyim?", "Yine kış geliyor."

13 Şubat 1994

Bugün kafa izni yaptım. Dünden beri, üzerimde bir kırgınlık var. Sabah, yine de ister istemez kalktım yatağımdan. Deniz, sabah gidiyor okuluna. Bakkaldan, yarım ekmek arasına iki karper peyniri alıp, okuluna gönderdim. Ardından pirinç çorbası kaynatıp limon için, komşum Seda'ya gittim... Çorba dengeli beslenme sayılmasa da, sabahları doyurucu ve tasarruflu oluyor. En ucuz zeytinin kilosu kırk bin, peynir yetmiş-seksene çıkıyor... Bu sabah büyük oğlum Raif'le, karnımızı bir güzel doyurduk... Öğleden sonra, eski gazeteleri karıştırdım. Bir sütundaki yazı dikkatimi çekti: "Okuyan insan, dünyanın öbür ucunda olup bitenleri, gören insandır." yazıyor. Keşke param olsa da ben de okuyacak bir şeyler alabilsem.

25 Şubat 1994

Bu sabah işe geç kaldım. Biz işçilerin beş dakika gecikmeleri, patronları çileden çıkarıyor. Üstelik, gecikmelerimizi hesaplayıp ay sonunda, maaşımızdan kesiyorlar. Ben buna sebep vermek istemediğimden, akşamları fazladan çalışıyorum... Yaranıl-

mıyor bu adamlara, yaranılmıyor. Mesele, para oldu mu, duygular nasıl da nasırlaşıyor! Sömürü, biraz da böyle egemenleşiyor. Kurtulmak istiyorum bu aşırı çıkarcı ortamdan, hem de hemencecik. Allahım sen başka bir kapıyı aç bana. Bunlar gibi çıkarcı ve baskıcı olmasınlar. Ezmesinler bakışları ve duruşlarıyla. Bunlar çok eksik insanlar biliyor musun Allahım? Zaten, işe aldıkları firma sahiplerine göre; şu makine şu işi dikiyor, bu makine bu işi dikiyor, diyerek ad koyuyorlar bizlere. Onlar için bizler insan değil; bize konulan makine adlarına göre mal yetiştiren robotlarız. Kazayla yanlış bir iş yapsak, üste bir de hakaret.

26 Şubat 1994

Mahallemizde yeni açılan Bekir'in kahvede bu akşam ayrı parti yüzünden çıkan kavganın bağırış çağırışları mahalleliyi bir araya getirdi.

Kimin haklı, kimin haksız olduğunu anlamak zor. Seçim yaklaştıkça, milletvekillerinin yükselen gür sesleri mahallemizde tatsız olaylara yol açıyor. Eğitimsizlerimiz, eğitimli bakanların vaat ettiği güzel sözleri hep kavgalara döküyorlar. O diyor, bu parti iyi, bu diyor, o parti iyi...

Kim umutlanmaz ki verilen vaatlerden? Seçimin bitimiyle, umutlarımız bitmiş de olsa, yarınlar var ilerde.

İnşallah çocuklarımız daha rahat, kavgasız, yalansız ortamlarda yaşarlar.

28 Şubat 1994

Sabah, yatağımdan kalkar kalkmaz, haberleri dinlemek için, televizyonu açtım. Halktaki öfke, isyan hâlâ devam ediyor...

Refah Partili Hasan Mezarcı'nın, Ata'yı veledi zinalıkla suçlaması, toplumumuzu ayaklandırmaya yetmişti. İşte bugün, Ata'nın Türk topulumuna emanet ettiği değerlere sahip çıkılma mitingi var Taksim Meydanı'nda. Mitingin temsilcisi, Tansu Çiller. Ben de gösterdiği duyarlılığa yürekten katılırken; mitin-

ge herkesi davet edip, Refah ve DEP'lileri dışlamasına anlam veremedim. Barış, huzur, bütünlük dışlamalarla olmaz.

Bazı partizanlarınsa, mitingi sömürü olarak yorumlamalarını, kıskançlıklarına bağlıyorum.

2 Mart 1994

Bu sabah, Veli ile karşılaştım yolda. Veli benim yakın komşum. Ancak, pek görüşemeyiz. Sabahları evden erken çıkıyorum. Veli o saatlerde uykuda oluyor. Kısa bir zaman sonra, polis olacak.

Bu sabah, otobüsün gelişini beraberce bekledik, yağan yağmur altında. Otobüs dediğim, öyle kocaman falan değil. Minibüslerden biraz büyük Ümraniye Belediye Başkanımız Şinasi Öktem tarafından konuldu fakir mahallelere yolcu taşıması için. Hem de, seçimlere dört ay kala. Artık gecekondu yapımlarına da ses çıkarmaz oldu kimseler. Herkes harıl harıl, gündüzleri bile yapıyor kulübe ve beton evlerini. Zabıtalarsa, hiç uğramaz oldular. Sadece, seçim otobüsleri geliyor sık sık. Seçimler biz gecekondululara ne çok şey vaat ediyorlar!

Şinasi Öktem'in, yakında yiyecek dağıtacağını da öğrendik. Et de vereceklermiş. Kaçar kilo bilmiyorum. Bir günlük verirlerse bizim eve, iki kilo yeter. Izgara yapmayı düşünüyorum. Etin kilosu çok pahalı. Tam doksan bin. Ayda iki kez tavuk kanadı yeriz biz; yirmisi ve beşinde. Aldığım maaşı ekmeğe yetiştiremiyorum, et nasıl alayım? Ekmek dört bin. Günde beş ekmek yeniyor bizim evde. Dediğim gibi, en lüks gıda maddemiz tavuk kanadı. Çocuklarıma güzel yiyecekler yedirmenin zevkini pek tadamıyorum. Ne kadar iyi beslenip, o kadar sağlıklı olmalarını istesem de, istemek yetmiyor. Kışı seviyorum, ucuz balık olduğundan. Kıştan nefret ediyorum, yakacak parası bulamadığımdan... Neyse... Şu bizim otobüs var ya, ücretsiz biniyoruz bütün yolcular. Adını bedavacılar otobüsü koydum. Bütün mahalleli, otobüse tıka basa doluşup, tek şikâyet etmeden, güle söyleye işi-

mize gidip geliyoruz. Meğer ne çok parasız varmış mahallemizde. İşe geç kalmak pahasına da olsa, duraklarda bekleşenler sayılacak gibi değil. Allah razı olsun Öktem'den. Sefere koyduğu otobüs, çok zaman imdadımıza yetişiyor. Üstelik ana durağa kadar 500 metrelik çamurlu yolu yürümekten de kurtuluyoruz. Yollarımız kışın çamur, yazın tozlarla kaynaşıyor. Mahallelice, yakınıp dururuz neden, nasıl böyle olduğunu bilmeden. Ara sıra devleti suçlasak da "Bunca kaçak yerleşmeye devlet ne yapsın" deriz sonra.

Mahalleye otobüs geleli, yüzler güleç. Geçenlerde otobüsümüzün patlayan tekerinden korktuysak da çabuk unuttuk. Ne insan, ne makine. Olduğundan, fazla yükün kaldırılması imkânsız.

Otobüsümüzün halini ağır yükten doğrulamayan eşeğin bükük dizlerine benzetiyorum tıpkı. Boğuk sesler çıkarıp duruyor. Son duraktaki rampayı indiğimizde, içim boşalıyor. "Allah korusun" diyorum, "ya freni patlarsa".

Çok şeyde olduğu gibi, bu hususta da pek can güvenliğimiz yok. Faydası olduğundan, zararını göremiyoruz. Memnunuz işte. Şimdi bütün mahalleli seçimlerin bitmesiyle, otobüsümüzün gitmesinden korkuyoruz.

4 Mart 1994

Dünün sakin güneşli havası, bugün sert rüzgârlara döndü. Yüz metre yüksekten evimize gelen elektrik kablosu kopmuş. Fırtınanın şiddetiyle havalanan çatı eternitlerinin üç tanesi de yere çakılıp paramparça olmuş.

İşten eve geldiğimde kahırlanıp kahırlanıp ağladım. Sunta kaplı ters tavanın hali de pek iç açıcı değil. Yağmur sızıntılarından kabarıp dökülüyor. Kışı bitirdik derken, fırtına evimizde yeni yaralar açtı... Çok üzgünüm. Ramazan ayının çıkmasını, dört gözle bekliyorum. Konfeksiyondan ayrılıp geçen yaz olduğu gibi, seyyar satıcılık yapmayı düşünüyorum. Ömrümün konfeksiyon atölyelerinde geçeceği hissi, ruhumu karartıyor. Bu düşün-

celerim, bunalımlara itiyor beni. Asileşiyorum, huysuzlaşıyorum. Ne kadar sevmek istesem de, sevemiyorum bu işçiliği. Ah... İnsandan neler çalmıyor ki. Sabahın sekizinden akşamın yedi buçuğuna kadar sarf ettiğimiz çaba, kölelikten beter. Boşa tükenen bedenim gibi zamanıma da acıyorum. Sabahları evden çıktığımda, çocuklarım yüzünden mahallelinin şikâyetleri, evin dağınıklığı beni çıldırtmaya yetiyor zaten.

5 Mart 1994

Gecenin üçü. Ramazan ayı vesilesiyle en karanlık sokaklar bile yalnız değil artık. Son yıllarda davulla sahura kaldırılma âdeti önemini yitirdiyse de, mahallemizin yeni yetmeleri, buna pek aldırmıyorlar... Gece yarısı güzel bir gerilim filmi izliyordum ki dışardan kulağıma gelen seslerle yatağımdan kalktım. Işığı söndürerek pencereye yaklaştım. Oğlumun yaşıtı olan birkaç arkadaşı, ellerine geçirdikleri boş peynir tenekesinin tam tamlarıyla bölüyorlardı gecenin sessizliğini. Hep bir ağızdan bir de tempo tutturmuşlardı. "Ne uyursun, bu uykuda ne bulursun?"... Işığı yaktım tekrar. Beni gördüklerinde sevindiler. Onlara el sallayıp, Raif' in uyanmaması için parmağımı dudaklarıma götürüp susmalarını işaret ettim.

Yaşları on iki, on üç olan bu çocuklarla çok iyi anlaşmama rağmen, oğlum da dahil, pek söz dinletemiyorum. Gerçi buralarda çocuk değil, it dahi yetişmez ya.

Bu gece, içimi tarifsiz coşkularla doldurdular bu coşkulu çocuklar... Özgürlüğün kanadı onlar. Çocuk olmaya özendiriyorlar insanı, hem de deliler gibi. Şu var ki, bu küçücük bedenlerin kötü alışkanlıklara yenik düşmelerini bilmek üzüyor insanı.

İşte bu akşam dudaklarının arasında nefesleriyle kızıllaşan sigaralarla gözden kaybolduklarında, yüreğimde bıraktıkları burukluktan hiç haberleri olmayacak. Çoğu okul kaçağı. Raif de öyle. İyi ki sigaraya özenti duymuyor. Hatta şiddetle nefret ediyor sigaradan. Okula gitmemesi ise beni kahrediyor. Sevgim mi,

nasihatım mı yetersiz, bilemiyorum. Sanki tersini söylüyormuşumcasına yaptığı yaramazlıklarla büyük sorunlar açıyor başıma. Onu ikna edici sözleri galiba beceremiyorum. Şeey... Oğlum... Yani... Diyeceğim ki... Söylemek istediklerim dilimden dökülmüyor bir türlü. Birkaç aydır da kafasını kuşlara taktı. Yapsa da yapmasa da herkes oğlumu kuş hırsızlığıyla suçluyor. Akşam iş çıkışı eve gelmemi gözleyenler, bana kötü sözler sarf etmek için sözleşiyorlar sanki... Hakaretlere dayanamıyorum. Duyduğum her kötü söz, sanki bir organımı öldürüyor. Öldürüyorlar beni işte, yavaş yavaş öldürüyorlar. Bunlar yüzünden dövdüğüm de oluyor oğlumu, yine boşuna.

Çocuklarımın yüzünden çıkan kavgalar, bazen haddini aşıyor. Bir tek pazar günleri evde kaldığımdan, diğer günler yavrularımın yediği dayaklara engel olamıyorum. İşlenen her suçun suçlusu benim çocuklarım: Galiba en büyük suçumuz kimsesizliğimiz.

6 Mart 1994

Bizim mahallenin nüfusu artmış bugün.

Barınacak bir yeri olmadığından, sokak köpeği Fındık on yavrusunu yine bizim kapıda doğurmuş.

Akşam işten geldiğimde, Fındık'ı yavrularıyla kaynaşmış görmem gözlerimi yaşarttı. Allahım annelik duygusu ne eşsiz bir duygu. Fındık, yavrularını bir bir yalayıp kokluyor. Çocuklarımla bana ne kadar masum bakıyor. Mutlu yorgunluğuyla, ağlamaklı sesler çıkararak sanki yardım istiyor.

Raif'le ona kırık tuğlalardan ufak barınak yapıp üzerine muşamba örttük. Bir bir içeriye taşıdık yavruları. Son yavruyu da annesi getirdi boynundan yakalayarak.

Fatma'sı, Gülsüm'ü, Kiraz'ı bu yavruları suda boğacaklarmış. Nasıl düşünürler bunu, nasıl? Böyle savunmasız canlara nasıl kıyılır? Karınlarını çöplerden doyuracak güce gelene kadar bakıp koruyacağım onları... Ne de tatlılar. Minicik ayakları, ku-

lakları. Boncuk boncuk kara gözleri, parlak tüyleriyle kim olsa sever onları... Fındık'ın yavrularını böyle içten sevip koruması, bana çocuklarımı dünyaya getirdiğim günleri hatırlatıyor. Doğumdan kurtulup bebeğimi kucağıma aldığımda, tüm benliğimi tertemiz duygular sarar. Daha önce kızıp bağırdığım çocukları da yüreğimin ta derinlerine sokmak gelir içimden... Güzelliğin, sevginin, masumluğun tarifi olsa da keşke öylelerine anlatabilsem bunları...

Şimdi kalem elimde güzel sözlerle doldurmak istiyorum sayfaları. Kendimi zorunlu görüyorum buna. Sadece buna mı? Yaşamın borçlar üzerine kurulu olduğunu, keşke yeterince algılayabilsek. Anlatmak istediğim, herhangi bir nesne borcu değil. Vicdan, sevgi, sorumluluk, vefa, insanlığa yakışır tüm borçlar... Bunları hatırlatmak da borcumuz değil mi? Mahallemizde kimileri bu saydıklarımdan oldukça mahrum. Yine bu akşam oğlum Deniz'in çığlıklarıyla dışarı fırladığımda, elinde irisinden bir sopayla koşturan bir adamın önünde, can havliyle attı kendini kapıya. Ardındaki adama neler olduğunu sormama kalmadan, adam, yanımıza gelip, kapıyı şiddetle yumruklayarak "piçine sahip çık" dedi ve çekip gitti.

İnsanların tepkileri, sırf kendi egolarını tatmin etme istemiyle olmasaydı herhalde hiç kimse sanık koltuğuna oturmaz, oturtulmazdı.

8 Mart 1994

Bu sabah çekiç, keser sesleriyle uyandım yatağımdan. Tansu Çiller'in, "Gecekondulara tapu vereceğim." sözü, zenginini, yoksulunu, fırsatçısını atağa geçirdi. 27 Mart seçimlerine kadar kim ne kondurursa kâr sayıyor.

Bu sözden önce devlet hazine arsaları ve ormanlar üzerine rüşvet karşılığı yapılmasına izin verilen gecekondular, artık apartman, villakondu ünvanlarına da kavuşup, geçilecek yol bırakmamacasına her yeri kapladı.

El altından kondu satanların yanısıra dürüstler de tapu ve seçim dalgasına yoldan çıktı.

Emlakçılar hızla yaygınlaşıyor.

Muhtar adaylarının arsa mafyası, emlakçı ve eğitimsiz olmaları kimseleri şaşırtmıyor, düşündürmüyor da. Alışılagelmiş birkaç cici söz, bütçeyle hallolan afişli reklamlar aday olmaya yetiyor.

Bizim Kâzım Karabekir'de şimdilik otuzun üzerinde aday var. Ve çoğu doğru dürüst alfabeyi bilmiyor.

Buraların kurucusu bilinen rahmetli Kürt Şakir, yattığı yerde rahat mı acaba? Yaşamış olsaydı, on yıl muhtarlığını yaptığı bu yerlerin zırnığını gösterir miydi kimselere?

Benim onu tanıdığım yıl 1989.

Elli yaşında, esmer, orta boylu, normal kilolu, bozuk şivesi ve alalı bulalı giyimiyle doğuluydu o. Hırslı ve azimli bir kişiliğe sahipti. Oldukça zengin olduğu söyleniyordu. Kaç arabası olduğunu bilmiyorum. Evlerinin sayısı yirminin üzerindeydi. Kimilerine arsa ve para karşılığı yaptırdığı işlerin çoğu; ormanları koca koca dozerlerle yok ettirip, açılan arazilere bir gecede birkaç tane birden, gecekondu yaptırmaktı. Bir taraftan da bedava arsa bağışlarını sürdürüyordu. Bedavacılar arasında biz yoksullar olduğu kadar; polis, bekçi, komiser ve zenginler de vardı. Amacı, yerleşenleriyle bir mahalle kurup, muhtarlığıyla kendine yeni gelirler yaratmakmış.

Yetkililer herhangi bir tepki gösterdiğinde "bu yerler bana babamdan kaldı" biçimde cevap verirdi sık sık.

1989 seçimleriyle Ümraniye Belediye Başkanlığına gelen Şinasi Öktem, Kürt Şakir'le dişli bir mücadeleye girip basına onun hakkında bazı bilgiler sızdırmıştı. Buna karşılık Kürt Şakir de Milliyet gazetesinin sayfalarını yalanlarıyla işgal etmişti.

Belediyeden gelen bu baskılardan sonra o anlı şanlı Kürt Şakir büyüklüğü bir yana bırakıp, mahalleliden tek tek medet umar olmuştu. Ezberlememiz gereken dersi hepimiz öğrenmiştik. Bi-

ze soran oldu mu, hemen duygu sömürüsüne başvurarak, "Kürt Şakir olmasaydı halimiz ne olurdu" diyecektik. Kürt Şakir'in bizlere söylemek istediği sözler yalan da değildi hani. Devlet mi acıyıp bedava ya da ucuza bir yer verirdi bize?

Özetlemek gerekirse, görgü ve medeniyetten oldukça yoksun bu insan; fakir, çaresiz insanlar gibi, kimi zengin fırsatçıların da desteğiyle, İstanbul'a gecekondulaşmayı yayanlardan sadece biriydi. Sürdürdüğü saltanatsa trafik kazasında hayatını yitirmesiyle noktalanmıştı.

13 Mart 1994

Bugün bizim mahallenin telaşı çok. Çekişmeli kavganın sebebi, yarım metre arsanın bölünememesi. Kavgacılar sözle değil, kazma, kürek, taşla korumaya kararlılar kendilerini. Kimileri kafalarına, sırtlarına yedikleri sopalarla vazgeçiyorlar arabuluculuktan. "Orospu, pezevenk, puşt" sözleri bolca söyleniyor. Daha dün canciğer olan iki komşu, bugün tüm saldırganlıklarıyla birbirlerini yaralayarak soluğu karakolda aldılar. Bizim mahallenin dostlukları, çabuk başlayıp çabuk bitiyor. Var olan güzellikleri yok etmeye çokça eğilimli komşularımız.

Yine bugün, mahallemizin köpekleri sayesinde iyice koşuşturduk.

Mahalle köpekten geçilmiyor. Dişiler senede iki kez yavruluyor. Çöp arabalarının uğramadığı çöplüklerde doyuruyorlar karınlarını. Vücutlarında ne gibi virüsler oluşuyor kim bilir? Sıcak günler de yakın. Ya kuduz olurlarsa! Acıyorum onlara. İnsanlardan bir sevgi görseler, sanki canlarını verecekler. Çok üzülüyorum, ama kendime bakamıyorum ki onlara bakayım. İnsanların zor barındığı dünyada sahipsiz hayvanların bu kadar barınabilmeleri de mucize sayılır.

Hani belki belediyeciler yardımcı olur, diye bekliyoruz. Gelseler de, ellerindeki acayip tüfeklerle, hayvanların canlarını yakıp bağırtarak, kafesli arabalara tıkıyorlar.

Ben bugün, birkaç köpeğin kaderini değiştirmeğe karar vermiştim. Çocuklarımı yanıma alarak, bağladığım birkaç köpekle, Ümraniye çöplüğünün yolunu tuttuk. Köpekleri çöplükte bırakıp, onca yolu yorgun argın bitirerek eve vardığımızda, neye kızacağımızı, neye güleceğimizi kestiremedik. Köpekler bizden önce gelmişler mahalleye. Bir de bizi karşılıyorlar bacaklarımıza sürünerek.

Mahallede adımız köpekçiye çıktı. Komşularım, kapımdaki bu kadar köpeği ne yaptığımı soruyorlar. "Acıdığımdan, ara sıra ekmek verdiğim için alışıklar kapıma." diyemiyorum. Çokları, iyimserliği aptallıkla karıştırıyor. Alaylı, tiksintili halleriyle gülüyor komşularım. Bense, bir bir yazıyorum onların duyarsızlıklarını. Elim yazmasa da, kafam yazıyor. Yaşamaya, yaşatmaya geç kalmanın telaşıyla, daha çok bağlanıyorum her bir canlıya.

16 Mart 1994

Sabah erken olmasına rağmen, bizim Hisar caddesi partizan arabalarının hoparlörlerinden yükselen seslerle çın çın ötüyor. Otobüsün camlarından dışarıya fırlatılarak o yana bu yana uçuşan kağıtların peşinde koşuşturan çocukların keyfine diyecek yok. Her partilinin tomar tomar savurduğu kâğıtlarda, hep aynı vaadler sıralı alt alta... Mahalleli el sallıyor partizan arabalarına neden salladıklarını doğru dürüst bilmeden. Kimileriyse, tüm terbiyesizlikleriyle basıyor küfürü. Bu tutumlarının nedeni partizanların yanlışlıklarıyla doğruluklarının iç içe oluşunu hazmedemediklerindenmiş. Mahallemizde Refahçılar da çok; denenmeyeni denemekte yarar varmış.

Milletimizin asıl amacıysa, yıkılmaya yüz tutmuş yuvayı kurtarma çabasına benziyor. Partizanlar da öyle yapmıyor mu? Halkın kendilerine olan güvenini yitirdiklerini anladıklarında, gündeme yeni yeni isimler getiriyorlar. Ancak, geçimsizlik içindeki bir ailede, küçük bir çocuk ne denli şaşkın ve huzursuzsa, yeni bir bakanı da, aynı toplumun tutarsız ön yargıları, aynı du-

ruma düşürüyor. Hani, toplum da haksız değil yargılarında. Partizanların, birbirlerini yarı gerçek, yarı yalan, açıktan dışlamaları; inançları, güvenleri, bölerek yok ediyor.

18 Mart 1994

İşten ayrılışım birinci haftasını doldururken, bedelini hayli ağır ödedim. Cebimdeki para, bitti bitecek, parasızlık ne kötü şey. Kendime olan güvenim de tükeniyor. Bir şeyler yapmalıyım ama ne?

19 Mart 1994

Bugün çok sevinçliyim. Kanatlanıp uçma hissi böyle olsa gerek... Bütün gün, içimdeki tarifsiz heyecan, akşam üzeri aldığım güzel bir haberle coşkuya dönüştü...Özel radyo kanallarından Ümraniye FM'e davet edildim. Daha önce kitaplarımı alan Fatto firmasındaki arkadaşlarımdan biri, radyo çalışanlarından birine göstermiş kitabımı. Hatta şiirlerim bir aydır radyoda okunuyormuş. Benimle tanışmak isteyenler de çokmuş... Kendimle gurur duymayı henüz haketmemişken bugün çok, çok mutluyum.

20 Mart 1994

Bugün bayram öncesi, arife. İşyerinde kalan son param olan bir milyonu da alıp işten temelli ayrıldım. Bugün içimde, azat edilmiş kölelerin bayramı var sanki. İşten çıkar çıkmaz bir Sabah gazetesi aldım. Okumayı sevsem de her zaman basılı bir şeyler alamıyorum. Her şey gibi, kültür de parayla satılıyor... İşte bugün, tükenmez sandığım paranın dört yüz binini, ayakkabı ve kazak alarak, çocuklarıma harcadım. Gün boyu makinenin başında oturmaktan kamburlaşan sırtımı, aldığım para doğrultamadıysa da en azından vicdanım rahat. Çocuklarımı mutlu görmek, beni de mutlu ediyor. Bayramdan sonra, daha güzel günler olacağı ümidi var içimde. Evimin onarım, çocuklarımın sünnet

parasını kazanayım yeter. Raif on iki, Deniz on yaşında. Acele etmeliyim. Sünnetsiz oluşları, beni de onları da utandırıp üzüyor. Bitmez sandığım günler, bir nefeslik kadar bile değil.

24 Mart 1994

Kurban Bayramı'nın son günü bugün. Bu barışçı dini bayram da olaysız geçmedi mahallemizde.

Sorun genelde Sivaslılardan çıkıyor. Kimilerinin mayası daha mı insafsız yoğrulmuş ne? Zaten mahallemizin çoğunluğu da yine Sivaslılar.

Ayrım gözetiyorlar. Kimi Alevî Sivaslılar Sünnilere, kimi Sünniler de Alevilere resmen kin ve nefret besliyor.

Bunların ya kafaları çalışmıyor, ya da işlerine gelmiyor barışık yaşamak. Böyle boş, anlamsız inançları desteklememe rağmen, sevmiyorum bu şekilde tavır alan insanları.

Duruşu ve tavırlarıyla komşum Kiraz'sa tam cins bir kadın. Kolay bahane buluyor küsecek diğerleri gibi; hem de arsamdan yer hak iddia ederek.

Yaşamının çoğunu, bunca zaman dağlarda, tarlalarda çok şeyden uzak yaşayan birinden fazla bir şey beklenmez ya, ben onun çabasızlığına fitil oluyorum. Böylelerinde hırs ile karışık, yok etme duyguları da çıkıyor ortaya.

Kurban Bayramı içersinde döktükleri kanlar gözlerini nefislerini doyurmamış olacak ki, bugün bunu yeniden yaşadılar.

Sivaslı Hüseyin, kendi köpeğini "tavuk çalıp yedi" diye, iple direğe bağlayıp, onca çoluk çocuğun arasında çifteli tüfekle beyninden vurdu.

Bu adam cani ruhlu.

Tüketiyorlar işte, yok ediyorlar insan neslini bu ve bunun gibiler.

Kalmayacak mı iyi huylu kimseler? Bu gidişle çocuklarımız da unutacak insanlığı.

Nasıl bir yürek taşıyor bu insan, nasıl...

Zavallı hayvan, başındaki, siyah seyrek tüylerinin arasından hızla akan kanlar, yere düşer düşmez donuyor. Hâlâ can çekişirken, mahalleli, tiksintili bir yüz ifadesiyle seyre dalıyor.

Neyin bedelini ödüyor bu hayvan çektiği acıyla; hangi suçun? Günahkâr kılan, yargılayan ve öldüren hep zalimler değil mi.

Can yok etmekle, vahşi egolarını tatmin etmeye çalışan tüm insanların yok olmasını istiyorum.

Gülerken ağlanırsa
Haklıyken susulursa
Cesurken korkulursa
Suçlusu suçlu...

Eller varmazken vara
Yürek biterse yoğa
Ömür yetmezse yaza
Suçlusu suçlu...

25 Mart 1994

"Her mahallenin bir delisi olur." derler. Bizim mahallenin delisi olarak beni görüyor herkes. İnsan hep suskun, sakin kalamaz ya, içim coşuyor. Koşmak istiyorum, şakalaşmak istiyorum çoluk çocukla. Bunlar doğal istekler değil mi? İstemlerimi anlatsam da anlamaz bizim mahalleli. Çünkü, yaşanılması, konuşulması, düşünülmesi gerekli olan çok şey ayıp, günah, suçtur. Kendi beyinlerine koydukları yasakları, başkalarında da bulmaya çalışıyorlar. Herkes kendince namus abidesi kesiliyor. Bazen bakışları, bazen duruşları, bu isteklerini yeterince anlatıyor. Ben istenilenlere uyamadığımdan, aykırılığın suçluluğunu yükleniyorum.

Bugün de aldım nasibimi suçlamalardan. Sadece on beş dakikacık, yakar top oynadık çocuklarla. Yok efendim, koca kadın çoluk çocukla muhatap mı olurmuş, deli miymişim ne?

Bence böyle deliliğe can kurban. Mutlu oluyorum yaptıklarımla. Sinirlerim yatışıyor, tekmeler savuruyorum böylelikle yaşamın her bir zorluğuna. Yaşam her şeye karanlık bakacak kadar uzun değil ki. Paylaştığımız üç beş dakikadan hem çocuklar memnun, hem ben. Kime ne zararımız var ki? Bu kadınlar resmen kıskanıyor beni. Kendilerinin de yapmak isteyip yapamadıklarını, ben rahatça yaptığımda beni suçlamakla rahatlıyorlar onlar.

Çocukluk günleri geride kaldı
Saklambaç, körebe oyun dağıldı.
Küsersen barışan, yaşın kurutan
Baba bağrı, ana dizi kalmadı.

Umut oyunlarını, o eskidendi.
Bir gün büyüyeceğin söylenmedi mi?
Tatlı rüyaların aldatışını
Gerçeklerden öğrenmedin mi?

Yastığın yarin gözün sıvazlar
Yüreğin dostun yine o anlar.
Hüznün sevinçle sarmaya hazır
Kimselerde değil, sende o kollar.

26 Mart 1994

Kocam günler sonra perişan, bitkin, pasaklı vaziyette, nihayet geldi eve. Masum kedi uysallığıyla, elleri koynunda, büzülüverdi odanın bir köşesine.

Nerede olduğunu sormak istemiyorum. "Arkadaşlarla, çayına kumar oynarken basıldım ve karakola düştüm" diyecek yine muhakkak. Ben de bıktım artık aynı sözleri söylemekten ve dinlemekten. Ne söylesem, ne tür ceza versem, faydası olmuyor bu adama.

Ondan kanunen ayrılalı dört yıl olmasına rağmen bir türlü kopamıyorum. Tüm yaşam uğraşı kumar. "Bugün kazanamadım, yarın." umuduyla oyalanıp gidiyor işte. Ona çok acıyorum. Sorumsuzluğuna rağmen, iyi yanları da var. Belki de bu tutumları yüzünden bırakamıyorum onu. Acımakla ise kötülük ediyorum. "Ekmek elden su gölden" sanıyor. Halimiz ne olacak, bilemiyorum. Çocuklarımın, kendimin, hatta kocamın yarınlarını güvence altına alacak bir odalı gecekondumuzdan başka bir şeyimiz yok.

Ona çok kızdığım anlarda olmayacak düşünceler geliyor aklıma. İyi bir koca bulup evleneyim diyorum, ceza vereyim ona. Oysa hem ben, hem çocuklarım, öyle bağlıyız ki birbirimize. Beni kimselerle paylaşmak istemez yavrularım. Hem her değeri insanca paylaşacak kocayı bulmak kolay mı sanki? Kimileri anormal görüyorlar insanlığın doğal haklarını. Yataklarını, sofralarını, sevgilerini, kısaca tüm yaşamlarını paylaşıyorlar; sonra da tutturuyorlar, eli hamurlu. Kadının elinin hamurdan başka çok şeylerini tuttuğunu anlamak istemiyorlar. Böyleleri, beden gücünün akıl ve yürek gücüne yetmeyeceğini bir gün öğrenirler mi acaba? Böyleleri gözümün önüne geldikçe, kocamı düzeltmenin yollarını araştırıyorum. Gerçi benim kocam da böylelerinden farklı düşünmüyor ya; ancak cesaret edemiyor söylemeye.

Bugün de çok yalvardım kocama; "Biraz sorumluluk taşı." diye. Bana verdiği karşılık, "Bizde büyü var." oldu. Acıdım, "İnanma" dedim. İnandığını söyledi. Doğaüstü güçlere, yalnız Allah'ın sahip olduğunu, kullarına böyle fırsatlar verdiğinde insanların büyülü muskalarla dünyayı yönetmeye kalkışacaklarını, büyünün sadece çaresiz ve cahil insanların işi olduğunu anlattım. Tembelliğinin, sorumsuzluğunun suçunu, bunlara yüklememesini söyledim.

Oldum olası, karşıyım bu kokuşmuş fikirlere. Çaresizlik insanı olmadık düşüncelere köle edebiliyor.

Kocamı çok aciz görüyorum. Böylelikle kadınlık hislerim de ölüyor. Bakımsızlığı ona keza. Yıllardır temizlik kurallarını öğretemedim gitti. Dişleri kirli ve lekeli. Onunla hiç öpüşemiyorum. Ara sıra saçlarını okşuyorum bir anne şefkatiyle. Yatakta beraber olduğumuz anlar zincire vurulmuş köle oluyorum. İhtiyacını dışarda karşılayarak hastalık bulaştırır korkusuyla karşı koymamaya çalışıyorum. İradesine hiç sahip çıkamıyor. Kısaca, her şeyi işine geldiği gibi yapıyor.

27 mart 1994

Günlerdir evdeyim. Yayınevine bastırdığım, "Beni Tanıdınız mı?" adlı şiir kitabımı satıyorum isteyen olursa.

Bu sabah, akşamdan kalan ekmeklerin bir kısmını, sıcak su ve şekerle ıslatıp, çocuklarımın önüne koydum. Önce itiraz ettilerse de sonradan mecbur boyun eğdiler. Çünkü salça ve sana yağından başka yiyecek yok evimizde. Evimizde en çok tüketilen yiyecekse ekmek... Bugün, hiç boş durmadım. Hem de aç karnına. Bizim yazlarımız ister istemez erken gelir. Sobayı kaldırdım ilkten. Sonra halı ve kilimleri yıkadım. Ancak, bu çabalarım nafakamızı çıkarmadı... Büyük oğlum Raif de tıpkı babası gibi sorumsuz ve aldırmaz... "Çalışacağım" deyip, geçen ay yüz elli bin liraya aldırdığı boya sandığını, evin bir köşesine attı. Sokak çocuğu olmasından korkuyorum. Bu çocuk, biraz babasını, biraz da kötü huylu arkadaşlarını örnek alıyor kendine. Okulu da, şiddetle reddediyor. Bari, ilköğrenimi bitirseydi. Devamsızlık yüzünden iki yıl üst üste sınıfta kaldı. Elektrikçi yanına verdim, iki gün çalıştı. Koltuk döşemeciden, ilk gün kaçtı. "Boya sandığını alan olursa satalım anneciğim" diyor. Gerçi, boyacılık yapmasına ben de karşıyım. Ne kadar başı bozuk çocuk varsa, o işi yapıyor. Çoğunluğu, sigara içiyor ve tiner çekiyorlar. Bunları benim sevgim mi, fedakârlığım mı tembelleştiriyor, bilemiyorum. Çok çaresizim, çook... Bakkalların hiçbiri, borç vermiyor. Sebebini bildiğimden, sormaya gerek duymuyo-

rum. Kulağıma gelen bazı sözlere göre, kocamın beni karı gözüyle görmediği, benimse, kâğıt kalem elimde, hayali bir dünyada yaşadığım yollu söylentilermiş bakkalların tutumuna sebep... Bütün yoksulluğuma rağmen içimdeki coşkulu yaşam hevesimi ah... Bilebilseler... Yine bugün, komşum Seda'ya gidip utanıp sıkılarak, elli bin lira borç istedim. Seda, "yok" dedi. Yemin de etti. Yiyecek ihtiyaçlarını, pazardan haftadan haftaya karşıladıklarından, evde günlük ekmek parası bulunuyormuş sadece. Çok mahcup oldum. Araya başka laf karıştırıp eve döndüm... Yaşadığım zor günlerden ders almayışım şaşırtıyor beni. Yarının nafakasını keşke bugünden kazanmayı öğrenebilsem. "Aç tavuk kendini darı ambarında sanırmış". Hayallerim karnımızı doyurmaya yetmiyor, umutlarımsa buna inat habire filizleniyor... Kendimi oyalayıp kandıran düşüncelerimi seviyorum işte...

28 Mart 1994

Bu yıla kadar pek ilgilenmediğim siyasetle artık ilgiliyim. Çevrede ve dünyada olup bitenlerden habersiz yaşamak, soluk alıp vermemek gibi bir şey... Bugün komşu kızı Züleyha'nın elindeki gazeteyi istedim okumak için. Gazete dün biten yerel seçimlerin sonuçlarını yazıyor... Yurdun birçok yerinde, İslamiyetçi Refah Partisi'nin, il ve ilçe belediyelerini fazla ölçüde kazanması, diğer partizanlar arasında panik ve şaşkınlık yaratmış. Tüm gazeteciler, bu sonuca değişik yorumlar getiriyorlar... Kimileri, sonuncun sorumlusunun, cahil ve yarı aydın görüşlü kesimler olduğunu, kimileri de Refah'ın hakka, hukuka uygun olmayan hilelerle kazandığını söylüyorlar. Ben bile öyle düşünüyorum. Refahçıların çoğu Refah Partisi Başkanı Necmettin Erbakan'ın İslami göstermeliklerinden başka, nelerini algılayıp görebiliyor. Çoklarınca İslamcı denildi mi, iş bitiyor. Ötesiyse yok. Sınırsız servetiyle reklamcılıkta bir numara olan Refah'tan, kimi körlerimiz niye şüphe duysun? Refah'ın dürüstlük gösterilerine örnek mi yok? Daha düne kadar, parayla kiraladığı çıplak

mankenleri nasıl da bağırtıyordu: "Allah'ın ipine sıkı sarılın." diye. Erbakan, ipin neresinden tutuyor da böyle mal mülk sahibi oluyor. Yine para tutturmuyor mu tutanlara sağlam ipi sapı da? Bu demek ki, asıl keramet tutmakta değil, parada.

26 Şubat 1994 tarihli bir gazetede okumuştum Refah'ın Sivas'ta Bosna-Hersek yararına topladığı yardım paralarını. Sadece Sivas'ta mı? İyi öğrenmişler nerelerden ne kadar toplanacağını. Yani, diyeceğim, Allah'ın ipine sıkı sarılma dersini pek veremeyecekler, ama çağdaş hırsızlığı, moda edecekler fırsatçılara.

Topladığı paralarla neler neler, ne iyilikler yapmışlar! Hatta Bosna'da füze fabrikası inşa ediyorlarmış.

Bir dönem sonraysa, fabrika savaş bahanesi ile yandı, göstermelik namus abidelerinin birkaç temsilcisiyse, toz oldu. Varsın olsun. Kokusu da yeter teneffüs edenlere. Gerçi sadece Refah'a göre değil göstermelik işler ve çağdaş hırsızlıklar. Kendimizi yoklayalım şöyle bir. Kimimiz, Ramazan ayında, tahammül edemediğimiz açlığa boyun eğeriz nedenini doğru dürüst bilmeden. Kimimizse, yapar görünürüz yapamadıklarımızı sırf "desinler" diye. Bir de, mevzular başlatılırsa namus ahlaktan, onca eksiklerimizi göz ardı edip, bin bir yalanlar alim aliman kesiliriz. Oysa, insan biraz aklıyla, biraz da yüreğiyle düşünürse, İslamiyetin çok ayrı bir kavram olduğunu anlamakta güçlük çekmez. Kısaca, İslamiyet bir bütündür, insanlığıyla bütün olması gereken insan gibi. Kendini kendince mahkeme yapamayan insansa, varsın yatsın, kalksın, doğrulsun. İslamiyet kişisellikse, varsın olmasın. İnsanlar, saptırılmış inançlarla, insanlığa zarar veriyorlarsa, bir de üste, hiç iflah olamıyorlarsa, böylelerinin kökü kurusun. Kimileri, böylesi çirkin tutumlarını sürdürmekte hâlâ iddialı. En çok da politikacılar. Benim bu politika işlerine pek aklım ermese de, mantığımın kabul edemediği gerçekleri de çok.

Refah iktidara gelemedi, ama başta İstanbul olmak üzere bir çok il ve ilçe belediyesini de almaktan geri kalmadı. Halk yolsuzluklardan bu denli bunaldığından mı Refah'ı kurtarıcı gördü?

Peki Refah ne yapacak; ne mi yapacak? İslami inançlara bilinçsizce sarılan kesimleri, her gün biraz daha söğüşleyecek. Cehaletin verimsiz verimliliği, ancak yine bunlar gibilerinin işine yarar hep. Yeter ki, o kesimlerin inançlarına birazcık uygun düşsün göstermelikler.

Refah'a kafamı taktığımı falan düşünmeyin. Göz görünce, gönül katlanmıyor işte. Aklıma gelmişken, Erbakan'ın göstermeliklerinden birini daha yazayım:

Beyoğlu'nun en görkemli yerine, cami inşa edeceklerini söylüyorlar. İyi, güzel de memlekette cami mi yok ibadet edecek? Hem aç karnına da ibadet olmuyor. İslamın beş şartını yerine getirmek, onun yapar göründüğü gibi olsa bile, yine de kolay değil. Oruç, namaz, kelime-i şehadeti yerine getirdik sayalım. Hacca gitmekse, bizim Kâzım Karabekir'den Ümraniye'ye gitmeye benzemiyor... Yakarışlar, insanlara gökten ekmek yağdırmıyor maalesef. Manevi inançlar muhakkak ve muhakkak gerekliyse de her şey yakışırıyla yerine göre olmalı. Yokluklar ve öldürücü açlıklar, ibadetle hallolacak mesele olsa idi, herkes pay alırdı gereksinimlerden. Bu demektir ki, Erbakan ve gibileri, kolayca dengeleyemezler yoklukla varlığın terazisini.

Çok kızıyorum şu Erbakan'ın tutumlarına. Niye mi? Lütfen dinleyin: Oruç diyor, ibadet diyor, şu bu diyor. Birkaç kere de, okul de. Fabrika de. Demekle kalmayıp, bir icraat yap... Kendi bilmiyor mu sanki çabasız inanç olmayacağını? "Zengin daha çok, fakir daha az Müslüman"dır fikrini, benim çocuklarım bile, kabul etmiyor artık. Aç ve cahil insandır aykırılığa yönelen. Tokların kimi de onca rezillikleriyle, dediğim gibi, bilgin kesilirler başımıza. Kısaca, bu memlekete boş öğütler değil, okul gerek, işyerleri, yurtlar gerek açlıkları, öfkeleri, yolsuzlukları dindirmek için.

Yaramazlık yapmasın diye, çocuğunu öcülerle korkutan cahil annelere yer yok artık bu ülkede. Yoksul halkın, inançlarına teselliler yeter mi sanıyorlar bundan böyle?

29 Mart 1994

Martın son günleri. Fakat, dün başlayan soğuk, bugün de devam ediyor. Bu soğuklarda, kaçak kullandığımız elektrik sobasıyla idare ediyoruz.

Dürüst vatandaş olamamanın ezikliği, hep içimde. İşin içinde yokluk oldu mu dürüst olmak gerçekten zor mesele. Durumum biraz iyi olsa elektriği de suyu da vallahi kaçak kullanmam. Böyle tutumlarım yüzünden, hem korkuyorum, hem utanıyorum. Rüyalarımda dahi, huzursuzluk yaşıyorum.

Umduğum bir nefes
Derinden bir ohhh...
Kadere kalem çekmek;
Kaderin kitabına
Kökünden benzin dökmek.
Ancaaak...Ne çok şey gerçek!

3 Nisan 1994

Bugün, Radyo Ümraniye FM'den gelen ikinci bir teklifle, programa katılmaya karar verdim. Evden çıkmadan, yanıma kitabımdan altı tane aldım, "belki satarım" diye. Şaşkınlığımın ve heyecanımın beni orda da mahçup duruma düşüreceğini bilmezdim. Evde, ayaklarıma geçirdiğim biri siyah biri lacivert çorabı, pantolonumun paçası kapatır diye düşünmüştüm. Oraya vardığımda, radyo çalışanları beni hoşça karşılayıp, kalabalık oturma salonuna geçirdiler, pantolonumun paçalarından sırıtan çoraplarımı kapatmaya uğraştıysam da olmadı. Programın zamanı gelene kadar, akla karayı seçtim. Ayağıma takılan şaşkın gözlerin utancıyla kırmızı pancara döndüm.

DJ. Hakan açılışı bana, "hoş geldiniz"le başlatırken, dinleyicilere hiç eğitim görmemiş, şair Nalan Türkeli'nin nihayet aralarında olduğunu anons ediyordu radyodan. Ardından, bir şiirimi okumamı istedi benden. Dinleyicilere, "Çocukluk Günleri"

adlı şiirimi okudum heyecanlı ses tonumla. Daha sonra, canlı telefon bağlantısı kurduk dinleyicilerle. Bana çeşitli sorular sordular. Burcumu, yaşadığım yeri, çocuklarımı, hatta yazarlarla ilgili sorular da yönelttiler. Bildiklerime, biliyorum dedim.

İki saatlik program akışında çok mutlu oldum. Hakan, konuşmalarımı, boş kasetlere kaydetmiş. Onları da bana verdi. Bütün personel kitap sipariş etti. Elimdekilerin hepsini sattım onlara. Hafta sonu, yine program yapmamı istiyorlar.

Öyle mutluyum ki yaşamak, paylaşmak meğer ne güzelmiş!

Şimdi tam dört yüz bin lira param var cebimde.

İlk alacağım şeyler, eve bol bol, yağ, pirinç ve bulgur olacak.

Bundan sonra, daha iyi, daha doğru mesajlar vermeye çalışacağım insanlara. Bir de şu üzerimdeki ürkekliği, korkaklığı bir öldürebilsem, inanıyorum ki, sevgiden saygıdan diktireceğim her şeyi...

28 Nisan 1994

Bugün, hafta sonu, cumartesi... Çocuklarımla, yine açız. Elimi neye atsam kuruyor... İki haftadır çalıştığım atölyeden, bir buçuk milyon alacağıma karşılık, iki yüz bin lira almıştım iki gün evvel... Adam iflas etti. Maliyeye kayıtlı olmadığından, faturalı iş alamıyormuş... İki gün önce, yeni bir arayışla, birkaç makinesini de alarak, Osmanbey'e taşındı. Bense, bir ekmek parasına dahi muhtaç halimle tüm konfeksiyonculardan nefret ediyorum artık. Onca çaba ve yorgunluğuma karşın, verdikleri para karnımızı doyurmazken, emeğimin karşılığını, sadaka niyetine uzatıyorlar üstüne üstlük... Öğleden sonra Adsız'a telefon açıp bize gelmesini söyledim. Adsız, 4. Levent'te oturuyor. Adsız'la yıllardır kopmaz bağlarımız var. Değer verdiğim, değer gördüğüm ya da öyle sandığım insan o... Ne zaman, başım sıkışsa, o yetişir imdadıma yeterli olmasa da. Ara sıra, benden kaynaklanan kırgınlığımızı, Adsız yok eder anlayışlılığıyla. Adsız'dan gördüğüm ilgiyi, nedense en yakınımdan göremiyorum.

Yanında ağlayabiliyor, çocuklar gibi şımarabiliyor, hiçbir gizlilik bırakmadan, her derdimi paylaşabiliyorum onunla. Deli dolu olmama rağmen, bana deliler gibi sevdalı... Her şey ne garip. Doğmanın ve ölmenin bir nedeni olduğu gibi, istenilen çok şeylerin olmamasının da bir nedeni olmalı...Adsız'la evli olsaydım, aradığım her bir şeyi bulamasam da sevgisiz, yalnız ve aç kalmayacaktım. Canını da yaksam, ona yük de olsam, çekermiş her kahrımı. Beni çok sevdiğinden, kendini bazen, aptallıkla suçluyormuş. Bencil değilim ama Adsız'ın bu sözlerine karşın, ister istemez şımarıyorum. Nikâhsız evliliklerimizden, ikimiz de şikayetçiyiz. Yıllardır en sık kullandığı sözlerden biri de, "çekip gidelim" demesi. Adsız'ın bu sözleri, kocamın canımı yaktığı zamanlara denk düştüğünde, ben de "gidelim" derim ciddi ciddi. Düşünmekle gerçekleştirmek arasındaki farksa, sonunda aklımı başıma getirir. Kocamın hasretine dayanamam ki. Hüküm altınaysa, hiç giremem... İşte böyle. İkimiz de, yerlerimizdeyiz hâlâ... Sonradan pişmanlık duyacağım hatalara baştan yenik düşmek istemiyorum...

Akşamüzeri araba kornası sesine pencereden baktığımda, Adsız'ın geldiğini gördüm. İki hafta oluyor görüşmeyeli. Çocuklar gibi sevindim... Çocukluğumda, nerede bir postacı görsem, o postacının başka gezegenlerin varlığı olduğunu sanırdım. Ne bileyim işte. Sanki bütün erdemlerin postacılarda olduğunu düşünürdüm... Adsız'ı görünce de böyle duygulara kapılıyorum...

Adsız'ın yanına, çocuklarım koştu benden önce. Yasaksız, korkusuz, öpüşüp sarıldılar. Aynı şeyler, benim de içimden geçti. Hep böyle oluyor zaten. Yasaklar istemlerimi habire körüklüyor.

Çantamı ceketimi alıp, kapıyı da kilitleyerek, ben de koştum yanına. Çocuklarımdan kaçamak, tüm samimiyetimizle bakışıp tokalaştık. Bugün babama götürüyor bizi. Babam da 4. Levent'te oturuyor. Oraya kadar, havadan sudan konuştuk, duru-

mumun sıkışık olduğunu söyledim daha sonra. Onun da para durumu iyi değilmiş. Tansu Çiller'in, 5 Nisan'da açtığı istikrar paketi, herkes gibi, Adsız'ın da canını yakmış... 4. Levent'e vardığımızda, arabadan iniyorduk ki, çantamı benden alıp, içine bir şeyler tıkıştırdı. Çantayı, ondan uzaklaşana kadar açmadım. Daha sonra baktığımda, iki yüz elli bin lira buldum çantamda.

Çocuklarımı severim en çok
Sürsem de elimi yasağa,
Giysem de en çok akı karayı.
Yeşilde gözüm mordadır
Asıl, doğruluğu, duruluğu severim de
Bakmayın kandığıma.

29 Mart 1994

Bugün, Bayram'la , karısı Pakize geldiler çocuklarıyla... Onlar, şu patlayan Ümraniye çöplüğünün kıyısında, derme çatma bir gecekonduda oturuyorlar. Biri on, diğeri on bir yaşında iki de kız çocukları var. Başlarının bitlenmesi nedeniyle, çocukların saçlarını jiletle kazımışlar. Erkek mi, kız mı olduklarını seçmek zor... Eve girdiklerinde, her yeri pis kokular sardıysa da üzülmemeleri için ses çıkarmadım. Uzun tırnaklarının aralarına pislikler yuva yapmış... Ne olmuş bunlara böyle? Birkaç yıl öncesi de çok yoksullardı, ama bunca pis değillerdi. Bayram abi inşaat işçiliğini bırakıp karısı ve çocuklarıyla hurdacılık yapıyormuş. Bugün anlattıklarıysa içimde derin üzüntüler yarattı. Çöp altında kalanların çöp yüzüne vuran ev ve giyim eşyalarını, kendilerinin de yağmaladıklarını anlattılar. Ağlayanın malının, gülene hayrı olmadığı söylenir. Ne yazık ki öyle değil. Kimilerinin ölümü, kimilerini işte böyle mutlu ediyor. Çöplüğün patlamasının üzerinden uzun bir zaman geçmemesine rağmen bu hazin olay çoklarınca çoktan unutuldu. Bazen kişisel suçların toplumda açtığı yaralar doğal felaketleri bile, işte bu çöp ola-

yı gibi gölgesinde bırakabiliyor. İnsanların düşüncesizliklerine bir de göz doymazlığı eklenirse, daha çok çöpler patlar memleketimizde...

7 Nisan 93'teki çöp faciası, dünyayı hayretlere düşürürken, çöp altında kalan onca canı kurtarmaya kimselerin teknolojisi ne yazık ki yetmedi... Çöp deryasının şehirden orantısız uzaklığı arsa mafyalarının doymazlığına böyle fırsat veriyordu. Ölçtüler, biçtiler, İstanbul sevdasına kapılıp köylerinden akın akın göç edenlerin bir kaçına parselledikleri çöplükleri sonunda mezar ettiler. Yıllardır çöpler üzerine dökülen topraklarla, molozlara bulundu suç. Havasızlıktan sıkışıp metan gazına dönüşerek infilak eden çöptü suçlu. Kısaca suç yine suçun oldu. Verilen can bile, İstanbul'un toprağında amerikanbezinden bir kefenle insanca çürümeye yetmiyormuş meğer. Kimbilir, bizler nasıl yok olarak gömüleceğiz!

Zevklerin doruğunda
Heves ağında
Esiri olmuşuz
Her bir şeylerin.
Gidene yabancı,
Gelene kimsin?
Dedik de kaybettik
Duyguyu da vicdanı da.

Salınır insanlık
Beyhude yere.
Söz kimin, can kimin?
Bir sahipsizlik
Vurulmuş el ayak esaretlere
Hükümdar olmuş o nedensizlik.
Taşıtlar kalkıyor
Yolcu alamadan.

Zevk sefa bölünmüş
Pay ayrılmadan.
Giyinip kuşanılmış
Aktan karadan.
Ölüsü dirisine
Seyirci olduk.

2 Mayıs 1994

İnsan yaşasın yeter ki. Yaşadığımızca, her şeyin iyiliği ve kötülüğüne tanık olmamak mümkün mü? Bazen öfkeye kapılırız haksızlıklara karşı, hem de intikam duygusuyla. Bazense iyiliklere can vermek isteriz canımızdan. Bizim buralarda bu duyguları her an hissetmek mümkündür. Ah şu yokluk yok mu? Yokluğun çilesi, cahilliğin derdi biraz da benim anlatacaklarım gibi dilde maskara oluyor. Evimin hemen önündeki, en az beş yüz metre derinliğindeki, sekiz on dönümlük uçurum falan görülmüyor ortalarda. Göz alabildiğine uzanan bir toprak görünüyor sadece... İki yıl, her gün aralıksız, kamyonların boşalttığı topraklarla doldurulan yerlerdir buralar. Her şey şu bizim arsa simsarlarının başının altından çıkıyor. Adamlar, beş kuruş fazla kazanabilmek için, kandırabildiklerine kayaları, uçurumları bile satıp parselliyorlar. Yine bugün iki yüz metre karelik dolgu toprağı bir garibana sattılar. Bu toprak üzerindeki evlerin sayısı şimdilik beş. Yakında yirmiye çıkar. Komşularıma bu yerin dolma toprak olduğunu söylüyorsam da oralı olmuyorlar. Kış boyu yağan yağmur ve kar suları, toprak üzerinde koca koca yarıklar meydana getirirken üzerinde yaşayanlar bunlardan habersiz. İleride bu insanların başlarına gelebilecek felaketlerden kimler sorumlu olacak? Hiç kimse. Çünkü, belge yok, tutanak yok. Hakkını aramaktan aciz, açıktakini göremeyen cahillerle dolu bizim buralar. Eğer bu bir yaşam biçimiyse, lanet olsun bu yaşam şekline.

3 Mayıs 1994

Hafta başı. Sabah erken. Kapımın şiddetle dövülmesine korkarak kalktım yatağımdan. Perdenin aralığından baktığımda elinde kâğıtlarla dikilen İSKİ'den bir devlet memuru olduğunu gördüm. Duyulacağım hissine kapılıp nefesimi tuttum bir an. Seda da duymuş kapı sesini. Az sonra o da geldi. Memurla sesli sesli konuşup durdular. Adamın bir küfür etmediği kaldı bana. Bendeyse çıt yok. Öfkeli sesiyle iki yıldır devlet suyunu kaçak kullandığımı söyledi Seda'ya. Otuz milyon ceza kesecekmiş. Yemin ederim ki, kırk bin liram var cebimde. Evi satsak, ev ancak o kadar eder. Suyu kaçak alalıysa iki yıl değil, yedi ay oluyor. Meydanı boş buldu, atıp tutuyor işte. Bu adam daha iki ay öncesi gelmişti. O zaman zar zor geçindiğimi, param olduğunda suyumu alacağımı söylemiştim. O da bu sözlerime karşılık olarak, fırsat gözlercesine elime tutuşturduğu telefon numarasından ısrarla kendini aramamı söylemişti. Şimdiki öfkesi devlet suyunu kaçak kullanmamdan değil, kendisini aramayışımdan. Seda ikna edici sözlerle yatıştırmaya çalıştı adamı. Eğer su da elektrik de kesilmiş olsa ortak zarar göreceğiz. Çünkü o da benden alıyor her ikisini. Şu an çözemediğim, adını koyamadığım bir şeyler yitiriyorum bedenimden, ruhumdan. Şu yokluklarla yaşam direncimin körelmesi ayrı bir dert. Ölüm nedir? Bir canın bitimi mi, yoksa başlangıcı mı? Yazılı yazısız bir mezar mı? Yoksa kimine ceza, kimineyse mükâfat mı ölüm, bilemiyorum.

8 Haziran 1994

Bu gece ATV kanalında "Siyaset Meydanı" nı izliyorum can kulağıyla. Konu müstehcen, yani erotik heykeller. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in bir dönem önce müstehcen bulduğu bir heykeli kişisel kararıyla kaldırtıp ardından sarfettiği "ben böyle sanatın içine tükürürüm." lafının asıl anlamı tartışılıyor. Beyoğlu Belediye Başkan'ı Nusret Bayraktar, Tiyatro sanatçısı Ali Poyrazoğlu gibi tanıdık simalar da var

stüdyoda. Olumsuzlukları ben de eleştirmeye çalışıyorum izlediğim yerden. Şu an adını aklımda tutamadığım heykeltraş ustası, sergilediği heykelin doğallığını, tüm asabiyetiyle izah etmeye çalışıyor. Hedefinde Gökçek var. Melih Gökçekse "Her şeyin bir sınırı olmalı" dediği sözünde haklıyken, sonradan sarfettiği bir söz birincisinin doğruluğunu da alıp götürüyor.

Daha önce tepki gördüğü insanlardan biri olan "Laf lafı açıyor" programının sunucusu Cem Özer'den intikam alma tutkusu, beni bile güldürüyor. Cem'in Ermeni kökenli vatandaş oluşunu bir suçmuşcasına söylemesiyle ekran başındaki milyonlarca insana, birçok konudaki ön yargılı ve cahil yanını beyan ediyor.

İster Ermeni olsun, İster Rum. Kimin nereli olduğuna değil, icraatına bakılmalı. Doğruyu konuşmak gerekirse, bu akşamki tartışma programındakilerinin çoğunun dilinde yanlışlar da var eksikler de. Hele soytarılığa sanat adını verenlere ne demeli? Teşhirciliğin özgürlüğü mü olurmuş?

Ben de çoğunluk gibi, yaratıcılık ve gelişimden yana olsam da insan ahlâkını zedeleyici türden çok sesliliğe karşıyım. Bu toplum zaten yeterince zarar görüyor ahlâksızlıklardan. İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerimiz, köylülerin ve köylü zihniyetlilerin istilasında değil mi? Çok vatandaşımız gazetenin ne işe yaradığını bilmiyor ki, sanat denilen o şeyden haberdar olsun. Dağdan inenleri bizim akıllı geçinenler işte böyle şaşırtırlar. Kimileriyse niyetle bitiriyorlar meseleleri. Yani insan ne niyetle bakarsa, öyle görürmüş. Niyetler, olumsuz olayların akışını değiştirmeye yetseydi memlekette aç insan kalmazdı. Hem görüneni göründüğü gibi algılamamak mümkün mü? Görünen neyse odur. Yerde gezinen farenin havada uçamayacağı gibi. Karaya ak demekte mi sanat anlayışına giriyor acaba? Burada biraz da Gökçek'e sözüm var. Adam bakanlığı kendine kalkan edip istediğini indiriyor, bindiriyor. Ortada bir terslik varsa her şeyin yolu yordamı var. Biz milletçe hataları ve hatalıları nedense geç fark ediyoruz.

12 Haziran 1994

Bir yandan yokluk, bir yandan bitmez tükenmez kavgalarım. Çok bitkinim bu aralar.

Şu arsa mafyası Kürt Şakir öldü gitti de ardında bıraktığı problemlerin hiçbiri, doğru dürüst çözülemedi. Buradakilerin çokları gibi, ben de onun arsazedelerindenim. 1989 yılında Kürt Şakir'in bana verdiği arsayı, bu gidişle başka mafyalara kaptırmaktan korkuyorum. Gerçi bedava da verdi sayılmaz. İki ay aralıksız muhtarlık seçimleri için onun oy pusulasını dağıtmıştım kapı kapı. Birkaç yıldır da Dursun'la Hakan'ın kırk elli dönümlük arazileri satıla satıla bitmeseydi, belki bir süre daha evimin arsası gözlere batmayacaktı. Doymuyor bu adi mahluklar. Yetinmek bilmiyorlar. Herkes duysun diye yazıyorum bunları.

Sağlığında Kürt Şakir'in komiserine, bekçisine, hatırlısına hibe ettiği onca arazi göze batmazken, şimdi nerede hakkını aramaktan acizler varsa, bu yamyamlar da korkuyla, baskıyla onların arsalarına el koymaya çalışıyorlar. Bugün de benim arsamı sahiplenme niyetiyle geldiler kapıma.

Aslına bakılırsa, Kürt Şakir'in kimseye bedava arsa verdiği söylenemez. Çoklarından para almazdı, ama arsa verdiği yoksul erkekleri kendi gecekondularının ya da binalarının yapımları için katırlar gibi aylarca çalıştırırdı.

Şu an yazdıkça aklıma geliyor. Kürt Şakir tam bir asalaktı. Gözüne kestirdiği mağdur kadınları ne yapıp edip iki günlüğüne de olsa koynuna alırdı. Bugün de değişen pek bir şey yok. Bugün bu simsarlara dilimin yettiği kadar söylendim. "Vermem" dedim "ölürüm de vermem". Sanki tapum mu varmış, ya da Kürt Şakir'in bana verdiği satış kâğıdım mı. "Yok" dedim. "Ben de herkes gibi devlete yer vergisi ödüyorum. Sanki Kürt Şakir'in ve sizlerin tapunuz mu var?"

Diklenmemin bedelini çok ağır ödetirlermiş. Gecekondumu yıktıracaklarmış başıma, hem de devlet görevlilerine. Kim vurduya gitmemse, an meselesiymiş.

Para oldu mu, her şey olunuyor. Hakim, hükümet, haşa "Allah." Allah'ıymış onlar buraların. Uğraşmaya gücüm de dilim de yetmezmiş.

İşte bugünkü olaylarla, ne yapacağımı, şaşırıp kaldım. El koymak istedikleri arsamın hafriyatını hemen bu akşam dozer getirtip aldıracaklarını söylediklerinde yardım istemek için ilk, karakol geldi aklıma. Sonra vazgeçtim. Para varken, çulsuzun hakkını bulacakları belli mi? Zaten polislerin bazıları satılmaya hazır bir eşya gibi davranmıyorlar mı? Ruhsuz ve şevksiz. Kimi polislerin bazen şahit olduğum çirkin tutumları, inancımı yok etti, köreltti. Sanki her şey satılık... Yürek... İnsan... Geriye başka ne kaldı ki?

Arena programına gideceğimi söylemeseydim bu simsarlarla bugün nasıl baş ederdim bilemiyorum. Fazla üstüme gelselerdi, gerçekten gitmeye kararlıydım. İşin garip yanı, kim kime hesap vermekle mükellef, belli değil. Asıl hesap vermesi gerekenler, bizi beyinlerimizden silip atamadığımız Kürt Şakir korkusuyla baş başa bırakan yetkililer.

Komşum Seda ve kocası da simsarlardan yanalar bugün.

Nedir bu insanların iki yüzlülükleri! Nedir bu zor günler Allahım! Bir gün buraları satıp gidebilmek için yalvarıyorum, o günlerin hemen gelmesini istiyorum. İnsani duygulara sahip olmakla insan olunmuyor mu? Eğer buralardan gidebilirsem, o gün özgür olacağım. Arsa kaçak, ev kaçak, elektrik, su kaçak. Kaçaklar üzerine kurulu bu yaşamdan kaçıp kurtulmak istiyorum.

28 Haziran 1994

Bugün çok sinirliyim. Elim ayağım titriyor. Şikâyet etmekten de edilmekten de bıktım, usandım artık. Kara cahillerle baş etmek çok zor Allahım! Ayrımlar var hâlâ bizim yaşadığımız yerlerde. İnsani değerleri bölmek, bir elmayı ortadan ikiye bölmek kadar kolay. Birçok ülkenin din, dil, ırk ayrımlarını yok et-

tiği şu devirde çoklarımız Kürt, Türk, Alevî, Sunni ayrımlarını tüm intikam hisleriyle sürdürüp gidiyor. Ben de zarar görüyorum bu farklı inanç ve tutumlardan. Başa da çıkamıyorum bu çirkin tufandan gelen insanlarla. İlk kim yerleştirdi beyinlere bu manasız inançları? Ben inanıyorum ki bir kişinin kişisel çıkarı uğruna uydurmasından başka bir şey değildir. İnsanlar bölünebilir mi ki? Bir kibrit çöpünün bir ormanı yok etmesine benziyor böylesi ihtiraslar. Ve bugün, yine nasibimi aldım birkaç Alevî vatandaşımızın suçlamalarından. Raif'in yaramazlığını kalkan edip, sayısız yalanlarla aşağıladılar beni bugün. Yaka silkelediler halimize. Zaten Sunni olmamız yetiyormuş kötü olmamıza. Sanki alnımızda "kötü" damgası var gibi. Kulaktan dolma birkaç yalan sözle, insanlar bu kadar kolay karalanıyor buralarda. Komşum Seda da Alevilere düşman. Güya Alevilere ekmek yedirmek günah, ekmeklerini yemekse sevapmış. Sanki Allah yarattığı kuluna Alevi Sunni diye mi isim veriyor? Doğruları anlatmak istiyorum da eğitimsizliğim engel oluyor dilime. Niye ki insanların birbirlerini böylesine günahkâr suçlu kılmaları? Duymak istemiyorum bu çirkinlikleri. Göğüs geremiyorum kavgalara. Kimileri öyle ağır yargıladı ki beni, öldürebilirdim onları, başta komşumuz Kiraz'ı. Yaptığı dedikodular ve söyledikleri yutulacak gibi değil. Kocam bana bakmadığından, evimde bilmem ne yapıyormuşum. Nasıl sözler bunlar? Burası yuvam benim. Çocuklarımla yatıyorum bu yatakta. Saygım, sorumluluğum var benim yuvama. Öyle bir şey yapsam, evimde ne işim var? Giderim hükümete, "Bana damga vur, çalışacağım" derim. Yapamam, alçalamam bu kadar. Pireyi deve yapıyor bu seviyesizler. Ara sıra Adsız'ın geldiğini gördüklerinden, kafalarına göre yakıştırmalar yapıyorlar bana. Bense, birileri dedikodu yapmasın diye, garibimi içeri alır almaz, kapımı da, perdelerimi de, sonuna kadar açıyorum. Zaten bir odam var. Kocaman iki camı odamın içini rahat rahat gösteriyor. Yani gülsek, evden yalnız çıksak, başımızı örtmesek hemen orospu olu-

yoruz. Kadının giyimine göre, namus ölçüsü koyuyorlar. Böyleleri fırsat bulduğunda, çiçekli entarileri bir an fırlatıp, kocaları gelene kadar, eşofman benzeri kıyafetlerle, mahallede tur atıyorlar. Biraz da acıyorum onlara. Ancak, yargılamaları, biraz daha adaletli olsun. İşte bu çirkin suçlamalarıyla, beni deli etti komşum Kiraz. Hani bir anlık sinirimle gidip öldürsem, her şey mahvolacak. Çocuklarım, yaşamım, hayallerim... İnsani duygularım toplumca karalanarak, dipsiz kuyulara gömülecek. Ben katil olmak istemiyorum. Böyle bir çılgınlık yapsam, sonradan çekeceğim vicdan azabı öldürür beni. Ben, her güzelliği paylaşmak istiyorum sadece. Paylaşılmayan yaşamın anlamı mı var sanki?

Acı sözlerinle kalbimi kırma
Sitem küsmelerle büyüklük olmaz
Vicdan mahkemende doğru yanlışlar
Hışım ile kalkan kârla oturmaz...

İnsan ölçüsüdür kolay tartılmaz
Baskülden kantardan ağır
Öyle bir bakışla değer koyulmaz
Görmesini bilmeyen hisler yanıltır...

Azat et diyemem ezelim köle
İçerimde ahlar dilimde olmaz
Kara kışlar gibi gelme üstüme
Kimse anasından günahkâr doğmaz...

3 Temmuz 1994

Bu gece korkunç sıkıntılar içindeyim. Yüreğim sıkışıyor, gözlerimse yuvalarından fırlamış vaziyette. Tırnaklarımı kanatıncaya kadar kemirip durdum. Ne yapsam sakinleşemem.

Saat gecenin birini geçiyor ve Raif ortalarda yok. Akşam üzeri, hiçbir sebep yokken kayboldu evin önünden. En çok da bu yüzden korkuyorum ya!...Biraz önce, Ümraniye karakolundan geldim. Adını ve eşgalini bildirdiğim polisler de beklemekten başka bir şey yapılamayacağını söylediler... Saatlerdir, mahalleyi alt üst ettim, yok, yok. Korkulu bekleyişimden başka, bir şey yapamıyorum. Babası da yok ortalarda hâlâ. Biliyorum ki yine kumar masasındadır. Beni üzmek için, rekabette mi bunlar? Allahım, bölünemiyorum bu kadar, yetemiyorum.

4 Temmuz 1994

Bu sabah erkenden, mahalledeki çocukların sesleriyle kalktım yatağımdan, Raif'i gördüklerini söylediklerinde, heyecanla, yalınayak fırladım dışarıya, ama göremedim yavrumu. Babasının dayak atacağı korkusuyla çıkmıyormuş ortaya... Şükürler olsun, yavruma bir şey olmadı ya. Ancak, ağzı yüzü, kan içinde gördüm yavrumu. Dün akşam arkadaşları yavrumu kandırıp, kuş hırsızlığına götürmüşler. Kendileri dışarda gözcülük yaparken, oğlumu sokmuşlar kuş kümesine. Kuş sahibiyse, yakalayıp, kafasına, yüzüne demirle vurmuş. Oğlum, başına yediği darbeyle düşüp bayıldığında, kuş sahibi bu kez kucağına alıp, eve sokmuş. Ayıldığındaysa, "Ne olur abi, babam beni öldürür, sakın eve teslim etme" diyerek dil dökmüş...Hangi ikna edici sözlerde bulunsam yavruma, bilemiyorum. Ah, yavrum, yapma, etme, öldürürler seni. Görüyorsun işte, arkadaşların saflığını ve küçüklüğünü kullanıyor senin.

O dediklerin
Ve bildiklerin
Değil berrak, paspak,
Düş gördüklerin...
Bir şey var dinle
Çok şey var sahte.

Benzemez ne düşe
Ne de hayale...
Çorak tarlalarda
Yaban çiçeği,
Kayıp kütüklerde
Kimliksizliği.
Ansızın sellerde yitikliği
Hadi artık anla;
Büyü be yavrum!

10 Temmuz 1994

Seda geldi akşam, geç vakit. Gelir gelmez de ATV kanalını açmamı söyledi. Ali Kırca'nın hazırlayıp sunduğu, "Siyaset Meydanı" adlı tartışma programı başlamış.

27 Mart seçimlerinde İstanbul'un üç ilçesinde adaletli seçim olmadığı iddiasıyla bugün yeniden yapılmakta olan seçim sonuçlarını tartışıyorlar. Belediye başkan adaylarından birkaçı da stüdyoda heyecanla seçim sonuçlarını bekliyorlar.

Seda birden, durup dururken, nispet yapar bir tavırla "Bak Nalan" dedi "Beykoz'u da Refah alacak." "Varsın alsın" dedim. "Eğer doğru dürüstçe hizmet verecek kimse, o alsın." Zaten bilmediğim konularda fazla konuşmam. Politika işlerinde Seda da benim gibi. Üstelik tartışmaları kavgaya dökecek kadar da düşüncesizdir Seda. Neyimize lazım. Tartışıp da mahalleliyi ayağa mı kaldıralım bilmediğimiz konular yüzünden? Keşke anlasak. Olur ya, bakarsın en azından kendi çevremize anlatırız bu konularda doğru bildiklerimizi. Dahası, biraz psikolog olsak, hatta bilimci. Ah... gönül neler istiyor. Oysa ben, kendi payıma yeterli anne olamadığımı sanıyorum. Bu da beni kahrediyor.

Seda'ya göre güçlü bir inançla İslamiyet'e inanılıp güvenildi mi ülke de insan da tüm yararsızlıklardan kurtuluyor. Refah'ın da en iyi İslamiyet temsilcisi olduğunu sözlerine ekliyor.

Ülkenin en erdemli, en akıllı insanlarının yalnızca kendi partilerinde olduklarını iddia edişleri bulandırıyor zaten kafaları. Eğer politika önce çalıp çırpıp sonra da dürüstlükten dem vurmaksa, bu şekilde bizlere tek bir söz hakkı kalmıyor. Bunlar modası geçmiş laflar. Daha inandırıcı bir laf etsinler artık. Nedir o öyle Refahlı başkanların her lafın başında namus ve ahlâkın tarifini yapmaları. Başka partililerin hepsinden namussuzluk akıyor sanki. Biz başkayız deyip duruyorlar. Ne olabilir ki başkalıkları. Alın teri veya şöyle böyle yollarla sahip oldukları servetlerini mi bağışlayacaklar Türkiye'nin sorunlarından birkaçı için? Ya da zevkleri için yaptıkları harcamalarını kısıp, azla yetinerek maaşlarını mı hibe edecekler yoksula, yetime, sakata?

Ülkeyi idare etmek, hırsızlıkları, yolsuzlukları basına duyurmaya benzemez ki. Ya da "en iyisi benim" demek. İnsanın iyisini seçmek, pazardan yiyecek almaya benzemiyor ne yazık ki. Anlatılanlara göre suçsuz günahsız parti de yok gibi. Kimi haber yayınları başbakan Çiller'in Türkiye'den Ameriya'ya kaçırdığı mal varlığını beyan ederken, SHP'li İSKİ Genel Müdürü Ergün Göknel'in İSKİ'yi nasıl dolandırdığını bütün açıklığıyla duyuruyor. Diğer partiler de alıyor nasibini başka başka yolsuzluklardan.

İşte bütün bunların yüzünden toplum çelişkiye düşüyor.

Teknolojinin hızla ilerlediği şu dünyada ne olur insan kişiliğini de tespit eden aletler yapsalar?

Yine bu gece... Bela geliyorum diye haberdar etmiyor insanı. Öyle bela ki öldürebilen cinsten. Biraz haksız konuştum galiba. Ara sıra gerçekten haberli geliyor.

Ölümü çok sık düşünürüm. Acaba nasıl öleceğiz, gibilerinden. Şu var ki ölüme her şey neden olabiliyor...

Bu gece sabahın üçünde korkulu bir rüyayla uyanmasaydım çoktan öbür tarafı boylamıştım.

Yahu... İnsan ruhu ne garip, ne çözülmez büyük bir bilmece. Hele şu rüyalar. Sanki yarınlara yol gösteren kılavuz gibi.

Bazen bana da tuhaf şeyler oluyor. Tıpkı bu gece rüyamdaki gibi.

Rüyamda kuduz bir köpek salyalı dişlerini tam bacağıma geçirecekken yataktan bağırtıyla fırladım. Ama bir terslik vardı. Isırılan bacağım değil dudağımdı; hem de zehirli bir örümcek tarafından.

İnsanları olacaklardan haberdar eden güçler neler acaba? Daha çocukluğumda annemin öldüğünü görmüştüm. Rüyamı anneme anlattığımda annem, "Ölmemi mi istiyorsun?" diye azarlamıştı beni. İki gün sonraysa anneciğim gerçekten ölmüştü. Buna benzer ayrıntılara girmek istemiyorum, ama ilk kocamın ölümünü ölmeden önce, hatta aynı gece rüyamda görmüştüm. Hâlâ böyle şeyler oluyor bana... Neyse konuya geleyim. Bu gece soluğu, Anadolu Dispanserin'de aldık kocamla, hem de cebimizde yalnızca yüz bin lira varken. Ne sebeple geldiğimizi ve parasız olduğumuzu bir çırpıda anlattım doktora.

Doktor ses çıkarmadan beni bir odaya alıp kalçamdan bir iğne yaptıktan sonra koluma bir kiloluk bir serum taktı. Tüm bunlardan sonra faturamızın tutarı bir milyon. Kocam kimliğini bıraktı. Kimbilir ne zaman geri alırız? Bir milyon karşılığı hayatımı geri aldım. Şimdi düşünüyorum da koca bir bedeni ufacık bir böcek yok edebiliyor. Çok şey gibi ölümlerin böylesi de tuhafıma gidiyor.

17 Temmuz 1994

Yüzsüz mü oldum ne bu ara? Bugünkü tutumumdan çok pişmanım. Keşke gidip halimi Seda'ya anlatmasaydım. Ah... Seda, bari sen anlayış göster bana. Bilmiyor muydun gerçek dostluğa ne çok ihtiyacım olduğunu? Ne güzeldir dostluğumuz, zaman zaman ufak kırgınlıklarımız olsa da. Ben bu önemsiz şeylere alışmıştım. Hatta seni ölen kızkardeşim gibi benimsemiştim. Oysa benzerlikleriniz ellerinizdeymiş, giyiminizde, yürüyüşünüzde. Başkalıklarınızı görüp anlamaya zaman gerekmiş.

Bugün çok kırdın beni. Vicdanının menfaate, sevabının günaha gebe olduğunu bilmiyordum Seda. Çok mu şey istedim de bana "yok" deyip yalan söyledin.

Bak sence önem taşımasa da baştan anlatayım sana kırgınlığımın nedenini. Belki ileride hak verirsin bana.

Çocuklarımla Küçüksu sahilinden yorgun argın geldikten sonra her zamanki gibi sana uğradım. Âdet edindiğimiz üç beş sohbetin ardından tekrar sana tüpçüde tüp bulamadığımı söyleyip, tüpünü istedim senden. Sen de gülümser ifadeni birden değiştirip ince dudaklarını şöyle bir büzdükten sonra "Nalan" dedin "benim de tüpüm az yanıyor." Aşk olsun Seda, halbuki dün sabah değiştirmişti kocan iki küçük tüpünüzü de. Neden yalan söyledin bana Seda, neden? Şimdilik açlık var ama kıtlık yok ki ortada. Bilseydim böyle tepki göstereceğini, isteyip de kendimi mahçup duruma düşürür müydüm? Borçlu mu kaldım sana? Ne verdin de almadın bunca zaman? Gücendim. Korkma be... Ben aç kalsam da sana borçlu kalmam. Onurumu kırdın Seda, onurumu. Güvensizsin sen bana karşı, güvensiz. Doğru dürüst işim yoksa bu benim suçum mu sence? Daktilo, muhasebe bilmem. Kafamın çalışmadıklarından biri de şu hesap kitap işleridir. İki kere iki kaç eder, işte bir tek onu bilirim. Ah biz insanlar her şeye işte böyle kusur buluyoruz, yakınıyoruz. Yakındırıyorlar Seda, yakındırıyorlar. Değişik işlere de koşuşturmamın çözüm olmadığını biliyorum. Ne yapayım hiç birinden doğru dürüst kazanç sağlayamıyorum ki.

Sen duymasan da nasılsa başladım anlatmaya böylelikle içim ferahlar, kırgınlığım dağılır belki. Küçüksu'daki kumsaldan bahsedeyim sana biraz da. Plajını iki yıl önce kapatmışlar. Ancak deniz sevdalıları buna aldırmıyorlar bile. Çoluk çocuk ve gençlerle kaynaşıyor orası. Gelenler genelde avare takımı... "Abla beş bine balık ekmek, olur mu?" diyenden geçilmiyor. Yirmi bir liralık tutuşturuyorum kiminin eline, acıma hissim bu gidişle onları da asalak yapacak, bunu biliyorum. Ama yok ede-

miyorum duygularımı. Sense hep dersin bana: "Aman Nalan, alemin açlarını doyurmak sana mı kaldı; vur kıçına tekmeyi". Ben çok açlık çektim Seda. Hâlâ da zaman zaman şu veya bu nedenle yaşıyoruz açlığı çocuklarımla. Sen de yaşıyorsun. Bilmiyor musun açlık hissinin ne illet olduğunu? Fedakârlıklarımın yararını göremesem de hislerimi öldürecek kadar zalim olamıyorum. Senin öğütlerin hislerimi öldürmeye yeter mi sanıyorsun? Aklına geldikçe de bol para kazanırsın, diyerek ev işlerinde çalışmamı önerirsin. Gidip kendimi mi ezdireyim değer bilmeyenlere? Nedense insanlar kendi yapamadıklarını hep başkalarından beklerler. Düşüncen benim yararıma da olsa sen de öylesin. Gerçi çalışır çalışılmasına. İşin sınıfı da olmaz, sınıflandıranlar olmasa. Hem benim bedenim dayanmaz ki öyle ağır ev işlerine. Yıllardır şu tüberküloz illetini bertaraf edemedim. Kapalı işyerleri, oldum olası boğar beni. Tam iyileşiyorum bir halsizlik, bir uyku, yeniden başlıyor şikâyetlerim. Sarıyer Verem Savaş Dispanseri'nin Başhekimi Doktor Derviş Okay, yedi yıl öncesi bana şöyle demişti: "Mikropların kanına karışmak üzereyken müdahale edildi sana. Temiz hava bol gıda, stresten uzak dur, bir de sigara içmedin mi kefeni yırttın demektir. Yoksa bir daha kurtuluşun olmaz." "Doktor beyciğim doğru söylüyorsun da, bunların birini yapsam diğerlerini yapamam." diyememiştim. "Peki doktor bey. Bundan sonra, her dediğini yapmaya çalışacağım, zor da olsa. Karamsar bakmayacağım artık hayata. Hastanedeki günlereyse asla dönmek istemiyorum." demiştim doktora.

Allahım neydi o azaplı günler? Hasta olduğumu öğrenen babam, telefonla beni çağırdığında çocuklarımla birlikte memleketin yolunu tutmuştum apar topar. Yine babamın yardımıyla Giresun Gedikkaya Hastanesi'ne yatırılmıştım. Alışık olmadığım, dayanamayacağım acı manzaralarla daha ilk gün karşılaştım. Yatanların çoğu benim gibi yoksuldu. Yirmi yaşındaki Fatma, yattığı yedi yataklı koğuşun yataklarından birine oturmuş, eline

tutuşturulmuş beyaz çinko tasa öksürdükçe parça parça kan kusuyordu. Ya diğerleri... Gündüzün kalabalığına karışan acılı feryatlar, geceleri inim inim inletiyordu hastanenin boş koridorlarını. Genç kızlığa yeni adım atmış Işıl'ın acılarını, ilaçların yerine ölüm dindiriyordu sonunda. Beni en çok etkileyen yine Işıl'ın ölümü oldu. O gün Işıl'ın can çekişir halini gördüğümde, aklımı kaçırdığımı sanmıştım. Ölümün soğukluğu ve küçücük bedenin ölümle boğuşması beni tarifsiz acılara gömmüştü. Kulaklarım birden şiddetli bir uğultuyla tıkanmış, gözlerim bulanmış, başım dönüyordu. Var gücümle basmıştım bağırtıyı. Koğuştakiler bu kez Işıl'ı bırakıp bana koşmuşlardı. Bayılmıyordum da. Bir iki dakika sonra normale döndüğümde bu kez de güleceğim tuttu. Ayağa kalkmıştım ama, mide bulantım başlamıştı. Öğürtülerim bütün bedenimi sarsana kadar kustum kustum koridorlara. Bahçeye çıkıp biraz hava aldıktan sonra odama döndüm. Her şey kaçmam için bir nedendi. Ah o çirkin kokular. Yıkanmamış, gözü çapaklı hastalar, ter kokuları, dolaplarında muhafaza ettikleri küflü peynirin kokusu, ilaçlı sidik kokuları; yataklar da dahil her şey, leş gibi kokuyordu. Üzerimi giydim. Çamaşırlarımı poşetlere istifleyip soluğu hastanenin çıkış kapısında aldım. Ordu'ya döndüğünde babam küplere bindi. Mikroplarım kırılmadan beni asla evde barındırmayacağını söylüyordu. Korktuğumu, ürktüğümü, tiksindiğimi söylediysem de boşuna. Anlamıyordu babam ruh halimi. Ama söylediklerinde haklıydı. Çocuklarımı düşünmeliydim. Ya onlara da bulaşsaydı verem mikrobum! Testlerden temiz çıkmıştı çocuklarım. Nasıl hastalık kapmadıklarına hâlâ hayret ederim. Aynı odada, aynı havayı tam bir yıl teneffüs etmiştik bu hasta halimle. Öksürüyordum, kusuyordum, bir de üstüne koynumda yatırıyordum yavrularımı. Sanki hastalığımdan gizli bir güç korumuştu onları.

Böylece hastaneye geri dönmüştüm. Hani bazen bizim Türk filmlerinde mucizeler olur; aşağı yukarı ben de bir mucizeyle yırtmıştım kefeni. Hastaneden ikinci kaçışımda babamdan öğ-

renmiştim mucize eseri yaşadığımı. Babama doktorlar söylemiş bir buçuk ciğeri iltihaplı, beş ayrı çeşit de mikrobu var, en az iki yıl tedavi gerekir iyileşmesi için diye. Ayrıca "ilaçlar bağımlılık yaparsa bizim yapacak bir şeyimiz yok" diye de eklemişler. Ama ben yaşadım Seda, yaşadım. Yaşam tutkum öyle güçlüydü ki. O zamanlarda da düşmezdi kâğıt kalem elimden. Yazarken bir başka güzellikle renklenir benim dünyam. Bak biraz daha anlatayım istersen: Zaman geçtikçe göğüs ve sırt ağrılarımın daha çok arttığını doktoruma söylediğimde doktorum iyileşiyorsun demişti. Nasıl bir yara kabuk tuttukça gerilme yapıyorsa, tıpkı akciğerler de böyleymiş. Hem ruh halim, hem de ciğerlerimle süratle iyileşiyordum. Zaman geçtikçe tüm hastalarla aynı çatı altında yaşayan bir aile olmuştuk sanki. Yatalak hastalar hariç, yemeğimizi yemekhanede beraber yiyip içiyorduk. Sigarayı da bırakmıştım. Başhekimimiz Nazım Paksu, hastaneye her gün aralıksız alkollü gelmesine rağmen çok iyimser biriydi. Ona ruh halimi anlattığımda hastabakıcılara benim için özel bir oda hazırlatmıştı. Hatırladığım kadarıyla hastanede yattığım süre içinde yüzden fazla iğne vurmuşlardı, en çok da popomdan. Artık urlaşmış popomda iğne vurmaya yer kalmadığı bir gün, bayılıyorum diye isyan etmiştim. Ayrıca yuttuğum ilâçların etkisiyle sarhoş yatıyor sarhoş kalkıyordum yataktan.

Bir gece kötü bir kâbusla kalktım yatağımdan. Rüyamda Raif'im uçurumdan düşmüştü. Sıkıntıyla gidip babama telefon açtım sabahın köründe. Babam meraklanacak bir şey olmadığını, yalnızca biraz ateşlenmiş olduğu için karısının, oğlumu hastaneye götürdüğünü söylüyordu. Duyduklarım yine dağıtmıştı şuurumu. O an doktorlar Azrail, hastabakıcılar mezarcı, yataksa mezar görünmüştü gözüme. Kimselere bir şey söylemeden hastaneden yine kaçıp soluğu babamlarda aldım. Oradan da Ordu Devlet Hastanesine gittim. Canım, parçam yavrumu koluna taktıkları bir serumla beyaz bir yatağa yatırmışlardı. Aklım gitti. Yavrumu o halde görmeye hangi ana yüreği dayanır? Yavrum

beni gördüğünde minicik bedenini kaldırmaya çabalıyordu. Bütün cesaretimi toplayıp yüz ifademi gülümsemeye bırakarak yavrumun yanına yaklaştım. Meğer ne çok derdi varmış bana anlatacak: "Anneciğim seni çok özlediğim için çok ağlıyordum ben, dedem de ağlama hastalanırsın diyordu. Ondan sonra hiç, ama hiç ağlamadım, ama yine hastalandım" diyordu. Yavrum dedim. Seni hasta olduğun için değil şişmanlaman için yatırmışlar hastaneye. Kanıvermişti sözüme. Zaten hastalık umurunda değildi. Ben yanındaydım ya, dünyalar ikimizindi. Kendi hastalığımdan kimselere söz etmeden yavrumla devlet hastanesinde üç gün yatmıştım. Babama da artık hastaneye geri dönmeyeceğimi söyledim. Önce sesini çıkarmamıştı, ama sonra Raif'in ve benim masraflarımı sıraladı. Babam o gün çok konuşmuştu. Kocam İstanbullar'da sürtüyormuş, o bizimle uğraşıyormuş, kocamdan ayrılmak istemiyorsam, telefon açıp, bizi almasını söylemeliymişim. Babamın asıl isteği çocuklarımı kocama verip benim onun yanında kalmamdı. "Ayrılamam baba" dedim. Sen beni nasıl sevip koruyorsan, aynı duygulara ben de sahibim. Bütün sorunum kendi açlığım olsa her yerde doyabilirim. "Git" demişti bana. "Aç gelme kapıma..." Babamın sırf kocama kızgınlığından söylediği bu sözlerden sonra çocuklarımı alıp çıktım evden. Ablama gidip ağlayarak olanları anlattım. Ablam "takma kafana"dedi. "Torunlarını o da seviyor, istiyor, ama karısından çekiniyor". Telefon açmamdan iki gün sonra kocam gelmişti. Kocamı ne kadar özlemişim meğer! Bütün hataları kusurları yok olmuştu gözümde. Ertesi gün evimize, yani İstanbul'a döndük.

Yaa Seda, onca hastalıklardan kurtulduktan sonra bu bedenimi kıymet bilmeyenler için öldüremem. Ev temizliği işini yapan kadınlar nasıl sınavlara tabi tutulduklarını hep anlatırlar. Sağa sola para atarak kişilik tespitlerine filan kalkışırlarmış. Hırsızlıklar sadece ev işi yapan kadınlara mı özgü? Devlet ve özel sektörde, yani her yerde çalışanların başına özel bir asker mi diki-

yorlar? İstense ne hırsızlıklar yapılır. Yeter ki insan istesin. Bu tür önyargılı çirkin sınavlara anlayışla bakacak kadar olgunlaşamadım ben henüz. Yapılan işleri beğenmemeleri de cabasıymış. "Olmadı sil baştan." Buna can mı dayanır? Madem beğenmiyorlar, onun işine son versinler. Ruhumu ve bedenimi böylelerine ezdirmektense açlıkla ölmeyi yeğlerim. Ablanın yıllardır bu işi yaptığını söylüyorsun. Yapar tabii. Kadının cüssesine maşallah denir. Dilindense bal akıyor. Ablan gibi olamam. İçimden gelmeyeni sırf çıkarım için söyleyemem. Anlıyor musun Seda, anlıyor musun?

İstemem kirlensin
Boş çıkarlarla.
İstemem dostluğumuza
Kem söz söylensin.
Bir yanlış bin azap
Taşıtır derler.
İstemem pişmanlıklar
Bizi tüketsin.
Devir değişse de
Zaman aleyhe.
Yakışmaz dost niyete
Fırsat gözlensin.
Yakışmaz birimize
Can hiç bilinsin.
Yakışmaz arkadaşım
Biz dost kalalım.

18 Temmuz 1994

Bu gece sivrisinekler vücudumuzu kalbura çevirdi. Sivrilerle sabaha kadar boğuştuk durduk. Yeryüzünde zararlı böcek olmadığı söylenir, sivrilerin zararlarından başka yararlarını göremiyorum. Lağımlardan, çöplerden taşıdıkları mikropları hor-

tumlarıyla vücudumuza enjekte ediyorlar. Bir aydır başlattığımız savaşsa, kış gelmeden biteceğe benzemiyor. Gece sivriler, gündüz kara sinekler. Asker gibi habire nöbet değiştiriyorlar. Tedbirsizliğimiz ve yokluğumuzla taksit taksit zehirlenip gidiyoruz. Aramızda bütçesi iyi olanlar, kuyularının içine ve üstüne beton döktürüp, dolduğunda da hortumlu arabalara çektiriyorlar. Biz dar gelirlilerin yaptığıysa ip bağlı tenekeyle kuyuyu boşaltıp biraz daha uzağa saçmak oluyor.

Sevmiyorum bu zahmetli yaşamı. Susuzluğu, pisliği, kısaca tüm yokluklarıyla buralar başa çıkılacak gibi değil.

19 Temmuz 1994

Son zamanlarda, en çok izlediğim kanal ATV. Bir çok toplumsal içerikli siyasal programlarına diyecek yok. Levent Kırca'nın "İsmi Lazım Değil" Savaş Ay'ın "A Takımı" Ali Kırca'nın "Siyaset Meydanı". Tabi beğenmediğim programlar da var. Mesela bu akşam Türkan Şoray'ın "Güllü Geliyor" adlı filminin ardından başlayan "Polis İmdat". Gelişi Güllü'den de zalimdi. Gerçi konu güzel. Acemi polislerin tutumlarıysa, oldukça itici. Nedir onların öyle "laan filan" gibi laflar etmeleri? Polis kolejlerinde, nezaket kuralları öğretilmiyor mu? Toplumun darbelerinin eğitemediği çaresizleri, bazı polislerin hakaretleri mi eğitecek? Asıl yaranın neden kanadığını, böyleleriyle sık sık karşılaştıklarından en iyi bilen, yine onlar. Yaptıkları ne peki? Toplumun birkaç zavallısını kamera karşısına çıkarıp, kendilerini kahraman gibi hissederken toplumun nefretini bu çaresizlerin üzerinde toplamaya çalışmak değil mi? Yaşadıkları sürece ailelerinden başlayarak her yerde itilen, kakılan, dışlanan bu insanları, bazılarının hakaretleri mi kazandıracak yeniden topluma? Olacak iş mi bu? Kurşunla vursanız, bundan daha iyi, hiç olmazsa, acıları biter zavallıların. Hele o kadınlara yaptıklarınız. Kadınları polis otosuna tıkışınız, çuvala un tıkmaya benziyordu tıpkı? Kadıncağızlar işledikleri suçların bilinciyle sırtlarındaki giy-

sileri yüzlerine siper etmeselerdi, kim gizleyecekti bu ayıpları? Herkesin bir yakını düşebilir.

Erkeği kadından üstün kılan şey, o bacak arasındaki çıkıntımı ki, ahlaksızlık olaylarında önce kadının yakasına yapışılıyor? Ne tuhaf şey! Aklım almıyor böylesi ayrıcalıkları. Misal mi yok? İki ayrı cins arasında duygulu bir aşk, yaşanıyor karşılıklı, şu veya bu sebeple bitiverirse birden aşk sonuçta yine kadın zarar görüyor, aşağılanıp dışlanarak. Bir de deyimler uydurup yakıştırmalar buluyorlar: "Erkeğin elinin kiri, kadının yüzünün karası"ymış. Bu nasıl çeşmeyse, kadınların elinin yüzünün karasını, bir türlü temizleyemiyor! Nefsi ve sevgi dolu istemler sırf erkeğe has olsa idi, Tanrı'nın kadınları bir robot gibi yaratması gerekirdi sadece. Kadınlık sadece uzaktan kumanda edilen makine değil ki. Yapılan çirkinlikler, ahlâk kurallarını aşıyorsa şayet, "sorgulamalar yalnız kadınadır" diye de bir kanun yok. Olmuş olsa da, ben böyle kanuna karşı çıkmaya her zaman hazırım. Toplumumuzda sayısız haksızlıklar yapılıyor kadınlarımıza. Örneğin ahlak polisinin baskın yaptığı yerlerde ilk, kadınlar çekiliyor sorguya, ardından da hastaneye gönderiliyorlar. Ya erkek? Çoğu kadın yokluk belasına bu yollara saparken, erkekler bir anlık zevklerini parayla satın almaları nedeniyle onurlandırılıyorlar sanki.

Ah... Öylesi erkekler! Çirkin tutumlarınız ve yargılarınız, sevdiğimden soğumama yetmese de, kuşkular yaratıyor beynimde. Ya o da, sizler gibi meyil verirse çirkinliklere. Kimselere güvenim kalmaz. Sevmez artık bu yüreğim. Sevmeyen yüreğimle kadınca duygularım yaşayamaz benim.

Ne kadın, ne erkeğin, bir anlık zevk, ya da bir çıkar uğruna ziyan olmasını istemiyorum. İşte böyle yanlış fikir ve tutumlarla kazanamıyor kadınlar toplumdaki yerlerini.

Bu tür programlar yerine Uğur Dündar'ın hazırlayıp sunduğu Arena gibi programları tercih ediyorum doğrusu. Kişilerle, ucuz meselelerle değil, büyük, baş suçlularla uğraşıyor. Ezilen-

lerle değil, ezenlerle boğuşuyorlar. Kısaca, kökünden kazımaya çalışıyorlar meseleleri. Bazı programlar fuzuli işlerle uğraşıyor hep, mesela "Top Secret" , "Çok Özel". Neymiş efendim, "Hangi ünlü, nerede ne yapıyor?" Ne yaparsa yapsın. İster yesin, ister içsin. İsterse kepazeliğin en daniskasını gözler önüne sersin. Bir de alkış tuttururlar yaptıkları kepazeliklere. Bırakın kimsenin karşı koymasını, yanlış olduğunu düşünmeye bile cesaret edemez kimseler. Para ve ün oldu mu, gerisi kimseyi ilgilendirmiyor kısaca. Lüks otel odalarında yüksek paralarla etini pazarlayan ünlüleri de aynı hesap tıksanız ya polis otosuna. Komşum Halime'nin bir sözü var: "Zenginin pezevengi, orospusu olmaz" der.

Dilerim, bu tür programların karşısına en kısa zamanda sağ duyulu birileri çıkar da, yanlışlarla doğrular en kısa zamanda yerini bulur.

Ölçü anada
Saygı babada
Kişilikler ortalarda kayboldu.
Yitirilen hiç lirada gitti namus
Ahlak dilde savruldu.

21 Temmuz 1994

Bu sabah, babama telefon açtım hal hatrını sormak için. Babam telefonda üzgün ve bunalımlı olduğunu söyledi... İstanbul'a taşınalı bir yıl olmasına rağmen, kendini bir türlü toparlayamadı. O eski güzel günlerimizi hatırladıkça, içimde bir şeyler eriyip gidiyor. 1973 yılına kadar, yaşantımız her şeyiyle mükemmeldi. Şimdi o günler yok. Artık sadece üzüntüler var.

Babamlar, İstanbul'un Avrupa yakasında oturur. Parasızlığımız yüzünden pek sık görüşemeyiz...

Telefonun ardından ev temizliğine koyuldum. Uzaktaki kuyudan, el arabasıyla, birkaç sefer de su taşıdım... Sularımız yir-

mi gündür akmıyor. Bu gidişle kurtlanacağız. İstanbul Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ömerli barajına yeni bir arıtma tesisi yaptırıyormuş. Bir an önce biter de biz de bu eziyetlerden kurtuluruz. Gerçi, Ümraniye'nin suyunu iki günde bir veriyorlar. Susuzluk, daha çok bizim mahallelere özgü. Bizleri, insan neslinden silinmiş birer varlık olarak mı görüyorlar bilemiyorum...

Son sefer, sudan geldiğimde baktım ki babamla karısı geliyorlar. Şaşırdım kaldım. Daha iki saat önce konuşmuştuk telefonda... Yanlarına koştum gülümseyerek. Birlikte, içeriye girdik. Hallerini, hatırlarını sordum yeniden. Onlar da bana. Küçüksu sahilinde, ara sıra balık ekmek sattığımı söyledim. Babamsa, kapatmak zorunda kaldığı elektrik dükkânından dert yandı. İki milyon ev kirasına, günlük ekmek parasına dahi muhtaçlarmış. Babamın durumuna üzüldüm. Yine de bütün iyimserliğimi toplayıp, babamı becerebildiğimce teselli etmeye kalkıştım. Babam yer yer kırışmış yüzünün acıklı ifadesiyle, kardeşlerimin kendisini nasıl üzdüğünü anlattı daha sonra. Kapattığı dükkânından artakalan elli milyonluk malzemesini, kardeşlerime vermiş. Kardeşlerimse, kendini insan yerine koymayıp, "huzurumuzu kaçırıyorsun" diyerek, dükkânlarından kovmuşlar... Vah benim babam! Emek verdin, sevgi verdin, sonuç suçlu bilindin. Düşüncelerimi söyleyemem. Daha da içerlenip kahırlanırsın. Cahil diyelim kardeşlerime. Benim kardeşlerim, bu kadar cahil olamazlar. Yoksa farkında olmadan, sen mi bir hata yaptın babacığım? Yapmadıysan bile, onlar, muhakkak kötü fikirli birilerinin etkisinde kalmışlardır. Gücenme olur mu, gücenme babacığım. Onları da çok seviyorum. Bilsem ki canım, sevdiklerime can katacak, düşünmeden veririm hepinize.

Olumlu tüm inançlarımı bir araya toplayıp, o vefalı günler yine gelecek diyorum. Siz de hissedin. Yaşam uğraş değil mi babacığım? Yoksa manası mı kalır yaşamın?

Bende yeni öğrendim

Olmazın olurunu.
Şimdi yer gökle barışık
Biz bizle..
Ne küskün kimseler kaldı
Ne ağlayan bebeler...
Kırılmazmış fırtınadan ince dal
Bükülmezmiş çilelerden doğru bel...

2 Ağustos 1994

Bazen, düşünmeden yaptığım hatalardan ne çok pişmanlık duyuyorum sonradan. Cebim yanıyor; canım, bazen de onurum inciniyor, düşüncesizliğim, tedbirsizliğim yüzünden.

Yaşam her şeyiyle dikkat istiyor arkadaş.

İşte bugün, büyük bir hatam nedeniyle, kürtaj oldum Adsız'ın yardımıyla. Bir ay öncesinden başlayan baş dönmelerim, mide bulantılarım, kokuya karşı aşırı duyarlılığımın sebebini, tüberküloz hastalığıma bağlamıştım. Bugünse, bu kürtaj masasına yatmadan önce, sayısız sorular takıldı beynime. Doktorun eline aldığı, sterlize edilmiş mi, edilmemiş mi, çeşit çeşit aletlerle karıştırılmak... "Acaba AIDS olur muyum? Ya frengi?" Kaç doktor düşünüyor ki insan sağlığını? Sayılıdır herhalde. Nasılsa, ondan başka kimse görmüyor aletleri nasıl kullandığını. Ben pek güvenmiyorum. Geçen yıl bir arkadaş tavsiyesiyle, Dudullu'da, bir diş doktoruna gitmiştim. Doktor demeye bin şahit lazımdı. Tüm muayenehane leş gibi içki kokuyordu. Doktorsa, ayakta zor durur haliyle, dişçi koltuğuna oturmamı söyleyip başıma dikildiğinde, içki ve sarımsak kokulu pis nefesi, yüzümü yalamıştı. Oturduğum koltuğun hemen yanıbaşındaki sabit tükürme lavobasının içi, sarımtırak rengiyle, pisliklerden katmer katmerdi. Ne yazık ki, hâlâ kalkmaya cesaret edemiyorum. Tek şırıngayla dişimin dibine iki morfin yaptıktan sonra, kancalı aletle yoklayıp, acıyıp acımadığını sormuştu. Acıyordu işte. Dişim uyuşmamıştı. Titrek elleriyle morfini dışarıya kaçırmıştı. "Acıyor" diye

bağırdıysam da, kaptığı penseyle dişimi kökünden sökmüştü bile. Bağırtımla ağzımı kapamaya kalkmıştı, pis elleriyle. Koltuktan yüzüm al al kalkıp, parasını ödeyerek, bekleme salonuna geçtiğimde, sıradaki müşterilere; "Adam alkolik" dedim. "Bir an önce toz olun." Diyorum ya, bir anlık acıdan, sorunlardan kurtulma pahasına, canlar yok olabilir böylesi her şeyden yoksun doktorlar yüzünden. Mikrobik hastalıkların çoğu, biraz da bu doktorların aletlerinden bulaşıyor. Günlerdir şu kürtaj sıkıntısı, beni deli etmişti. Kocama dahi, rahatlıkla gösteremediğim yasak organlarımın, doktorların gözündeki sıradanlığını düşündükçe, kızarıp bozarıyordum. Gebe olduğumu kocama söylediğimde, "oh..." demişti. "Doğur, belki bir kızımız olur." Kocama, demedik kötü söz bırakmadıysam da umursamamıştı. Deniz'le Raif'in sefilliğinden başlayıp, kıçına don dahi alamadığını filan sıralayarak, "Kürtaj parasını bul." dediğimde, dudak büküp, omuz kaldırmıştı "bulamam" gibilerinden.

Zorla bacak arama girmekten başka, ne işe yarar ki zaten?

Bu adam ne kadar aciz, pasif, kendine güvensiz?

Beş yıl aradan sonra, bu ikinci kürtajını. Kürtajdan çok korktuğumu biliyor. Kürtaj yüzünden, rahim hastalığına yakalanan kadınları sık sık anlatırım. Mesuliyet taşımadıktan sonra, bilse ne çıkar? Gel de sev, say böyle kocayı. Neden evlendim onunla, neden? Oysa, yakışıklılığına ve suskunluğuna vurulmamış mıydım? En çok da onurlu bir erkek bellemiştim. Parasızdı ancak, çekici ve gizemliydi. İlkten, halam aracı olmuştu evlenmemize, "Bak yeğenim bu çocuk bulunmaz nimet senin için" sözleriyle. Beni de ona övüyormuş. Halama göre, fakir olduğuna bakmamalıydım. İkimiz de, genç ve sağlıklıydık. Üstelik beni, bu halimle de seviyormuş. O söz üzerine, vazgeçmiştim onunla evlenmekten. Ne vardı ki halimde? Dul kalınca adlar mı karalanıyordu. Dul kalan bir tek kadın ben değildim ya. Halamsa, "dul diye adın çıktı mı, her şeyi söylerler evladım. İnşallah, yüzün bundan sonra güler" diyordu. Herkes gitmemi istiyordu bu evden. Ha-

lam da bıkmıştı kocasının dırdırından. Bu tutumlarını dert bile etmiyordum. Daha önceki yalnızlıklarım, perişanlıklarım, bir parça da olsa, pişirmişti beni galiba. İlk evliliğim de yine halamın isteğiyle olmuştu, daha on dört yaşımda. Kendimden on bir yaş büyük biriyle evlendirilerek, kaynanalı bir eve gelin gitmiştim. O cahil aklım, güçsüz bedenimle, kime bölüneceğimi ben de şaşırmıştım o evde. Bardak kırdım, bulaşıklar kirli kaldı diye, kaynanamdan, omuzuma, kafama yediğim yumrukların acısını, karyolamın altına gizlenerek unutmaya çalışırdım. Bir de üste, tembihlerdi beni kaynanam, olanları oğluna anlatmamam için. Söylersem, kavga çıkarmış evde. Olacakları idrak mı edemediğimden, yoksa öfkeme mi yenik düştüğümden, gelir gelmez söylerdim kocama her şeyi, hem de tek ayrıntı bırakmadan. Ve böylece başlardı kavgalar. Kocam hep korurdu beni kendi kızıp dövse de. İşte o zaman, daha çok korkardım yalnız kalmaktan. Beni evlerinden kovacaklarını düşünürdüm hep. Yetimhanedeki kardeşlerimin hasreti, bir başka çökerdi içime. Hiç yüzünden, anamı kendi silahıyla vurup, biz on bir kardeşi çaresiz bırakan babamın, cezaevlerinde nasıl çile doldurduğunu hayal eder ağlardım. Kocamdan dayak yediğim anlarda şefkatli bir elin hasretini daha çok çekerdim. Ancak, bir tek kocam vardı yanımda. Beni dövse de, esrar çekip kendini, beni jiletlese de, yatakta seviyordu ya. O benim kocamdı. Döverdi, severdi de. Kaynanam böyle inandırmıştı beni. Hatta, durumumuzu bilen komşularımız dahi.

Oturduğumuz ev Cerrahpaşa caddesi üzerinde, iki katlı, içten merdivenli, ahşap bir binaydı. Kapı zili çaldığında, heyecanla inerdim o gıcırtılı tahta merdivenleri, kocam gelmiştir diye. Çok zamanlar kaynanamın komşulara gitmesini fırsat bilip, kafesli pencerenin ardından, caddeyi seyre dalardım. Bazense yakalanırdım. Deliye dönerdi kaynanam. Dışarıyı gözlemek ayıp, günah, suçtu. İş mi yoktu evde yapacak? Doğacak bebeğime bir şeyler hazırlamalıydım. Ne kadar uğraştımsa da, hiç sevmemiş-

tim kaynanamı. Gerçi benim de suçlarım vardı. Kavgayı hep ben başlatırdım evde, kaynanamın eziyetlerini kocama söyleyerek. Bir gün kaynanamın bana gösterdiği yakınlık, yüreğimi öyle ısıtmıştı ki. Hamileliğimin son aylarıydı. Sedirin üzerinde uyuyup, kalmışım. Kaynanamsa, üzerime bir battaniyeyle örtmüş. Uyandığımda, boynuna sarılıp hıçkırıklarla ağlamak istemiştim de, bir şeyler söyler diye, çekinmiştim yine. Kızım Sema'mı, Cerrahpaşa Hastanesi'nde dünyaya getirmiştim. Doktorlar, kadınlık organlarımın gelişmediğini söyleyip, abdestime çıkmayayım diye, serum ve sütten başka hiçbir şey yedirmemişlerdi. Başka doğum yapmamı da altı yıl yasaklamışlardı. O yaşta anne olmanın bilincine varamadan, kızım henüz yedi aylıkken, kocamın, bir trafik kazasında öldüğü haberi geldi eve. Yapayalnızdım. "Dayaklarından kurtuldum" diye sevinmeli miydim, beni koruyacak kimse yok diye üzülmeli miydim? Kaynanam, daha çok horlar olmuştu beni. Çaresizliğimi yüzüme vuruyordu. Kapılarına donsuz geldiğimi söylüyordu. Yine bir gün, kayınbabamın bana almış olduğu hırka ve terliği, dolabına kilitlemişti, "O bunların değerini bilmez" diyerek. Öfkem de, hıncım da, bu gördüğüm haksızlıklarla artıyordu. Kızımı alıp, halamlara kaçtığımda, kimseler bana hak vermemişti. Benim sığındığım yetmiyordu da bir de çocuğumu mu besleyeceklerdi? Ve böylece, çocuğum da alındı elimden kaynanam tarafından. Huyu suyu değişir şaşkın olur, iddialarıyla yavrumu uzun süre göstermediler bana. Bir gün, analık hakkımla, polis alıp gittim kaynanamların kapısına. Bağırış çağırışlarla, geri aldım yavrumu.

Halamlardan çocuğumla ayrıldığımda yine kaynanamların bir komşusuna sığındım. Yanlarında kaldığım insanlar, bir konfeksiyon atölyesinde iş bulmuşlardı bana. Kaderim gitgide kötüleşiyordu. Artık kaldığım ev de değişmişti. Yanında çalıştığım genç kızın evinde kalıyordum. Akşamları yatmamız için, verdikleri ince battaniyenin altında soğuktan sabahlara kadar uyuyamazdık. Ciğerlerim titrer sızlardı sanki. Onlar da istemiyordu

bizi evlerinde. Tüm bunlar yüzünden analık duygumu gömdüğüm bir gün, kızımı alıp, kaynanamların kapısına bıraktım gizlice. Gidiş, o gidiş. Yavrumun, o ağlamaklı sesi yıllarca gitmedi kulaklarımdan. Hâlâ da gitmedi ya. Analık hakkımı, böylece kaybetmiştim. Bunların ardından, Ordu Yetiştirme Yurdu'ndan kaçıp, İstanbul'a halamların yanına gelen iki erkek kardeşim, yaşadığım üzüntüleri, az da olsa, hafifletmişlerdi. Ne büyük hasretle sarılmıştım kardeşlerime!

Kardeşlerimin gelişiyle, halamın kocası küplere bindiyse de, gideceğimizi söylediğimizde, pek üstümüze gelememişti. İmralı Yarı Açık Cezaevi'nde cezasını çeken babam, yine cezaevine sağladığı güvenle, İstanbul'a haftada bir motor seferi hakkı kazanmıştı.

Deniz yoluyla, sefere geldiği bir gün, üvey amcamın da yardımıyla, babam bize basık, tek odalı bir ev tutmuştu. Koca Mustafa Paşa'da, Çoruh Sineması'nda işe başlamıştık üç kardeş. Ben gişede bilet satıyordum, Adnan girişte kesiyordu, en küçüğümüz Menderes de feneriyle müşterilere yer gösteriyordu. Sinema fazla iş yapmıyordu, ama sinema sahibi İsmet Bey, maaşımızı düzenli veriyordu. Biner lira kardeşlerim, iki bin lira aylık da ben alıyordum. Aralıksız bir yıl çalışmıştık orda. Yıl 1977 filandı. Nedenini şu an hatırlayamadığım bir küskünlükle bırakmıştık işimizi.

Erkek gibi geziyordum artık. Saçlarımı sıfıra vurdurup, giydiğim erkek pantolonu, ayakkabısı ve kasketimle, herkesi, inandırır olmuştum bu halime. Babam bile, hoşnuttu giyimimden. Ancak birileri "homo" diyorlardı bana. Anlamını bilmediğimden, aldırmazdım. İşten ayrıldıktan sonra, bir süre avare dolanıp durduk aç susuz. Çalışmaya da niyetimiz yoktu. Dahası, çalışabileceğimiz iş yoktu. Nasılsa babam, adadan haftada bir geliyordu motoruyla Galata Köprüsü'nün altına. Babaydı o. Aç bırakmazdı yavrularını. Kendimizi, bir süre böyle inandırmıştık ki, tam iki hafta uğramadı Galata'ya. Tayfa arkadaşları, babamın mide ka-

naması geçirerek, Taksim Hastanesi'ne yatırıldığını söylüyorlardı. Suçsuz yere öldürdüğü annemin ahını mı çekiyordu babam? Babam sevdiği kadına annemin nikâhını vermek isteyince olmuştu olanlar. Zavallı annem. Tüm inancıyla saygı duyduğu, sıkı sıkı sahip çıktığı nikâhını babamın silahından çıkan iki kurşuna bağışlamıştı sonunda. Hani, zaman zaman bu yaşadıklarımızı kulaktan dolma bilenler sorsa bana, "Baban niye anneni öldürdü?" diye, sanki o an büyük bir günahın sorumluluğunu taşıyormuş gibi olurum. Çünkü insanlar önce kötümser, sonra iyimser bakıyorlar her şeye. Babam işlediği günahın bedelini demir parmaklıklar ardında ödüyordu. Oysa, "Vicdan mahkûmluğunun yanında demir parmaklıkların önemi yok yavrum." derdi bize.

Koşarak gitmiştik hastaneye. Babam bizi gördüğünde ağlamaya koyulmuştu. Yattığı yatağın başucunda nöbet tutan jandarma da ağlıyordu halimize. Daha sonra, halam geldiğinde, babam sıkı sıkı tembihlemişti halamı, çocuklarıma sahip çık diyerek. Yanından ayrıldığımızda, yeniden dönmüştük perişan yaşantımıza. Satmamız için, halamın sebze halinden getirttiği birkaç kilo limon yetmiyordu karnımızı doyurmamıza. Ödeyemediğimiz ev kirası yüzünden, bir iki dökük yatağımızla, kapı önüne konulduk sonunda. Unutamam o günleri. Üç kardeş bir gün, çıkmış dolaşıyoruz aç susuz Yıldız Parkı'nda. Genç bir kadının dört yaşlarındaki çocuğuna aldığı dondurmada kalıyor hepimizin gözü. Çocuk, yerde duran topunu bizden yana vurunca, ardından kendi geliyor yanımıza. Kardeşim Adnan, çocuğun dondurmasına elini uzatıyor ki, çocuk, basıyor feryadı "Anneciğim dondurmamı çalıyorlar." diye. Üçümüz de korkarak kaçıyoruz oradan. Çöp bidonlarının ağzından kuru, kirli, ekmek parçalarını, sigara izmaritlerini toplayarak soluğu Hilton Oteli'nin arka bahçesinde alıyoruz. Bir hafta boyunca, ağaçları, çalı çimenleri yatak yapıyoruz kendimize orda. Bazı gecelerse, halam alıyor bizi evine eniştemden gizli. Kimseler, dilimizden de, halimizden de anlamıyor. Hatta vebalıymışız gibi bakıyorlar bizlere. Yine babacı-

ğım sahip çıkıyor bize iyileşir iyileşmez. Bu kez de, Kadıköy Fikirtepe'den ev kiralıyor bizlere. Simit satmakla başlıyoruz işe. Sonra ayakkabı boyacılığı. Kazancımız yetmedikçe, tüpü satıyoruz, babamın emanet radyosunu. Babam her eve gelip, bir şeylerin kaybolma nedenini sorduğunda eve hırsız girmiş diyoruz. Babam inanıyor yalanlarımıza... Adadan geldiği günleri, bayramımız sayıyoruz. En sıcak, en tok, en güvenli geceleri, Galata Köprüsü altında babamın motorunda yaşayabiliyoruz sadece. Ve dört yıl yaşıyoruz Fikirtepe'deki evde...

Yine dağıttım konuları. Ne yapayım, yazma gereği duyuyorum hep? Kim dinler ki beni bu kadar uzun... Diyeceğim, şu cahilliğim yüzünden çok zaman aptal buluyorum kendimi. Şimdi, kocamla aramızda olması gereken hiçbir şey kalmadı. Gücümüz bir kavgaya yetiyor. Benim ondan beklediklerimi, o benden bekliyor. Nalan ev temizlesin, çocuklarla ilgilensin, ayrıca para kazansın. Zaman zaman, düşünürlüğü, merhameti tutup eve bir şeyler almıyor mu, erkeklik damarı kabarıyor. Evin düzeninden şikâyet ediyor. Ne bileyim işte, huzur kaçıracak bahaneler buluyor hep. Gerçi benim de ondan aşağı kalır yanım yok. Bir o kadar da ben bağırıp çağırıyorum ona. "Bize bundan sonra, ömrümün sonuna kadar bakmış olsan da, sana kendimi ezdirmem." diyorum. Bir de, saygı bekliyormuş benden, bunca zaman saygı duyuracak birşey yapmış gibi."Saygı duyulacak asıl kişi benim. Sen iyi koca ol, ben de vazifelerimi yapayım. Birbirimize gebe olmamızı gerektiren bir şey bırakmayalım ortada. Sorumluluklarımızı bilelim yeter." Bu sözlerime karşın, susmayı tercih ediyor kocam. İşte böyle anlarda, çok acıyor ve üzülüyorum ona.

Altı yıl sonra, kırk yaşımda olacağım. Çocuklarımın varlığından başka, ne mutlu etti beni bunca yıl? Hatalarımızla onları da perişan etmiyor muyuz? Hep gözleri bir şeylerde kalıyor. Dengesiz besleniyorlar, hastalıklı ve kısa ömürlü olmalarından çok korkuyorum. Korkularım, kavgalarım, boşuna değil ki. Geçen yıl sınıf öğretmeni, Deniz'e aile içi yaşantımızı soruyormuş

sık sık. Bir parça kuru ekmekle giderdi yavrum okuluna. Yavrumun düştüğü bu durumdan hem utanır, hem vicdan azabı çekerdim. Öğretmeniyle de görüşemezdim duyduğum eziklik yüzünden. Şimdi okullar kapalı. Seneye daha düzenli göndereceğim yavrumu.

Her şey, takılıyor kafama. Bize doğru dürüst faydası olmayan kocamın acizliği bile. Alışmışım ona, çok alışmışım. Sevmiyorsam da yanında zoraki yatıyorsam da, yine de ona bir şey olur diye, ödüm kopuyor. O bakım, sevgi, ilgi ve şefkatime muhtaç. Çünkü onun en yakında olanı benim. Bugünse, kurtulduğum hamileliğimle, huysuz deli danalara benzetiyor beni. Korkularımı ve çektiklerimi, anlayamıyordu. Balık ekmek işine de çıkmamıştım günlerdir. Sanki, ciğerlerimi kurşunluyordu kokular. Kaç gündür mahallemizin yeni yetmeleri, haber getiriyorlar müşterilerimden. Neden gelmediğimi soruyorlarmış. En çok da bedavacılar. Şükürler olsun, bugün sağlığıma yeniden kavuştum, ama acısı da utancı da bende kaldı. İşime yeniden başlar başlamaz, bir günlüğüne de olsa, yoksul çocukları bedava doyuracağım...

Bu akşam kocam eve geldiğinde, beş tane gripin içip, çocuğu düşürdüm diyeceğim. Beş değil, üç gripin bile, insan hayatıyla oynar aslına bakılırsa. Parayı Adsız'dan aldığımı söyleyemem ki. Dürüstlük sökmez kocama. Zaten doğrular kıyamet koparır hep, en büyük kıyametleri yine yalanlar koparsa da sonunda. Şimdi doktorun tavsiyelerini düşünüyorum. Ya spiral taktırmalıymışım ya da günlük doğum kontrol hapı yutmalıymışım. Neden hep kadınlar ihtiyatlı olmak zorunda kalıyor, neden? Bunları yapma zorunluluğunu hissettikçe, kendimi dializ makinasına bağlı böbrek hastalarına benzetiyorum. Bu zamana kadar, kullanmadığım şeyler bunlar. Sağlık açısından hiçbirine güvenmiyorum. Kimi kadınların, yıllarca içtiği o doğum kontrol hapları bal olsa, sonuçta yine zarar verir bünyeye. Spiral de öyle. En hassas bir organa geçirilmiş bir kancanın bırakın kanama yapmasını, kanser dahi yapar. Prezarvatif midir nedir, bir gün onu

denemeye kalkışmıştık şöyle güvende olalım diye. Kocam ayağa kalkınca ne göreyim. Prezarvatiften eser yok. Korku ve heyecanla, "tamam" dedim "bu zımbırtı benim içimde kaldı." Kocamsa benden daha şaşkın. Aceleyle tuvalete koşup, parmağımla bulmaya çalıştıysam da nafile."Yok" dedim. "Erkan, bu zımbırtı mideme mi sıçradı ne! "O ise, gülmeye başladı. Meğer, en hassas bölgesinden yırtılıp, kocamın uzvunun köküne toplanıvermiş. Bundan böyle, en iyi güvence, irademize ölçü koymak.

11 Ağustos 1994

Kocam bugün evi yiyeceklerle doldurdu. Birkaç günlük tokluğumuza seviniyorum. Parayı nerden bulduğunu sorduğumda, inşaatta amelelik işi bulduğunu söyledi. İnşallah doğrudur.

18 Ağustos 1994

Kocam her sabah erken çıkıyor evden. Bit pazarından, ayağına kullanılmış bir ayakkabıyla, bir de bedeni büyük pantolon almış... Kocamın, inşaatta çalıştığına, artık iyice kanaat getirdim. İki yüz bin lira da yevmiye alıyor. Birkaç kuruş da ben kazanıyorum. Akşamları, ayaklarının kokusuna tahammül edemediğimde, yıkamasını söylüyorum ricayla. Hiç mi hiç itiraz etmeden, "olur" diyor. Bu aralar, duygusallaşıyoruz biraz. Hatalarımızın nedenlerini dahi araştırıyoruz, sonu yine kavgaya varsa da. "Nalan" diyor "sana söylemek istemiyorsam da, hep gurur duyuyorum seninle. Ancak, gurur duysam bile, yine de seyyar iş yapmanı istemiyorum. Ama bunları sana bir türlü anlatamıyorum." O bir şey söylüyor, ben binlerce laf. Erkan, ben öyle miyim? Anlayışı kıt mıyım ben? Ben mi aşıladım sana sorumsuzluğu? Memnun muyum sanıyorsun aç gözlü, aç nefisli insanlarla yüz yüze kalmaktan? Biliyor musun her gün kimlerle karşılaştığımı? "Ne işin var burada?" der bakışların. Bana neler ettiğini biliyor musun sen? Beden gücümün de, ruhumun da tükendiği yerler biraz da o kapalı, tozlu konfeksiyon atölyeleridir. Oysa,

ben nefes almak istiyorum, gün yüzü görmek.... Ne yaptım sana, ne yaptım? Haklısın, yaptım yapacağımı. Senin, başına buyruk, evi günlerce terk ederek bizleri aç bırakmanla benim katlanamayıp, çalışmam mı getirdi seni bu hale? Bir de bizi sevdiğini söylüyorsun. Bu mu sevgi? Anlamadıktan sonra, sevsen ne olur. Sorumsuz olacağını bilseydim, çocuk mu doğururdum? Çocuklarımız, ikimizin de cahillik ve hevesiyle geldi dünyaya. Veee, ben çalışmasaydım, bir senin varlığın, sevgin mi doyuracaktı karnımızı? Sevgi paylaşmaktır. Sorumluluk, vefa, fedakârlık. Sevgi demek, değer demek Erkan, değer. Eğer yemek yiyemezsek, her gün bir organımız ölür, sonra da tüm bedenimiz. Madem doğduk, yaşamalıyız? Anladın değil mi? Senden beklediğim, sevgiden çok anlayış.

2 Eylül 1994

Bugün, kardeşlerim geldi hanımlarıyla. Daha içeriye girmemişlerdi ki, hazırlanmamı söylediler. Babam, yanına çağırtıyormuş kendine yardım edeyim diye. İki gün önce, Gültepe'den ufak, harabe bir dükkan kiralamış. Tanıdığı şirketlerden de birkaç elektrik malzemesi sipariş etmiş. Dükkânın, temizlik ve onarım işleri varmış. Evden çıkmadan, kocama not yazıp bıraktım akşam babamlara gelmesi için... Babamın aylardır çektiği sıkıntıların biteceği sevinciyle, içim içime sığmıyor. Bir dönem önce, kardeşlerimin kendine gösterdiği sert tutumları nedeniyle, babam intihar edeceğini söylüyordu. Şükürler olsun ki o bunalımlı günleri geride kaldı. Babam altmış beş yaşında olmasına rağmen, hayat mücadelesine yeniden başladı.. Tek dileğim, kimsenin kimseye muhtaç olmaması.

3 Eylül 1994

Şöyle, uzun uzun yazmayalı, ne kadar oldu bilmiyorum. Tarih hesabı da yapmadım. Her şeyi günü gününe yazmak olmuyor işte. Kargaşalı yaşamımdan yazmaya fırsat bulamıyorum.

Ya Raif'in peşinde koşturuyorum, ya çalışıyorum, ya da evimin işleriyle uğraşıyorum. Asıl yazmak istediklerimse, bu uğraşlarım yüzünden, önce kalemimden, sonra da aklımdan uçup gidiyor. Ah şu düşünceler... Hep dilimden önce koşuyorlar, yetişemiyorum... Bundan sonra, daha sık yazmaya kararlıyım. Zaten, sonbaharın hafiften baş göstermesiyle, sahil ıssızlaşmaya başladı. Bu gidişle, balık ekmek satamayacağım galiba. Can sağlığı olsun. Deniz sevdalılarıyla iyi kötü bir mevsim yaşadık, şimdilerde bitti bitiyor. Zaten, her şey bitiyor. Önemli olansa, yaşananları mutlulukla geçirmek sonu ölüm de olsa.

Bugün, mutlu düşünüp mutlu olmak istiyorum. Galiba bir parça olgunlaştım. Haydi, hayırlısı. Bugün, bir kutu bira içeceğim...

Yaşam bir sarhoşluk
Rotasız yelken
Kararsız kararlarla
Ya geç ya erken.

Bir zaman barışık
Bir zaman küskün.
Ne gülmeyi bildik
Ne ağlamayı.

7 Eylül 1994

Üç ay aradan sonra, komşum Veli'yi resmi kıyafetleri içinde, ilk bugün gördüm. Kapısına kadar gittiğimde, beni evine davet etti. Veli'ye, şöyle tepeden tırnağa bir baktığımda, kolej elbiselerinin, ona yakışmadığına karar verdim. Gerçi, Velide çok değişmiş otoriter olmuş. O eski samimi, içten, sıcak konuşmaları, tutumları kaybolmuş. Kitap satışlarının nasıl gittiğini sordu yarı alaylı. Satılmıyor, hepsini dolaba istifledim, dedim. Kolej, yılbaşında bitiyormuş. "İnşallah, dürüst hak savunucusu olursun" de-

diğimde, Veli "Boşver abla bu iyimser halleri. Gerçekler çok başka. Kafanı çalıştır biraz. Her şeyin hakkını vermeye çalışarak yaşamaya çabalayanların sonu, en kısa zamanda mezarlıktır. Sen de bırak kâğıt kalemi. Para kazanmanın kolaylıklarını araştır" oldu karşılığı. Vay, Veli'yi kayıp mı ediyoruz, kazanıyor muyuz, artık ben de idrak edemiyorum. Doğrusu çelişkiler yaşıyorum. Çoğunluğumuzu, haklılıklardan çok, haksızlıklar mı mutlu ediyor? Veli de değişiyor... Değişme Veli. Köy ağası olma. Güle güle Veli, güle güle.

Kim bilir, bir daha ne zaman karşılaşırız.

8 Eylül 1994

Bu gece Adsız'ı gördüm rüyamda. Elimde birkaç jetonla, onu aramaya çalışıyorum. Aksilik ya, kulübeler normalde çalışırken, jeton attığımda susuyor. Kocaman, iri bir jeton attıktan sonra, nihayet, onun ince, okşayıcı sesini duyuyorum. Telefonda, beni çok özlediğini söylüyor. Böylece uyandım...Nedense, Adsız'ı rüyamda gördüğüm gecelerin sabahında, onu daha çok özlerim.

Belki sırat köprüsünde
Belki ahirette
Belki çilelerin uç bitiminde
Buluşuruz canım sen kahır etme...

Tasan olmasın senin, gün de ağarır.
Sevda susuz çöle kar da yağdırır
Dermansız dertlere de merhemler vardır
Buluşuruz canım sen delilenme.

5 Ekim 1994

Mahallemizde isyan var, korku, telaş, heyecan. Belediye zabıtaları, çevik kuvvet polisleri, başka devlet görevlileriyle, bizim mahalle ana baba günü bugün.

Evler yıkılıyor, gecekondular.

Kanunsuzca gece yapılıyor diye, adlarına gecekondu deniliyor.

Ümraniye Belediyesi görevlilerinin bazılarına verilen rüşvetlerle gündüz cle yapılıyordu bu evler.

Bir kargaşalıktır gidiyor bizim hafriyat evlerinin orada. Hafriyat evleri bu evlere benim koyduğum bir ad.

Şu Dursun'la ortağı Hakan'ın uçurumları topraklarla doldurtup, fukaralara parselledikleri yerler buralar.

Bugün buraları devlet yıkmazsa yarın kar sularıyla, yağmurlar bekliyor pusuda. Tabi şimdilik kimseler bunun farkında değil. Tek istekleri evlerini bugünkü yıkımdan kurtarabilmek. Bu yüzden de yetkililere sitem etmelerle çözüm arıyorlar. Bizim gecekondular açılacak olan demokrasi paketini de duymuş olacaklar ki; "Ben böyle demokrasinin geçmişine, geleceğine..." diye devam ediyorlar çirkin küfürlerle. Yıkımların iki yüz metre aşağısında, dere dibinde oturan üç çocuklu yoksul Hatice bağırıyor ardından.

Özel bir TV kanalı olduğu gibi görüntülüyor Hatice'yi. Daha bir başka coşuyor Hatice kendine uzatılan bin mikrofonla. "Çarşaflılar...çarşaflılar; verin oylarınızı Erbakan'a ... Ümraniye'yi de kaptırdınız bu hacı hoca görünen sahtekârlara. Hani ne oldu onca verdiğiniz rüşvetler; denilmedi mi sizlere onlar doymaz diye. Verin bakalım oylarınızı. Evsiz kalın, yataksız, topraksız, sonra da Erbakan'ın koynunda yatın..."

Senin de evin yıkılacak diye, belli ki Hatice'yi dolduruşa getirmişler.

Eee... daha önceleri de yaralı olursa insan, işte böyle isyan eder.

Geçen yıl, evinin başına gelenleri, bugün yeniden yaşıyor Hatice.

Hani gökten kısmet yağacak olsa, bir parçası gelip bir yoksulu bulmaz da, ne gariptir ki, gökten düşen yıldırım gelip Hatice gibilerinin tepesine iniverir.

Hatice'nin evini, geçen yıl dama düşen bir yıldırım yakıp kül etmişti. Bu doğal afetti, kime ne diyebilirdi. Şimdiyse kavga edecek devlet görevlileriyle doluydu burası. Ve Hatice freni patlamış arabalar gibi sürdürdü bağırtılarını.

"Boşnağına, Azerisine, Romenine, Bulgarına daha nicelerine sınır kapılarımızı sonuna kadar açarsınız, kendi milletinizin evleriniyse, kendi ellerinizle yıkıp, bir hak tanımadan çekip gidersiniz... Sakın... Sakın haa, yıkmaya kalkışmayın evimi...Vururum bir kaçınızı. Sonra da kendimle çocuklarımı...." Korku denilen his, işte böyle bağırtıyor Hatice'yi. Evleri yıkılanların çoğunuysa susturuyor korku... Ne tuhaf şey şu korku. Kimini delirtiyor, kimini durultuyor. Gazetecilerin ısrarlı sorularına rağmen, asıl suçluları söylemiyorlar. Dursun'un, Hakan'ın, Kürt Şakir'in oğullarının baskıları susturuyor gecekonduluları. "Buralara ev yapmamıza bu şahıslar sebep oldu" diyemiyorlar... Kim ürkmez, kim korkmaz kaba kuvvetten, Hele de işin içinde resmi elbiseli polisler amirler de olursa... Bizim arsa simsarlarının heryer de adamları var. Çok kişileri parayla satın alacaklarına inanırdım da geçen yıl emekli olan Komiser abiyi satın alabileceklerine inanamazdım.

Gecekondu tipi, fakat temiz, bakımlı eviyle Hasan Abi de bizim mahallede oturur. İslamiyete toz kondurmayan, ailece beş vakit namazlarından geri kalmayan dürüst insanlar belleriz onları çoklarımız. Aslına bakılırsa, karı koca gerçekten çok konularda dürüsttürler. Kurban bayramı gelir, yoksullara dağıtırlar koca parça etleri. Cebi de başı da sıkışan onlarda alır soluğu. İmkânları varsa boş çevirmezler kimseleri.

Arsa simsarları Hasan abiyi de benzettiler kendilerine. Gerçi az da olsa, onun da içinde varmış simsarlık. Bir dönüm devlet ormanını, bir kuruş vermeden almış simsarlardan... Vay... Hasan abi, "Hak edilmeden alınan dünya malı, ahirette yer ayırtmaya yeter mi sanıyorsun?" Hasan abi, Ümraniye Karakolu'nda hatırlı kişi. Uzun yıllar hizmet etmiş devlete. Arsa simsarlarıysa tut-

tukları yolun ehliler. Şu veya bu sebeple düşecek olsalar karakola para ve hatırın akladığı zaferler, hürmetlerle uğurlanacaklar kapıdan. Tıpkı bugün Kürt Şakir'in oğullarının zabıtalara verdiği rüşvetle villalarının yıkımını durdurmaları gibi.

Çevresi ormandan arındırılmış geniş arazi üzerine inşa edilmiş üç tane görkemli villa yıkım emrinde olduğu halde yıkılmazken, öte yandan parasızların hak arayış feryatlarını kimseler duymadı... Devir rüşvet devri sanki. Bugünkü olay, son günlerde yaptıklarıyla basını fazlaca meşgul eden iş adamı Selim Edes'le Devlet Bankası eski müdürü Engin Civan'ın skandalına benziyor. Edes'in Civan'a verdiği milyarlarca rüşvet, Civan'sa "almadım" diyor. "Belgen mi var?". Edes basıyor kalayı. "Ulan p..., rüşvetin belgesi mi olur?" diyerek. Bu hesap ki, rüşvetin belgesi yok. Hiçbir yasa maddesine yakışmıyor ki olsun. Zaten, kötü çıkarlar hep o insanlar arasında halledilir. Zararınıysa, bu millet çeker... Göçleri durdurmak için kampana çalınıyor. Köylerinden İstanbul'a göç edenlere vallahi suç bulmuyorum ben. Devletin baştan durdurması gerekli olan simsarlardır. Diyorum ya, en büyük suç, kanunu kanun gibi uygulamayanların. Bu memleketin toprağının satılmasına yetkililer göz yumdukça simsarlar cahil millete arsa diye mezarlıkları bile satarlar... Ölümüze de dirimize de saygı kalmadı bu memlekette.

Alıyorsun koynuna türlü türlü insanlar
Kimisi bulur çare, kimi der bir çare
Kimini düşürmüşsün çeşit çeşit sevgiye
Kimi evinden ayrı, kimi ağlar sessizce.

Dertlerin kalp karatır, bin bir türlü çileyle
Kimisi yatalaktır, mühürlediğin yerde
Beni de del'eyledin çözülmez hayalinle
Büyülü müsün nesin, anlaşılmaz İstanbul?

İşte böyle... Terörden, mafyadan sorumlu yetkililerimiz "belge yok, kayıt yok" diyerek her bir olayı geçiştirdikçe, çaresiz halkın yüz yüze kaldığı sorunlar kim bilir hangi çığırlara ulaşır. Yeri gelmişken yine yazayım: Gazeteci Uğur Dündar'a hayranlık besliyorum. Baş koyduğu yolda cesaret ve azimle yürüyerek kesin sonuca muhakkak varıyor. Bu demektir ki, devlet de gerçek bir soruşturma başlattığında, rüşvetlerin belgesini kanıtlayamasa da yolsuzlukları kanıtlayacak belgelerle dolu ortalık... Ufak bir örnek vermek gerekirse, bizim orman arazilerinin hangi belgelerle yağmalandığı gözler önünde... Devletin bu yiyiciliğe vurdum duymazlığıysa aklıma daha kötü şeyler getiriyor: Acaba bu mafyalarla işbirliği mi yapıyor kimi koltuk sahipleri? Aklıma gelen son ihtimal budur. Yiyiciliklere bunca seyirci kalınması akıllara yalnız bunu getiriyor.

Yiyorlar memleketi. "Kim yemiyor?" sorusunun cevapsızlığıyla, emiyorlar memleketimizi sülük gibi. Kimi çalarak, kimi rüşvetle, kimi zimmetine geçirdikleriyle, kimileri de işte bizim simsarlar gibi ormanları zaptetmekle yiyor.

Madem yiyicilerden açıldı konu, aklıma gelmişken, tekrar yazayım şu en büyük yiyicilerden birini:

Erbakan yiyor. İlkten toplumun inançlarını sömürüyor, sonra da ceplerini. Herkes bir yöntem bulmuş gidiyor. Bakalım sonunda kim kime rakip olacak? Erbakan kimselere kaptırmaz önderliği sanırım. Vatandaşa veriyor talkımı, kendi yutuyor salkımı; hem de "Elhamdülillah"diye diye.

Benim bildiğim bu kelimenin anlamı, helalle kazanıp harama göz dikmemektir. Yani, vatandaşa suç bulamıyor insan. Hele de iktidar partileri birçok şey vaad edip şu veya bu sebeple yapmadıktan sonra. Hani bir deyim vardır: "Denize düşen yılana sarılır." Camilerde ardındaki cemaatiyle, kamera karşısında namazdan namaza koşan parti başkanı rolünü iyi yapıyorsa, bilinçsiz, eğitimsiz vatandaş kolay kolay suçlanamaz ki.

Bu sözlerim her Refah Partili için değil kesinlikle. Her parti

de olduğu gibi, dürüstler de var, olmayanlar da. Ama bu adamın yaptığı hepsinden fazla. Sanki cennet kapılarının anahtarı Erbakan'ın elindeymiş gibi, ona inanıp güvenenlere bir hatırlatma yapmak istiyorum. Keşke öyle olsaydı. Ama kemiksiz diller hep vaad etse de çıkarcı yürekler bildiğini okuyor yine. Bizim, toplumca en büyük eksikliğimiz özellikle de bu dinî konulardaki bilinçsizliğimiz. Kaçımız anlıyoruz din ve siyasetten? Şahsen siyaset denilince, ilk aklıma gelen dalavere oluyor. Benim gibi çoklarının siyaseti böyle algılaması sırf siyasetçilerin mi suçu? İşimize geleni aklarken, gelmeyeni kolayca karalayıveriyoruz. Hem devlet idareciliğiyle İslam hocalığının ilgisi ne bilmiyorum. İslamiyet yolu Erbakan'ın tuttuğu yolsa, cehennemde cayır cayır yanarız hepimiz. Ülke yönetmeye merak saran bazı hocalar soyunsunlar bakalım politikaya. Ancak Erbakan gibi bilinçsizce değil. Öncelikle camilerde verdikleri vaazları geliştirsinler. Tüm toplum İslamın şartlarını bugünü göz önüne almadan yerine getirmekle oyalanırsa, ülke yönetimini kimler yapacak? "Allah yakar." "Sırat köprüsü de var."

İnsanlara öğretmek istediklerinizi görülemeyenlerle değil görülenlerle öğretin. Dürüstlüğünüz, eşitçi davranışınız ve özgürlük anlayışınızla örnek olun.

Ben namaz kılmam, oruç tutmam, hacca hiç gidemem. Bunlara karşın dinimi asla inkâr etmem. O benim içinde, yüreğimde, ruhumda beslediğim en temiz, en kusursuz inançtır. Çoklarınız "bu nasıl din anlayışı" diyeceksiniz. Bu da benim din anlayışım. İslam inancı parayla değil, ama bir çok kuraları, maalesef parayla. Bunları yapamadığım için Allah beni varsın yaksın cehenneminde. İsterse dondursun. Zaten bu dünyada, yanmaya da alıştık, donmaya da. Biz yoksulluğumuzla her gün oruç tutuyoruz. Namaza harcamayacağım zamanıysa çocuklarım için, başka üretkenlikler için harcarım. Bazılarınız diyeceksiniz ki, "bu dünyada çile çeken, ahirette rahat eder." Bu dünyada sefa sürenin ahirette yeri yok mu?

Allah'a inancım her zaman tam, yalnız o korkunç ölümler çok düşündürüyor beni. "Allah insanın kalbine göre verir" der kimilerimiz. Ben öyle haksız ölümler gördüm ki bu yüzden bu sözlere asla inanmıyorum. İnançlarımı körelten, ufak bir örnek vereyim: Evlerinde çıkan bir yangınla, dört yaşlarındaki ikiz kardeşler acı çığlıklarla yanarak can vermişlerdi. Henüz ne beyinlerinin, ne dillerinin, ne de yüreklerinin kirlenmediği bu çocukların ölümünün asıl suçlusu cahil bir anneydi. Kış günü, kapıyı çocuklarının üzerine kilitleyip bakkala gitmişti kadın. Şu an bile burnumun direği sızlıyor. Hâlâ ağlamak geliyor içimden o yavrucakların birbirine sarılmış durumdaki kömür olmuş bedenlerine. Böyle duyduğum, gördüğüm acı olaylar karşısında kendi yavrularım gelir hemen aklıma. Eksiklerimi kapatmak için derin derin düşünürüm. Çünkü, Allah insanın gönlüne göre değil, ama beynine göre veriyor. Diyeceğim; her canın ölümünü, ya kendi ya başkaları bitiriyor bilerek veya bilmeyerek. Yani iyi ve kötü kaderi çizen yine biz insanlarız. Bunların farkına varmanın zamanı geldi de geçiyor. Orhan Gencebay, bir şarkısında ne güzel anlatmış yerimizde sayıkladığımızı. Aynen şöyle; "Eller gidiyor aya, biz sonunda kaldık yaya". Hatta bazılarımız, emekliyoruz hâlâ. Tüm bu saplantıları bırakıp bol bol bilimci yetiştirelim ülkemizde. O der, "benim olsun iktidar", diğeri "benim". Madem bu kadar çok seviyorsunuz memleketimizi, açıklarını da birlikte kapatsanız ya. Çoğunuzun kavgası ülke kalkınması değil, koltuk kavgası. Ülkemizde şimdi "temiz eller" operasyonu başlatıldı. Adı "temiz yürekler" olsaydı, yolsuzlar el yerine, yürek yıkamayı deneselerdi, belki böylelikle daha iyi anılırlardı. Bu operasyonla haksız, kanunsuz kazanç sağlayan herkesin sorgulanacağı söyleniyor. Umarım bizim arsa mafyaları da sorgulanır.

Gayret be ülkem... Er uyan, er kalk kötü kâbuslardan. Seviyorum seni ülkem, seviyorum. Kavgasız, rüşvetsiz bir ülke için, hep birlikte fedakârlık yapalım. Yakalım artık zararlı kazançları, yıkalım...

7 Ekim 1994

Uzun zamandır evdeyim. Zaman zaman komşum Aysel'le yine onun makinesinde, onun evinde, ana kucağı dikiyoruz tanesi on bin liradan.

Kimselere bağımlı değilim ya bu bana yeter. Dediğim gibi, işverenler hükmetmeye kalkışıyorlar. Ezici şartlar altında çalışmaktan nefret ediyorum, tiksiniyorum.

Hem şimdi, evimle de ilgileniyorum. Sık sık sabuna, diş macununa, yiyeceklere muhtaç kalsak da, hiç olmazsa kulağım rahat. Kocam da çalışıyor. Kaçamaklarınaysa göz yumuyorum ara sıra.

Bu gece de gelmedi eve. Gözüme uyku girmedi.

Yanımdayken, bana dokunduğunda nefretim onca azarken eve gelmediğinde ona bir şey olur diye yüreğim ağzıma geliyor.

Gerçi kocam azılı düşmanım değil, ama düşmanım da olsa onun yaşamasını istiyorum.

8 Ekim 1994

Bugün diktiğimiz ana kucaklarının yarı parasını aldık. Paramla kendime bir defter iki tükenmez kalem alacağım. Kocam para kazanmama öyle çok seviniyor ki... Keşke her günümüz böyle olsa.

Devamlı iş alabilirsek, bir dikiş makinesi de ben almayı düşünüyorum.

11 Ekim 1994

Kocamla dün gece kıyasıya ağız münakaşası yaptık. Hakaretlerle dolu felsefe dersi verdi bana bol bol. Kavganın nedeni ona yataktaki ilgisizliğim. Açığımı yakalayıp beni yıpratmaya sanki fırsat kolluyor bu adam. Ne deliliğim kaldı, ne adiliğim.

"İlla ki de yatacağız" deyip, üstüme üstüme gelmiyor mu, o an hücre mahkûmu sanıyorum kendimi. Boğazım sıkılıyor, ter döküyorum, midem bulanıyor, korkuyorum. Yani Azraille boğu-

şuyorum sanki...O ise artık çalıştığını, babalık, kocalık ettiğini, benimse gurur duymam gerekirken inadına uzaklaştığımı söylüyor. Sanki benden hiç almıyormuş gibi. "Biliyorum Erkan, biliyorum... Gurur da duyuyorum artık seninle"... Peki niyeymiş bu tutumlarım. "Yer etmiş" diyorum "beynime, gözümle gördüğüm onca çirkinliklerin." Hastalıklı gözüyle mi bakıyormuşum ona? Hem her erkek çapkınlık yapıyormuş. Hastalıklı olsa bile, bana da çoktan bulaşmışmış. Şimdi mi gelmiş aklım başıma?" Doğru Erkan, doğru. Eğer varsa muhakkak bana da bulaşmıştır. Ancak bu kadar üstüme geldiğinde kadınlık hislerim ölüveriyor. İsteyemiyorum, elimde değil..." Ruh hastasıymışım. Elimdeki kağıt kalemse bunların belirtisiymiş. Komşularım doğru söylüyormuş "Bu kadın hayal dünyasında yaşıyor" diye. Aklımı başıma getirmesi yakınmış. Yazarlık sevdasıyla zaman öldürmek bana mı kalmış? Önce kocayı idare etmesini öğrenmeliymişim. Şunu da iyi anlamalıymışım ki, her şeyin başı da sonu da yalnızca paraymış. "Ne kadar olumlu yazsan da" diyor "olmaz, olmaaz. Televizyondakilerden de mi ders almıyorsun. Bak şu popculara. İki tık tık, bir şık şıkla hem parayı götürüyorlar, hem de milyonlarca insana kendilerini hayranlıkla izlettiriyorlar. Ne söyledikleriyse, hiç önemli değil. Önemli olan para. Tüm bunları kazanmak için, yine, milyarlarca para harcanıyor. Kim duyar seni..."

Kocamın dili çözüldü. Erkeklik duygularının kabarması da ayrı. Oysa çalışmazken ne kadar da suskundur. Çok kötülükler etti bana bu akşam. Yazma istemimi, umutlarımı kırdı, öldürdü. Bu adamın hiçbir masumluğu kalmadı diyecektim ki, yüzündeki ezgin ifadeyi gördüğümde içten içe acıdım. Ağız kavgasına son verip bir anne şefkatiyle boynuna sarılmak istediysem de fazla azmasın diye hislerimi kendime sakladım. "Uyuyacağım" dedim. "Yalvarırım yatalım artık. Göğsüm de ağrıyor." Raif'le Deniz kavgalarımıza tepki göstermeseydi, kimbilir taslı tabaklı kavga ederdik... Sabaha karşı yine yatağıma gelip "benden almak istediğini" alıp, işine gitti.

Duygularımı da inançlarımı da mahvetti. Kalemi elime almaya korkar etti beni. Eğer yazmazsam, nasıl yaşarım ben? Umudum, amacım biraz da kalemimdedir benim. Gezmeyle, yemeyle, içmeyle, uyumayla avutamam kendimi, avutamam. Hem kimsenin anlayamayacağı sözlerle doldurmuyorum ki bu boş sayfaları. Çoklarının yaşayıp hissettikleri var anlattıklarımda. Ben bundan eminim. Düşük cümlelerim, cahilane sözlerim ve fikirlerim çok olsa da gelişeceğim ben, yetişeceğim.

Her şeyin başı ve sonu para mı sanki. Eğer öyle olsaydı Azrail satın alınırdı. Yerinde ve yakışırıyla olduktan sonra varsın egemen olsun her bir şeye şu para. Ben bu paranın fazlalığından nedense hep korkuyorum. Ya benim de duyarlılığım yiterse. Cepler büyüdükçe yürekler habire küçülüyor. Herhangi bir ev eşyasına sahip olup birden havalara bürünen komşularım gibi olmak istemiyorum ben. Paranın varlığı da dert oluyor insana, yokluğu da. Gerçi, ölçüsü kaçırılan her şey, hele de sahip çıkmasını bilmeyenin, aklını da yüreğini de bozuyor ne yazık ki... Allahım bu gidişle deli olacağım. Çıkarcı bir dünyanın büyüsüne kapılamadığımdan belki de deliyim. Çevremdekilerin, kocamın, hatta çocuklarımın çıkarları oldukça, gülüyor yüzleri. Var olan kusurlarımı, çıkarları olduğunca göremeyenler, çıkarlar tükendiğinde nasıl da nankörleşiyorlar. Küçücük çıkarlar için koca yalanlar dolanıyor dillere. Dost arıyorum gerçek anlamda. Başa çıkamadığımda, insanların çirkin tutumlarından kaçmak istiyorum. Sahte olan çok şey midemi bulandırıyor. Öyle çok güvenmek isterken, o kadar çok yanılgıya düşüyorum. Arkamı döndüğümde duymayacağımı sanıp başlıyorlar karalamaya. İyiliğimle de kötülüğümle de insanım ben. Gelin yüzüme söyleyin kusurlarımı. Oysa çıt yok. Sormuyorlar da öğrenemiyorlar da. Tek yaptıkları, kafalarına göre yargılamak. İşte... Doğru olanları ya ben öğrenemiyorum, ya onlar. Herkes değişiyor, hem de çirkin çirkin. Çocuklarımsa çok şeyler istiyorlar benden. İstemekte haklılar. Ama alamayacağım şeyleri istiyorlar hep. "Alamam"

diyorum, bağırıp küsüyorlar. "Evden kaçarız" deyip, beni korkulara itiyorlar. Bu iki küçük beden bile, sevgimi, duygularımı sömürüyor.

Bugün kafayı iyice bozdum. Kocamın eve bıraktığı elli bin liranın on bin lirasını çocuklarıma verdim. Kendime de bir kutu bira aldım... Farklı bakmak istiyorum dünyaya; farklı düşünmek.

Mesele yalnız bela
Şanssızlık, kadersizlik
Yokluğun illet yoğu
Gelecek güne bela...

Mesele yalnız bela
Kadehimde yudumum
Dostu düşman bulduğum
Boş hayaller kurduğum
Gerçekler başa bela...

Mesele yalnız bela
Odamda yalnızlığım
Yanlışa kırgınlığım
Doğruya yangınlığım
Yalanlar başa bela...

18 Ekim 1994

Sol göğsümde ağrı var. Yağmurlarla gelen rutubetli ve kirli havadan olmalı. Mahallemizde bir-iki kişi hariç, herkesin sobası gürül gürül yanıyor. Ben de kurmadım sobayı henüz. Ne soba, ne sıcaklık, benim iyi bir tedaviye ihtiyacım var. Geceleri ter dökerek öksürüyorum. Allah kahretsin. Bunca şikâyetim, biraz da sigara yüzünden. Bu aralar fazla içiyorum. Hem de birinci sigarası. Kocam günlük ev parasını kısıtlı veriyor. Ekmek, yumur-

ta derken bitiveriyor hemencecik. İdare etmek şart, ama sigarasız da yapamıyorum. Sigarayı kendime sığınak yapmıştım. Sabahları çok erken kalkıyorum yatağımdan. Altıncı kanalın haber programına bir daldım mı, saat dokuza kadar yarım paket sigara bitiveriyor. Bugün sigaradan da ağrılarımdan da korkmaya başladım. Elime para geçer geçmez, Verem Savaş Dispanserine gidip, akciğer filmimi çektirerek balgam kültürüme baktıracağım. Çocuklarıma da bulaşır korkusu duyuyorum. Konuşurken, öksürürken, uzak duruyorum onlardan.

Düzelecek bu günler, düzülecek. Buna öyle çok inanıyorum ki. Öyle kolay mı neşeyi kedere, nefesi ölüme teslim etmek. Oyun değil ki yaşam. Yarışsa hiç değil. Ağladıkça gülmek, düştükçe kalkmak gerek.

Boş ver be Nalan,
Hoş gör be Nalan!
Vur vurduğunca
Davula saza...

Es geç be Nalan,
Düşünmek bedava
Düşler de öyle.
Al kalem eline
Yaz estiğince...

Birazcık sevaba
Azıcık günaha
Bölüver ortadan
Hakkı hakkınca.
Gülüver, kızıver
Yaş akıtıver.
Satıver dünyayı
Sen de bir pula...

19 Ekim 1994

Bir haftadır elektriklerimiz gidip geliyor. Aktaş Elektrik'in gecekondulara verdiği bir ceza olduğu söyleniyor mahallede. Şimdiki mağdurluğumuz çoğunluğumuzun başvuru bile yapmadan kaçak olarak kullandığımız elektriğin bedeli... Bu cezayı çoktan hak etmiştik. Genelde akşam saatlerinde kesiyorlar. En kötüsü, haberleri dinleyemiyoruz. Yeni bir şeyler öğrenme tutkum, şu veya bu nedenle baltalandığında huzursuz oluyorum. Ne yapalım işte. Medeniyet kaçıyor biz kovalıyoruz. Gerçi çok zaman ahlaksızlıklarını dinlesek de televizyondan, yaşam her şeyiyle tecrübe değil mi? Her gün başka başka konular tartışılıyor. Şimdiyse sapık ilişkiler gündemde. İyi ki bu akşam İnter Star'ın Yakın Takip programında bu konuyu izleme fırsatım oldu. Ben konu dinliyorum. Ancak çok şey gibi, şu sapık ilişkiler de kural olup çıkar ortaya yakında.

Kimileri, bu iğrenç ilişkilere hangi gözleriyle bakıyorlarsa "normaldir" deyip nara atıyorlar ortalıkta. Doğuştan çift cinsiyetlilerin cüretkâr yaşamları, zayıf kişiliklerinin sayısını daha da arttıracağa benziyor. Resmen bilmem nerelerini pazarlıyorlar işte. Böylelerinin en büyük savunma silahıysa tabiattan verdikleri örnekler. Ağaçların ve hayvanların da bu tür değişimlere uğradıklarını söylüyorlar.

Halk arasında insanın başına gelenlerin çoğunlukla meraktan olduğu söylenir. Artık yaşamın normal ilişkilerden zevk alamayıp olabilecekleri deneyenler; bunu önce kendileri, sonra da başkalarını şartlandırarak sözüm ona özgürlük sayıyorlar.

İnsan kendini hangi inançla programlarsa, o yönde seyreder. Yani diyeceğim, ne hak yolu bıraktılar, ne bok yolu, ATV'de "Polis İmdat" programında, bu tutumlara yaraşır bir olay izlemiştim yine.

Aile reisi bir erkek, bu işi ticari amaçla yapan bir erkekle beraber oluyor. Ancak ev erkeği, zevkinin bedelini ödemek isteme-

yince, diğeri hakkını almak için yapışıyor adamın yakasına. Adam baktı ki yakayı kurtaramayacak, soluğu karakolda alıyor "paramı bu şahıs çaldı" şikâyetiyle. Diğeriyse, iftiraya dayanamayıp, karanlık sokakta, kendini nasıl düzdüğünü, bütün açıklığıyla, rahat rahat anlatıyor.

İşte pisliğin en alâsından bir görüntü daha. Utanmayı arlanmayı unutmuş bu insanlar, sevgi, sorumluluk da mı bilmiyor? Demin dediğim gibi, bok yolundan kapılan bakteriler, önce kendine, rahim yoluyla da eşine bulaşıyor. Ardından ufacık yaralarla, çocuklara. Kısaca bir kaç yıl sonra, aile faciasıyla biten tedavisiz hastalıklar, toplumu da zehirliyor.

21 Ekim 1994

Havalar iyice soğudu. Kışın ortasındayız sanki. Günlerdir yağmur yağıyor, çatı akıyor, zeminlerse yağmur suları çekiyor. Naylon terliklerle dolanıyoruz evin içinde. Allahım aklımı yitireceğim bu gidişle. Kocamla, geçtiğimiz pazar onarmıştık çatıyı. Lire akıyor yine. Damlalar yüzünden evin bir yanını, taslarla tabaklarla doldurduk. İyi bir onarım görmezse, sunta kaplı ters tavan üzerimize çökecek bu gidişle.

Bu eziyetlerin en büyük nedeni, Raif'in kuş tutkunluğu... Bu çocuk, iyiliği kötülüğü, bir türlü ayırt edemiyor. Babasıyla bir haftadır çalışıyor diye nasıl seviniyordum. Kazandığı parayı, gidip kuşlara yatırmış... Komşuların evlerinin çatılarına inen kuşlar, ha bire sorun çıkarıyor. Olanlar, bana oluyor sonunda. Kimi komşum polis getiriyor kapıma. Kimileriyse "Sizi şöyle yaparım" diyerek tehditler savuruyor. Zaten komşuluk ilişkilerimin çoğu, ufacık bahanelere gebe. Daha iki gün önce, Raif'in kuşlara attığı taşlar komşumun camını kırdığında kopmuştu kıyamet. Bu yokluk zamanımda cam parası bir yana, duyduğum hakaretler tahammül edilecek gibi değildi. Böyle anlarda, sanki bir şeyler eriyip gidiyor içimden. Ölmek geliyor içimden ölmek... Bazıları gibi, şu ufacık bedenimi ben de sığdıramıyorum

şu koca yeryüzüne. Oğlum Deniz'in o sıcacık, saf, temiz sevgisiyle, yaşayışım, sıkıntılı günlerimin en güzel yanı. Elimden geldiğince, onunla ilgileniyorum. Temiz gönderiyorum okuluna. Derslerine yardımcı oluyorum. Eksik veya fazla, beslenme maddeleri koyuyorum çantasına. Bari o okusun. Cahil kalıp o da mecbur kalmasın bu yaşadığımız çirkinliklere. Yeri geldiğinde, ekmek parasını dahi onun okul masrafları için harcıyorum. Ayda bir, kırk bin lira dergi parası veriyoruz. Yine kime faydası olduğu bilinmeyen altmış bin lira da aidat ödüyoruz her ay. Defter, kalem derken Deniz'in okul masrafları uzayıp gidiyor. Tüm bunlara karşın derslerine pek kulak vermiyor. Öğretmeni de şikâyetçi derslerinden... Zaman zaman çalışmayı düşünüyorum. Sonra vazgeçiyorum kararımdan. Biliyorum ki, bu çocuklar daha başı boş olacaklar... Ortalık olumsuzluklarla dolu. Şimdi bile, çalıştığım o günlerin acısını çıkarıyorlar benden çocuklarım.

22 Ekim 1994

Hiçbir şey ebedî değil. Ne mutluluk, ne mutsuzluk. Her şey misafir ve emanet, tıpkı dünyadaki canımız gibi... Bir bakıyorsun, alışıyorsun yaşadığın ortam ve şartlara, ardından bir şeyler neden oluyor, birden değişiveriyor her şey. Yoklukla varlık arasında turalayıp duruyoruz işte.

Bugün duygusallık oturdu yüreğime. Gerçi her günkü halim böyle de bugün biraz daha yoğun galiba. Bu halimin Ben büyük nedeni, Raif'in kuş sevdasıyla, yine evden kaçması. Onu dayak korkusuyla çaresiz bıraktığıma şimdi çok pişmanım. Nerelerde kalıp yattı? Üşüdü mü? Canını mı yaktılar? İşte bu çelişkili düşüncelerimle, sabaha kadar uyuyamayacağım. Başkalarınca onun tırnağına dahi verilebilecek zararın korkusu, telaşı, beni bitirmeye yetiyor zaten... Evlat sevgisi, ne eşsiz, ne tarifsiz bir duygu Allahım!

23 Ekim 1994

Oğlum sabah erkenden geldi kapıya. Onu sağ salim gördüm ya. Çok huzurluyum. Bundan sonra daha nazik, daha anlayışlı olacağım ona karşı... Bugün kokladım yavrumu, bağrıma bastım. Dayanamam onun perişanlığına. Daha anlayışlı anne olacağım bundan böyle.

24 Ekim 1994

Bazı şartlar ne kadar benimsenmese de, içine sevgi girdimi, benimsenip kabul ediliyor... Canımdan bir parçam, kızım, Semamı yedi yıldan sonra ilk kez bugün gördüğüm halde, içimden geldiği gibi öpüp koklayamadım. Dilimi tutan, kalbimi çarptıran, ayrı geçirdiğimiz seneler olmalı. Elimizde değil ki geçmişe dizgin vurmak... Şimdi sarhoşum, hem de fitil gibi. Hislerim hücumda, ben savunmasız. Hasretlerim, açlıklarım, yalnızlıklarım ve geçmişim hesap soruyor benden. Kendimi taşıyamayacak kadar sarhoşum bugün. Ne içki, ne hastalık, ne de uykusuzluk sarhoşluğu. Cevabı dilimde de, konuşamıyorum işte. Güle güle kızım, solgun benizlim, zayıf bedenlim, düz uzun siyah saçlım, baygın gözlüm, güle güle! Sakın unutma beni.

25 Ekim 1994

Bugün, oğlum Raif gidiyor. İstanbul dışına, Sakarya'ya gönderiyorum onu bir akraba yanına. Gideceğini öğrenen komşular sevinirken, ben için için üzülüyorum... Yol için üstüne giyecek ne sağlam bir ayakkabısı, ne yamasız bir pantolonu var yavrumun. Babası cebine yüz elli bin lira koydu. Yetmeyeceğini biliyoruz, ama başka paramız da yok. Zaten bir çok problemin nedeni şu parasızlığımız değil mi? Paramız olsa, daha derli toplu bir çevrede yaşarız. Oğlumun kuşları için özel bir kümes yaptırırdım o zaman.

26 Ekim 1994

Oğluma telefon açtım bugün. Sesimi duyduğunda, birkaç kez "anne" dedi. Titreşiyordu sesi. Belki de ağlıyordu. Daha fazla konuşamadık. Jeton bitti. Oğlumu bilmiyorum, ama ben, ağlıyorum.

27 Ekim 1994

Oğlum Sakarya'dan döndü bugün bir başına. Gelir gelmez, boynuma sarılıp, hıçkırıklarla ağladı. Orada çok sıkılmış. Bizi de, çok özlemiş. "Artık seni üzmeyeceğim anneciğim" diyor.

Yavrularım
Özgürlüğümsünüz
Tutsaklığım.
Masum gözlerinizde vahşiliğiniz
Günahım kahrım yalnızlığım.

Benzetemiyorum varlığınızı
İsminiz, sevginizden kimsecikler yok.

28 Ekim 1994

Bizim buradaki kavgaların, isyanların başlıca nedenleri cahillik ve parasızlıktır.

Bugün de yaşlı teyze ile Seda kavga ettiler kıyasıya. Kavganın sebebi, on beş günde bir akan çeşme suları. Onlar da ortaklaşa almışlardı suyu, hem de aynı vanadan.

Yaşlı teyze, bugün Seda'dan önce açmış vanayı. Böylece bağırtıları mahalleyi kaldırdı ayağa. Seda "su sırası benim, en çok parayı ben verdim" dedi. Teyze de "çeşmeye önce ben geldim". İtişmeler kakışmalar. Seda, vurmaya başladı teyzeye. Hiç tahammül edemem haksızlıklara. Kavgaya ben de karıştım. "Ayıp ediyorsun Seda" dedim. "Gücün yetiyorsa dövmen mi gerekir." Bu kez kadını bırakıp, bana dönerek, "sen kendi kavgalarınla

uğraş" diye bağırdı. Teyzeyi elinden güç bela kurtardım, ama ne orospuluğum kaldı, ne de adiliğim.

Sinirlerim ayaklanıyor haksızlıklara. Kendim için olsun ya da başkaları için ne zaman hak arasam, başımın belaya gireceğini bile bile, devam ediyorum hak aramaya. Korkuyorum da üstelik. En çok da karakola düşmekten. Bu korkularım sebepsiz değil ki. Hatta orayı bir günah yeri gibi hissediyorum. Daha birkaç yıl önce Ümraniye'de balık ekmek sattığım günlerde, oranın gerçekten ayıp günah yeri olduğuna karar vermiştim. Toplumun yüz kızartıcı bulduğu bir suçun iftirasıyla, o karakola düşmeden önceki olaylar beynimden, yüreğimden hâlâ atamadığım korkuların yaratıcısı oldular.

Kocamın o zamanlar eve gelmediğini fırsat bilen birkaç sokak serserisinin gece yarısı evimin damına taş atmalarıyla başlamıştı rezillikler. Dışarıya çıktığımda, karanlıkta kimseyi görememiştim. Ardından, ikinci kez taşlanıyordu evim. Üzerime bıçak alıp, çocuklarımla birlikte yola çıktığımda, yine karanlıkta yüzlerini seçemediğim üç kişi dolanıyordu yol üzerinde. Önlerini kesip, "siz misiniz" dedim "benim çatıyı taşlayan." İkisi de inkâr ederken üçüncüsü; "Evet biz taşladık ne olacak yani?" diye diklendi bir de. Beynim döndü o an. Elimdeki bıçağı onlara doğrulttum, önce hızlı adımlarla sokak lambasının altına kadar gelmiş, sonra da koşarak kaçmışlardı. Ancak oğlum Raif birini tanıdığını ve evini bildiğini söylüyordu. Sonra soluğu karakolda aldım. Gece yarısı ekip otosuyla, mahalleye dönüp, oğlumun gösterdiği evden önce birini, sonra diğerlerini topladıktan sonra, yine karakola döndük. Bunlara karşın, suçlanan ben olmuştum sonunda. "Orospu" demişler benim için. "Gece yarısı balıkçı tezgâhını kapattığında taksicilerle fingirdeşiyor" lafları etmişler polislere. Şu an bile geçmedi hiddetim ve nefretim. Hatta çocukluğumun bir yarısı, bu sözlerini birbirine sıkça kullanan insanların arasında geçmişti. Korkuturdu, ürkütürdü beni bu çirkin söz-

ler, anlamını pek bilmediğim halde. Kızardım bu sözleri sarfedenlere, tepki göstermek isterdim...

Polisler bu aç nefisli kudurmuş serserilere inanmayı uygun bulup, susmakla yetinmişler, bir de anlamlı anlamlı sırıtmışlardı yüzüme karşı. Sonra da yapacakları bir şey olamadığını eğer istersem, savcılık için şikâyet dilekçesi yazabileceklerini söylemişlerdi. O gün öldürmeyi bile düşünmüştüm bana bu tavrı reva görenleri. Anlaşılan kendi meselemi, yine kendim halletmeliydim. Ertesi sabah, en çok kızdığım gencin kapısında pusuya yattım, elime ve cebime doldurduğum taşlarla. Tam iki saat aradan sonra, o pis giysilerle bezenmiş bedeniyle, evinin kapısından çıktı. Kendimi göstermedim ilk başta. Uzaklaştığında, dikildim karşısına. Şok oldu beni görünce. Benimse bütün vücudum titriyordu. "Ulan pezevenk" söyle dedim "kim ulan orospu, kim?" Elimdeki taşlarla yüzünü, gömleğini paraladım. Nedense tepki göstermiyordu. Birden yüzündeki kanları gördüğümde, bu kez de içimi acıma hissi sarmıştı suçluya karşı. Daha fazla vuramadım. Herkes başımıza toplanmıştı. Davamı insan gibi sürdürmeye karar verip, bir iki kişinin yardımıyla, suçluyu tekrar sürükledim karakola. "Alın" dedim. "Size getirdim, tıkın bunu nezarete de , aklı başına gelsin". Akşamki polislerden sonra, tüm olanları sabah nöbet alan bu polislere de anlattım. "Dövelim mi?" diye sordular bana. Yine de içim el vermiyordu. "O vazifeyi ben yaptım. Sizin yapacağınız bunu bir gece nezarette tutmanız." Ben bunları polislere anlatırken, bir erkek girdi içeriye. Sivil polisim dedi. Arkasına sakladığı fotoğraf makinesini çıkardı sonra da. "Korkma" dedi. "Yalan konuştum sana. Polis değil, gazeteciyim. Şaak diye bir de fotoğrafımı çekti ve böylece, yalanlar ve iftiralar, arka arkaya sıralanıp gitti.

Olayın üzerinden bir ay geçmiş, sinirlerim biraz yatışmıştı ki, mahalle bakkalı Emine'nin elinde sıkıca tuttuğu gazete, yeniden tazeledi olayları. Profilden çekilmiş resmimin basılı olduğu sayfada, aynen şöyle yazıyordu: "İşinden evine gitmekte olan

bir genç kadını, ona tecavüze yeltenen üç dağ eşkiyasının elinden, devriye gezen polisler kurtardı." Okuduğumda beynimden vuruldum. Olayların bugün olmuş gibi gösterilmesi bir yana tüm çevremin dilinde, gözünde, orospu damgasını kolayca yemiştim böylece. İşte sadece bir kelimeyle, şeref, onur, haysiyet, bu kadar ucuza pazarlanabiliyordu, hem de o gazeteciler sayesinde...

Lanet ediyorum böyle insanlara. Şimdiyse, teyzenin haksız yere yediği dayağa lanet ediyorum.

Gözümüz o renklerle
Yüzümüz maskelerle
Ruhumuz kararıyor
Bilinmez sebeplerle...

31 Ekim 1994

Cahillik, ihmal edilmiş vicdan, saplantı haline getirilmiş boş inançlarla birikimli insanlar, bir anlık da olsa üzebiliyor toplumu.

İşte bu akşam Show TV'nin ana haberlerinde yazar Emine Şenlikoğlu'nun cumhuriyet karşıtı konuşmalarını ibretle izledim.

Olura olmaza baş kaldırmayı, kol kaldırmak kadar kolaylaştıranlardan biri de bu kişi. Tavırlarıyla ve sözleriyle ekranda sergilediği çirkinlikleri sırtındaki çarşaf bile yetmemiş örtmeye. Oysa o çarşaf ne kadar kara olsa da, gerçekte namusun, ahlâkın simgesidir. Nasrettin Hoca'nın bir fıkrasını hatırlatıyor bana onun tutumları.

Adamın biri bir mektup uzatır hocaya okuması için. Hoca mektubu evirip çevirip okuyamayınca adamı basar kalayı; "mektuptan utanmıyorsan sarığından utan"diyerek. Hoca laf altında kalır mı hiç: "Madem keramet sarıkta,"der "al o zaman sen oku."

Bu demektir ki, yorganda çarşafta değil, insanın beyninde, iradesindedir keramet. Onca açıkları kapatmaya akıllar yetmiyor ki, çarşaflar yetsin.

Bir yandan cumhuriyetçiliğe ateş püskürüp, diğer yandan cumhuriyetten istediğince yararlanmaya kalkışan bu insanları utandırmak da kolay değil... Ah demokrasi... Senin bu saflığını, temizliğini, kimileri böyle algılayıp böyle kullanıp, karalayarak yok etmeye çalışıyor.

Toplum her değerine olduğu gibi, dinine de sahip çıkar. O ve onun gibilerse, toplumun dokunulmaz inançlarına yalanlarla eklemeler yaparak, düzen bozmaya, huzur kaçırmaya kalkışır.

Sayın Emine Şenlikoğlu, her ne kadar kitabında duygu sömürücülüğüne ağırlık vermişsen de bizim milletimiz nerede neye ağlayacağını, gülüneceğini, düşünüleceğini, hakkı hakkınca muhakeme yapmasını da bilir. Bu memleket senin gibi nice duygu tacirini bertaraf etti. Hâlâ konuşabilmense, unutma ki o kuş beyinli diye hitap ettiğin insanların cumhuriyet anlayışı sayesinde.

Toplum çirkin yakıştırmalarla kazanılmaz, kaybedilir sadece. Cumhuriyetçiliğin günahlarını cüretkârca sıralarken gereksinimlerinden mahrum mu ediyorsun kendini? Ve o faydalandığın her tür şeyin günahlarını kimin sırtına yüklüyorsun.

Vatanından bu derece utanan sen ve senin gibilere tavsiyem, önce kimliklerini, sonra da kendilerini yok etsinler. Unutma ki her şeyin, her sözün bir yeri olduğu gibi, sınırı da var. Eleştirilerin toplumumuzun duygularını zedeliyorsa bu yaptığına hak aramak denmez. Nedir bu karamsarlığın ve öfken? Sen ve senin gibilerini yönlendirenler her kimlerse, git söyle onlara: "Benim de üzerinde doğup yaşadığım bu topraklar benim vatanımdır" diye.

1 Kasım 1994

Kocam rahatsızlık ve biraz da hakkını alamama şikâyetiyle işi bırakacağını söylüyor. Dün gece de sabaha karşı geldi eve, hem de beş parasız. Sanki çok çalıştı. Aldığı paraları, çok zaman kumara yatırıyor zaten. İşte bunlar yüzünden yine kavga ettik. "Ayrılacağım senden" dedim. Sesini çıkarmadı.

Tüp de yok, para da, ağza atacak tek lokma da. Deniz'i hasta haliyle okuluna gönderdim. Bugün bütün aksilikler üst üste geldi.

Kümesinden kuşları çalınan bir adam, polis getirdi kapıya. Raif'in yapıp yapmadığını bilmediğim halde, utandım, sıkıldım, mahvoldum. Aralıksız sol göğsüm ağrıyor. Ve tüm bunlara tahammül edemedim; bağırdım, çağırdım. Komşularım bir değişik bakıyorlar bana. "Delirdin mi, aklını başına topla" diyorlar. Delirdim mi ben? Deli olmasam, bu sefalete bir çare bulurum. Deliyim, beceriksiz, tembel, asalak. Kocam ve oğlum gibi ben de sorumsuzum.

Gerçeğe koşamadık,
Yalana kanamadık.
Gelin hayaller...

2 Kasım 1994

Sabah erkenden ana kucağı diktiğimiz atölyeye gidip iş istedim. Adam hor görür bir bakışla, beni şöyle bir süzüp bir hafta sonra gelmemi söyledi. Henüz mal gelmemiş. Sipariş oldukça diktiriyormuş zaten.

Kimseler anlamıyor açlığımızı. "Aç kaldım, iş ve para lazım." diyemiyorum. Bir daha asla gitmem oraya. Eziklik çöktü omuzlarıma, adamın o küstahça bakışlarından dolayı.

Adsız'a telefon açtım utana sıkıla. Durumumun sıkışık olduğunu söyledim.

Sorunlarımla onu sıkıp, kendimden soğutmak istemiyorum ama ondan da başka kimselere söyleyemem.

Şimdi yalnızca Orhan Gencebay'ın kasetlerini dinlemek istiyorum, eğer komşum Halime'nin teybini alabilirsem.

Ne sigarasız
Ne çocuklarımsız,

Bir de Orhan'sız
Olmuyor abim...

5 Kasım 1994

Demokrasi, politika derken bu tür içerikli programlara bayağı kaptırdım kendimi. Bu akşam yine Ali Kırca'nın sunduğu "Siyaset Meydanı'nı izliyorum televizyondan. Konu "Kadın Hakları." Kadının toplumsal, bireysel yeri, korkuları, ahlaki durumları tartışılıyor. Bazen yanlış, bazen de eksik tartışmalarla uzayıp gidiyor Siyaset Meydanı. Bu konuşmalarda en çok dikkatimi çeken kişiler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'la, Refah Partili Yasin Hatipoğlu'ydu. Meclis çalışanları birkaç kadının kıyafetini öyle bir yargıladılar ki neredeyse çıplak olduklarını beyan edeceklerdi itiraz edenler olmasaydı. Tutturdular kadınların etek boyları ve yırtmaçlarını.

Bence bunlar abartıdan öte bir şey değil. Kısaca siyasetin orospuluklarının sadece bir parçası.

Bu akşam fikirlerini beğendiklerimden bazıları, kadın haklarından sorumlu Önay Alpago ve kırsal kesimli eğitim görmemiş Gönül hanımdı. Her şeyin dozunu kaçıranlara iyi bir hatırlatma yapıp yol da gösterdiler.

Benim diyeceğimse, kendini yargılayamayan, başkalarını yargılamaya kalkışmasın. Kısaca ölçü biraz da insanların dilinde.

6 Kasım 1994

Kocam öksürüyor, ben öksürüyorum. Yoksa kocam da mı verem? Ya çocuklarıma da bir şey olursa! Bu kuşkularım, bütün yaşam direncimi bitiriyor.

7 Kasım 1994

Kocam her şeye rağmen sabah erkenden işine gitti öksürüklere boğularak. Çok da zayıfladı bu aralar. Yüzü dersen, iyice sarardı.

İnşaat işi onun bedenine göre iş değil. Bir de üste, kahvehanelerin sigara dumanları, bu adamı benden önce öldürecek. Ne yapayım sözümü geçiremiyorum. Biraz açlık, biraz soğuk, neler yapmaz insana. Bütün bunlardan uzak, derli toplu bir yaşam çalar mı ki kapımızı? Hele açlık ne kötü şey...

8 Kasım 1994

Kimseyi yokluk şikâyetlerimle rahatsız etmek istemiyorum, ama beni sevdiğine inandığım birilerine bazen hatırlatıyorum.

Sabah babama telefon açıp hasta ve rahatsız olduğumu söyledim. Akşam dokuzda geldi babam karısıyla. Bize neler neler almış: Zeytin, peynir, sucuk, yumurta ve yarımşar kiloluktan iki kutu da bal. Uzun zamandır ilk defa bu kadar kahvaltılığın hepsini bir arada görüyoruz. Babamın bu davranışı, çok duygulandırdı beni.

Rahatsızlığımın sebebini biraz sertçe yorumladı babam kendi fikrince. Kan tükürüp tükürmediğimi sordu. Yemin ederek yok dedim. Ancak o yine kendince "tükürüyorsundur" diyerek tekrarladı. Bir de söz istedi benden sigara içmemem için.

Babam, insan sağlığına zararlı olan konuları benimle konuşmaya kalkıştığında nedense çok utanıyorum. Bu tür konuların üzerini örtmek istiyorum hemen.

İşte bu akşam babam o şefkatli yüz ifadesi ve yalvarır bakışlarıyla belki bir saat sigaranın zararlarını anlattı bana.

Onun bu davranışları her zaman çok duygulandırır beni. Daha sonra da kendi kendime kaldığımda babamın haklılığını ve hâlâ ilgiye, şefkate muhtaç olduğumu düşünerek ağlarım.

Dükkânın borçlarını azalttığında daha bir çok şeyler alacakmış babam bana. Babamın yaşam sevgisi bana da cesaret veriyor. Keşke her bir derdimi anlatabilsem babama.

Baba
Farzet sevgi dolu mektup
Kahırı da var.
Nasıl başlarım,
Nerde kalmıştım?
Demeyeceğim.
İmlasız tamamsız kelimelerle
Sarhoş deli duygularımı
Sana bildireceğim.
Kör nefsin uzağıyım
Yakışırıyla
Duyarım da susarım
Dilsiz dilleri
Sefalet ayıbımla...
Ah baba,
Ahım çok
Ayşe'de, Ahmet'te, Fatma'da
Olmadı olacak mı?
Duymadı duyacak mı?
Öyle çok ki uğultular
Gök gürlemeleri
Ve bu kopmalar
Bu ayrılıklar
Biliyor musun baba,
Okuyor musun,
Yoruyor musun?

10 Kasım 1994

Bugün Atatürk'ün 56. ölüm yıldönümü. Oğlum Deniz'le birlikte ben de sabah erkenden gittim okula.

Akşamsa televizyonda, elinde bir kamerayla oraya nasıl girdiği anlaşılamayan bir kişinin ettiği hakaretleri izledim. Söyledikleri, Erbakan'ın görüşleriyle aşağı yukarı aynıydı.

Bu söylenenlere katılanlara tavsiyelerim olacak. Bundan böyle o değer verdikleri gelmiş geçmiş insanların resimlerini bir bir indirsinler evlerinin duvarlarından. Bu bir... Ölülerin mezarlarını ziyaret edip hayır duaları okumasınlar. Bu iki... Zira taşlara kemiklere, resimlere saygı duymanın anlamsız olduğunu, bizzat kendileri ifade ediyorlar. Oldu olacak, son nefesinde naaşlarının meçhul bir şekilde yok edilmesini vasiyet etsinler kalanlara. Bu da üç...

13 Kasım 1994

Ne oluyor bize bilmiyorum ki... Şimdi de Deniz hasta. Griple birlikte burnu akıyor, öksürüyor, ateşi yükseliyor. Para yok. Bulgur, salça ve yağdan başka yiyecek yok evde. Yeni açılan bakkaldan borçla yoğurt aldım oğluma. İçine sarımsak ezip, kaşıkla yedirmeye çalıştım. Midesi de bulanıyormuş. Elma istiyor benden, bir de mandalina. Kiraz'ın oğlu Mustafa yerken canı çekmiş. "Cumartesi babana aldırırım" dediysem de mızmızlanıp durdu. Mikroplu hastalıklar, genelde griple baş gösteriyor. Bizlerse sık sık yakalanıyoruz gribe. Besinsizlik, içtiğimiz kirli sular, çevremizdeki her şey neden oluyor hastalığa yakalanmamıza.

Bu halimizle kimselere sorun olmak istemiyorum. Kime ne diyebilirim. Kocamın da işleri durgunlaştı. Üç gün çalışıyorsa iki gün evde yatıyor. Sanki çareymiş gibi bir de kumar oynuyor üstüne.

Bu kışı da odunsuz, kömürsüz geçireceğiz galiba.

Yaşanır yaşanacak
Değerse yaşamaya.
Gülünür ağlanır da
Yeriyse eğer.

Çok zor ya
Sevmek sevilmek

Her neyse deyip deyip
Sonra dövünmek...

Çok zor ya
Kendini tanımadan
Tatlı dil bilemeden...
Yakışır mı anacığım
Yakışır mı sıradan
Şu ölümü hak etmek?

19 Kasım 1994

Komşularımın kimileri, açlığımızı, yeni açılan bakkala kadar yetiştirmişler. Bir de nasihat etmişler bakkala; Nalan'a borç verme, alamazsın diyerek.

Bakkaldan başka bunların hiçbirine borcum yok ki benim.

Ne istiyorlar bu insanlar? Kendi ceplerinden mi çıkıyor aldıklarımın parası. Sahtekârlıklara, yalanlara, kötü niyetlere nasıl tepki gösterilir bilemiyorum ki. Sorunlarım bir tane değil ki başa çıkayım...

Çok huzursuzum. Elektrikçi, sucu da gelir mi acaba? Bugün penceremin perdelerini tek aralık bırakmadan kapattım. Korkuyorum. Korkuyorum kötü sözlerden. Sığınacak kimsem yok şimdi, Adsız nerdesin, nerdesin? Biliyor musun korkularımı?

Büyüyor büyüyorlar
Bizim komşular...
Dikenli bahçeleri
Var yenmez nimetleri
Direksiz kubbeleri...
Art arda binalar
Düğün demek halaylar
Böyle vesilelerle

Büyüyor büyüyorlar
Bizim komşular.

Havaları var
Basmalı yosmaları
Uç bakışlı saltanatları...
Öküzün altında buzağı sanan
Akıl pazarında
Filozof olan
Altıncı hislerle
Bin bir yanılan
Yine taşkın çıktı
Bizim komşular.

21 Kasım 1994

Raif, Adsız'ın yardımıyla, 4. Levent'teki bir çikolata fabrikasında iş başı yaptı bugün.

Sabah evden çıkmadan kendine yiyecek alsın diye on bin lira koydum cebine.

Aylardır yine çorbayla karın doyuruyoruz sabahları.

Oğlumun iki milyon maaşı, yemeği, servisi var. Bari onun karnı doysun. Tek dileğim sabır gösterip çalışması. Belki böylelikle paranın hiç de kolay kazanılmadığını öğrenir. Biraz da yaşam sorumluluğu.

Mahallelinin şikâyetleri de bitecek artık. Huzura kavuşacağız, kimsecikler çalınan kuşlarla, çocukların mahalle kavgalarıyla hakaretler edemeyecek bana. Bunalımlara girerek intiharı düşünmeyeceğim. Duymayacağım aşağılık iğrenç sözler. Ağlamayacağım artık. Çıldırıp da kimselere saldırmayacağım.

Ama şimdiden özledim onu. Akşam yemeğine yoğurt, pirinç aldım bakkaldan. Kocam iş oldukça çalışıyorsa da doğru dürüst faydasını göremiyoruz. Her gece saat birlerde geliyor eve. Benim evde oturmam ağrına gidiyormuş. Kadınsız bir evin ne ha-

le geleceğini düşünmüyor mu bu adam? İşe girmeyeceğim işte, girmeyeceğim. Çalışıp onun başı boşluğuna daha fazla fırsat vermek istemiyorum. Komşularım bilsinler ki, Nalan'ın kocası artık çalışıyor. Duyun komşular, oğlum da çalışıyor. Ben artık namusluyum. Evimin bekçiliğini yapıyorum. Anlıyorsunuz değil mi?

22 Kasım 1994

Bugün tanıştım Özcan'la. Mahallemize yeni taşınmışlar. Deniz'le oynamak için gelmişler bizim evin önüne.

Özcan on üç yaşındaymış. Okumuyormuş. Ayakkabı boyacılığı yapıyormuş. Özcan çok etkiledi beni. Farkında olmadan da olsa onu birazcık üzdüm. Deniz'e "gripsin içeri gir yavrum" dediğimde Özcan'ın gözleri doldu. Niçin ağladığını sorduğumda önce ıh mıh ettiyse de sonra başladı anlatmaya.

O henüz altı yaşındayken, annesi beyin kanserinden ölmüş. Hayal meyal hatırlıyormuş annesini. Babasının ikinci evliliğinden, iki kardeşi varmış. Fakat, anne sevgisi nedir, hiç bilmiyormuş... Özcan'ın içli konuşmaları, bağrımı delip geçti. İçimdeki şefkat, sevgi, acıma, sorumluluk duygusuyla onu içeriye aldım. Masum, ezgin, solgun yanaklarından öpüp kirli saçlarını elimle okşayarak "üzülme yavrum" dedim. "Senin gibi nice annesizler var. Ancak böyle ağlayıp üzülmüyorlar. Güçlü olmalısın ki ezilmeyesin"... Sabahki şehriye çorbasından ısıtıp, bir de çay demledim Özcan'a. Dünden beri açmış. İki gündür de eve gitmiyormuş.

Bugün uzun uzun dertleştik Özcan'la.

Babası pazarlarda sandviç satıyormuş. Evleri kiraymış. "Abla" diyor. "Parasızlık yüzünden her gün kavga var evde. Eve az para götürdüğüm günler, üvey annem babama şikâyet ediyor, piçine sahip çık, kazancını sigaraya yatırıyor diyerek. Babamsa beni dövüp evden kovuyor. Evde güzel bir yiyecek pişmiş olsa üvey annem önce kardeşlerimi doyuruyor. En az pay, her zaman

bana düşüyor. Babam da, üvey annem de çalış diyorlar bana, çalış, çalış, çalış. Çalışıyorum, kovalıyorum, ama kazanamıyorum. Onca açken, simit dahi almıyorum para biriksin diye. Yine kazanamıyorum. Hani, diyor, kaç para kazandın? Dilim tutuluyor, konuşmak istesem de, konuşamıyorum. Sırf ama, sırf korkudan. Biraz da, korkularım kaçırıyor beni evden... Çoklarıysa, biz boyacılara dilenci gözüyle bakıyor. Yalvarıyoruz abla yalvarıyoruz. Etraflarında pervane olarak, boyayalım mı abla, abi diyerek. Bazıları vuruyor tekmeyi hem bize hem sandığımıza, zabıtalar da aldı mı bize cephe, canımızdan bıkıyoruz ablacığım" diyor Özcan... "Canım, ürkek kuşum, üzülme yavrum" diyerek, Özcan'a nasihat ediyorum. Özcan'ın sıkıntılı günlerinin bitmesine nasihat yeter mi ki. Ne bir günlük tokluk, ne bir anlık şefkatli diller ve ellerle sevilmek istiyor Özcan...

Güvence, korkusuzluk, dürüst olmak ve insan gibi yaşamak istiyor Özcan... Özcan şu an tebessüm ediyor. Başını pencereye çevirip, kapının önünden geçen koyunlara bakarak, o tüm çocuksu saflığıyla, bir an her şeyi unutup, gülüyor Özcan... Ben... ben isyan ediyorum böyle sefil yaşantılı çocukların asıl suçlularına... Keşke böyle çaresiz çocuklar için yataklı yemekli fabrikalar kursalar zenginlerimiz. Hem üretken olurlar, hem mutlu, hem de topluma kazandırırlar... Keşke, bir fabrika kuracak param olsa...

Kimler kıydı yavrum sana?
Hiddetin lav,
İsyanın deli dalgalar...
Kuşkunun deli gölgesi var.
Solgun benzinde
Yitik kimlik varlığınla
İstihkakın nefeslik mi umutlarda,
Hiç tatmadığım sevgi mi mutsuzluğun?
Dilindeki alfabesizlik
Yüreğindeki kamçı izleriyse kükreyişin.

Ayrı bir ortam
Ayrı bir dünya
Var mı ki yavrum?

23 Kasım 1994

Komşum Veli geldi bugün izine. Gelir gelmez de bana uğradı.. Bugün anlattıkları oldukça farklı...Veli olgunlaşmış. Veli insan olmaya baş koymuş... Helal olsun sana Veli! Bugün çok takdir ettim seni.

Mahalleliyi çok özlemiş... Bugün bayağı dertleştik. Eğitim gördüğü polis kolejinden bahsetti önce. Sonra da dışarıdaki vatandaşın kendine gösterdiği yoğun ilgiyi anlattı.

Toplumun kendine bakış açısı şimdi çok farklıymış... "Abla" diyor, "Bu üniformayı sırtıma geçirmeden önce, hiç kimselerden doğru dürüst saygı görmüyordum. Bir üniforma, meğer ne farklılıklar getiriyormuş insana. Halk otobüsüne biniyorum, biletçi elimi cebime sokturmuyor. Çarşıya pazara alış verişe çıkıyorum, aldıklarıma karşılık değerinden çok düşük ücret talep ediyorlar. İtiraz etsem de nafile. Sanki tüm vatandaş şartlı görüyor kendini almadan vermeye. Çoğumuzun rüşvetçi, beleşçi bildiği türden polisleri, biraz da vatandaş çıkarıyor yolundan. Vatandaşta egemen olan şey; polisleri baskıcı, zulümcü, haraççı olarak tanımlamak... Bu fikirleri nedensiz de değil hani. Kolej arkadaşlarımı gözlemliyorum da, kimileri bir gönül, görev amacıyla sahiplenmekten çok, çıkarları doğrultusunda taşımaya hazırlanıyorlar üniformayı, ahlak anlayışsızlığı içerisinde. Dürüstlerse, sayılacak kadar az. Böylelikle yanıyor kurunun yanı sıra yaş da. Veli sonra da şöyle noktalıyor sözlerini: "Vatandaş korkmamalı." Polisin kendilerine hizmet etmek için var olduğunu unutmamalılar." Bizim vatandaşımızın da, polisimizin de sapmalarının nedenlerinden biri yetersiz eğitim. Burada en büyük görev devlet büyüklerimizin. Çabayı da bizler göstermeliyiz.

26 Kasım 1994

Bugün Sayın Başbakan'ımız Tansu Çiller'in ulusa seslenişini dinledim televizyondan. Özelleştirmenin Türk toplumuna getireceği kazançları anlattı. Bu demektir ki, vatandaşın dişinden tırnağından arttırarak ödediği vergileri, kimi yetkililerimiz artık yiyemeyecek. Ancak, satılan kurumlardan, işçi ve memurun da hisse alması mümkün değil mi? Satın alabilecek asıl kişilerse, birkaç sayılı zengin. Sanıyorum ki, bu memlekette yiyicilik hiç bitmeyecek. Mağdurluğun sahipleri, yine işçi, memur, vatandaş olacak. Özelleştirilen kurumlardan alınan paralar finiş olmasa bari. Ne bileyim, bir şeyler yapsalar. Açık delikleri kapasalar... İnsan şöyle düşününce, yukarının bıyık, aşağının sakal olduğunu anlamakta güçlük çekmiyor... Her şeye rağmen, Çiller'in bugünkü içten ve duraksamasız konuşmaları, yine de gurur vericiydi. Dedim ki içimden, "Keşke amaçları da konuştukları gibi olsa, ne yazık ki, sözle yakaladıkları duygu mantığını yanlış gidişatla ziyan ediyorlar. "Ya diğer çirkinlikler? Çok şey de olduğu gibi, kimi bakanlarımız karalamada, yaralamada hâlâ birinci. Tansu Çiller'in zikzaklı gidişatıysa, sırf Erbakan ve Mesut Yılmaz'ın suçlamalarıyla, daha çirkin boyutlara varıyor. Denir ki, "kadın dedikoducu." Ne alakası var? Görüyorsunuz işte. Bu iki intikamcı insan, mikrofonu kapattıklarında, ilk hedefleri, acizce dedikodular. Yine de Tansu Çiller'e helal olsun ki, tüm karalamaları aklayabiliyor. Bu sözleri Çiller'i desteklediğimden söylemiyorsam da, o iki partizanın suçlamaları bazen haddini aşıyor. Gerçi henüz desteklenecek parti de göremiyorum ortada. Bazen, gözümüzde, gönlümüzde büyüttüğümüz bu başkanların hayret verici basitlikleri insanı onlardan nefret bile ettiriyor. Ne tuhaf ki, birbirlerini onca karalamadan sonra, biri diğerine bir kapı açsa, söylediklerini unutup, balıklama dalıyorlar. Hatta ikinci kez, o halk meydanlarında, övgülerle konuşuyorlar. Böyle düzensiz düzende, gel de parti tut. Yalnızca kulaklarımı tutacağım ben duymayayım diye... Birden aklıma geldi. Seçim dönemleri, tüm

partizanlar aralıksız ziyaretçilerimizdi. Şimdi ne oldu? Şu kaba tabire yakışıyor partizanların tutumları: "Köprüden geçene kadar, ayı dayıdır."... Hak, hukuk, kanun, nizam, yasa, sadece kâğıtlarda var. Tüm bunları ziyan eden, karalayan, yine onlar. Şu sözü yine yazıyorum: Yasalar doğru da, bunlar ve bunlar gibi insanlar yanlış. Çünkü, yasaların cezalarından bizler, faydalarından onlar pay alıyorlar nedense...Yasaların tüm olumsuzluğu, hep biz garibanların mı olacak yani? Keşke bütün dünyayı vefalı yüreklerle, zehirsiz diller idare etse...

27 Kasım 1994

Bugün pazar. Herkes evde. Doğru dürüst bir başıma kalamayacak mıyım ben? Raif işe girdiğinden beri, "rahat değilim" desem yalan olur da, yalnızlığıma, her bir şey mani oluyor. Ya ev işleri bitmiyor, ya da ansızın birileri geliyor... Kitabımı yılbaşında bitirmeyi düşünüyorum... İnşallah biter.

29 Kasım 1994

Bireysel ve toplumsal yaşantımız içerisinde, kavgalarımız, yoksulluklarımız, mutluluklarımızla, bu yılı da bitiriyoruz bir ay sonra. Kışsa, her gün biraz daha sokuluyor burnumuzun dibine. İyi ki kalıcı değil. Topu topu, dört ay var ilkbahara kucak açmaya. Olsun... Biraz da, kış mevsimi alsın payını. Doğanın doğal hakkıdır. Cümle alem alıyor. Çoklarıysa, hak etmediği hakları alıp, sonuçta biz fukaraların canını yakmıyor mu? Ağırıma gidiyor bu dengesizlikler. Fakat, suçlanacak kimseler bulunamıyor ortada. Her suçlu, suçlarına karşın, kendini saklayacak bir deliği kolayca buluyor. Hak dedim de, kaçımız farkındayız hak ettiklerimizin? Kaçımız fuzuli gereksinmelerden kaçınıyoruz? İnsanların ölçülü tokluklardan yararlanabilmesi için, kaçımız çaba sarfediyoruz? Zor mu sanki çevremize biraz vicdanlı bakmak? Mesala, sen... Geçim standartlarına göre, zaruri harcamaların dışında, o bolca kazancının fuzuliliğini kes biraz.

Sen kim misin? Fabrikatör, sanayici, turizmci, gazinocu, bir sanatçı ya da bir bakan. Sözüm yalnız o tutum içinde olanlaradır. Ne mi yap? Cebindeki yüklü paranın sınırsızca azdırdığı istemlerine sahip çık öncelikle. Böylelikle, yaşamına özenti duyan yeni nesillerin, harici tedavisiz hastalıklarını frenlemekle kalmayıp, vicdan rahatlatmayı da öğrenmiş olursun biraz. Şart mı sanki o neydiği belirsiz, her yanı ortada insanların kepazeliklerine alkış tutup, bir çuval para ödeyerek eğlenmek? Çok şey değil, her şey hakkıdır insanın. Ancak, her şeyi ölçüsünde bırakıp, yakışırıyla yapmak suretiyle... Bunca Türk parası, nereye, kimlere gidiyor. Nereye gidecek. Tabi ki, en akıllı bellediklerimize. Yetinmesini bilmeyen kimilerimiz, daha gösterişli bir yaşam, içki, kadın; düşünürlük, eğitim derken alıyor soluğu başka ülkelerde...

Memleketimizde, sorun çok. Nedir ki bu olumsuzlukların tüm nedeni? Ne olacak, terör ise egemen çok yerde. Asıl terör ise bizim kendi ruhumuzda. Kendimizin de birer terörist olduğu gerçeğini göz ardı etmenin kolaylığına inandırmışız kendimizi. Şu veya bu sebeple devletin elektriğini, suyunu kaçak kullanmamla ben bile terör yapıyorum. Benden de beterleri var. Şimdi de, ekran terörü musallat oldu. Cebine, etiketine güvenen birkaç soytarı, televizyona attığında kapağı, ilk tuttuğu yol, yine cehaletin yararlanmak oluyor. Hele bir ara, birçok özel kanal resmen et pazarına dönmüştü. Ahu Tuğba'sı, Havva Kopan'ı, Sibel Gökçe'si, daha birçok numaralılar ellerinden geldiğince, tahrik ve tahrip etmeye çalışıyorlar toplumumuzu. Bu terör değil de ne? Dokuz yüz numaralı her bir kimseden medeniyet de aksa, istedikleri meblağlar, yine de çok fazla. Erbakan bile, daha düşünceli böylelerinden. Ülke ekonomisi, yurtdışında veya içinde bol harcamalarla düzelemez ki. Yokluk ve varlığı, kendimize kalkan edip, her bir kötülüğü, yine biz azdırıyoruz. İnançları, değerleri, yıkmamız da cabası. Nitekim, farkında olarak veya olmayarak, terör üretiyoruz çoğumuz. Bir de şu PKK terörü var. Gerçi, ba-

şımızdakilerin olaylara biraz da mantık ve duyarlılıkla bakmasıyla tükenecek bu anlayışlar da. Onlar, bizim çocuklarımız. "Gidenleri gebertelim, kalanlar bizimdir" demeyelim. Devlet parası, nasılsa harcanıyor. Öldürmek yerine, yaşatmak için harcansın bu paralar. Okumamışına, karın doyuracak maaş ve iş verilsin. Okumuşların kimi de devlet dairelerinde görevlendirilsin. Bir şeyler yapsın işte devletimiz. Öldürmek de korkutmak da çözüm değil. Oğlum Raif bile, yaramazlık yaptığında, dayak korkusundan, iki gün uğramıyor eve.

1 Aralık 1994

Bugün dünya AIDS günü. Tedavisi olanaksız bulaşıcı bir hastalığın üzerine basılarak, tüm dünyaya hatırlatıldığı gün. Ancak, onu hiçbir gün unutmamalıyız. Saklanan, inkâr edilen bu tür gerçekler, sırf edeni değil, çoklarını ziyan ediyor.

Kocam prezarvatif kullanmak istemiyor. Kavgaya dönüşüyor tartışmalarımızın sonu. Gerçi pek alacak parayı da bulamıyoruz ya. Birkaç senedir, kendimce, bir korunma yöntemi buldum. Saf sabunla, iyice kaynatılmış suya iki damla çamaşır suyu ilave ederek, içerime temas ettirinceye kadar, yıkanıyorum. Mikroplardan ne derece korur bilemiyorum. Kan yoluyla da bulaşabilen bu hastalık, permatik gibi kesici aletler aracılığıyla da geçebiliyormuş. Hatta, diş fırçalarıyla bile.

Yine bugün Altıncı Kanal'da, Emrah'ın bir filmini izlerken, hüngür hüngür ağladım. Filmin konusu, anne ve babası ölmüş üç kardeşin hikâyesiydi. Sokaklarda perişan yaşarlarken, birinin yardımıyla, yetiştirme yurduna yerleştiriliyorlar. Oradan da ayrı aile yanlarına zorla verilerek, ayrılıyorlar. Emrah yıllarca arıyor kardeşlerini. Kardeşlerinin evlatlık verildiği aileyi, kendi evlatlık verildiği aile bildiği halde, Emrah kendilerini terk eder korkusuyla, söylemiyorlar. Film ya bu; Emrah ünlü ve paralı bir ses sanatçısı olunca, kolay buluyor kardeşlerini. Ve mutlu bir son. Filmi bir zamanlar kardeşlerimle yaşadığım zor günlere benzet-

tim biraz. Altı erkek kardeşimin, yıllarca kaldığı yetimhane geldi aklıma. Evde de kimse yoktu, sesli sesli ağladım durdum.

Ah canım kardeşlerim, neler, ne yokluklar gördüler. Şimdi mutlular kurdukları yuvalarında. Paraları da var. Allahım hep mutlu etsin onları. Filmlerdeki gibi, kardeşlik düşkünleri olmasa da, ayda yılda bir gelseler de yanıma onları çok seviyorum. İnsan şöyle bir başına kalıp düşündü mü gariplik çöküyor içine. Ve hep dertler depreşiyor işte. Kendi halimeyse, şaşırıp, kalıyorum. On bir kardeşten, bir ben başaramadım iş edinip, para kazanarak, rahat bir yaşam kurmayı. Dışarıda, şiddetli fırtınayla kar yağıyor. Bense, küçük elektrik sobanın başında büzülüp kaldım biraz dantel örmek, biraz da yazı yazmak için. Kocamın, sabah eve bıraktığı yetmiş bin lirayla, öğleden önce, pırasa, ıspanak, limon, ekmek, sigara almıştım. Buna da şükretmek gerek. Hiç olmazsa, kazan kaynıyor bu aralar. Kocam bazen verdiği parayı çok sanıp, değişik yemekler istiyor benden. O zaman, hesap vermeye mecbur görüyorum kendimi. "İade et" diyor durmadan. Her gün işi olmamasının acısını benden çıkarıyor. "Soğuk" diyor. "İş yok" diyor. Doğruyu söylüyor, ama ben ne yapayım? Para biriktirip, beş yüz kilo bile kömür alamıyorum. Deniz'in okul masrafları, ayrı dert.

2 Aralık 1994

Çoğumuz yaptığımız iyiliklere karşın, nankörlük bulmuyor muyuz çoğu zaman? Her an haksızlıklara uğramak sanki bir yaşam biçimi. Allahım beynimde mi eksikliğim var yoksa bedenimde mi, gücü yeten tepeme binmeye kalkışıyor! Farkına varamamakla ben mi zarar veriyorum yoksa o insanlara? Hakaretleriyle birilerinin yok etmek istediği bedenimi, elimden gelse ben öldüreceğim. Ne kadar üzgün ve çaresiz de olsam, yapamıyorum. Seviyorum yaşamayı, seviyorum kendimi, yavrularımı. Sevilmeye layık olan her şeyi seviyorum ben. Seviyoruuum! Hayallerim var. Çok şeylerin iyisini öğrenebilme, tadabilme umut-

larım var. Neden bu iki yüzlülükler? Suçlarını örtbas etmek isteyenler, sarfettikleri yalanlara, neden birilerini de ortak ediyorlar, hem de ölümüne felaketleri davet ederek. Farkında değiller mi o sarfettikleri kötü sözlerin en uysal hayvanı bile delirtebileceğinin? Belki de hayvanlardır yapılan kötülüklerden en çok anlayan. Suçluyu ısırmadan, başını önüne eğip de giderse eğer, onun da vardır elbet bir bildiği.

Ah, dedikodu! Yıkmaya yararsın sadece, yapmaya değil. Bugün duyduğum hakaretler karşısında, boynumu eğip de gitmedim ama şaşkınlığım ve üzüntümden, ağzıma geleni söyledim. Seda'yla, bir ay önceki kavgamızda, birbirimize ettiğimiz laflar, bugün, dallanıp budaklanıp geriye döndü. Anası, babası, abisi, kısaca ailesi beni dövmeye gelmişler kapıma. Güya ben ağabeyinin karısı orospu demişim. Kim ne yaparsa yapsın, bunlardan bana ne? Mahallenin ufak dedikodularıyla zaman öldürecek kadar cahil değilim artık. Onlara da söyledim, ama dinletemedim. Erkek kardeşleri, beni şey yapacaklarını söylediklerinde, çıldırdım. Ne istiyorlar bu insanlar benden? Söyledikleri her sözün sebebi bence kıskançlık. Aklımı bozdurmaya kalkışıyorlar. Birkaç ay öncesine kadar, benim mükemmel olduğumu, hatta beni çok çok beğenip sevdiğini söyleyen komşum Seda, bugün düşman oldu bana. Orospu diyor, kahpe diyor. Masum değilim, ama orospu da değilim. Değilim... Hem ne demek orospuluk? Etimi pazarlamıyorum. Dilimle yalan iftiralar da atmıyorum kimselere. Hepsi sizsiniz. Et pazarlamıyorsanız da, yalan iftiralar pazarlamaya kalkışıyorsunuz. Bu mu iyiliklerin karşılığı. Bir yıldır benden alıyordu elektriğini de, suyunu da komşum Seda. Şimdi muhtaç değil artık. "Öküz öldü, ortaklık bitti." Gitsinler kapımdan defolsunlar...

Eğer akşam, ATV kanalında, Huysuz Virjin'in şovuna dalmasaydım, öfkem, hırsım dinmeyecekti. Bu şovu çok beğeniyorum. Yerinde yakıştırmalarla, şakayla karışık nasıl da iğneliyor açık delikleri. Kısaca, hazıra nazır konuşuyor Huysuz Virjin. Eh, "anlayana sivrisinek saz, anlamayana, davul zurna az."

Sustuk da ne oldu?
Saygılar firar
Sevgiye giydirilmiş
Hayasız donlar.
Kul hakkını kitapsızlar yargılar
Sinem doldu taştı, es geç yok artık.

3 Aralık 1994

Dün gece, geç saatlerde, gök gürültüleri ve şimşeklerle başlamıştı yağmur. Korkumdan, önce elektrik sigortalarını kapattım. Her şey şansa bırakılmıyor. Elektrik hâlâ ince kabloyla geliyor evimize.

Sabah, sulu kara döndü geceki yağmur. Yani İstanbul'un birçok yerinde sudan yana, bolluk bereket var. Yazdan doğru dürüst su yüzü göremeyişimiz bir yana, şimdi de resmen cerahat akıyor musluklardan. Ne pislik aranırsa var içinde. Rengi sidik sarısı. Dinlendirilmiş suyun dibindekiler bunlardan beter. Bildiğimiz, toprak rengi tabakalar oluşuyor. Bu suları kim içer? Biz gecekondulular çoğunluğu, ekmek parası zor buluyoruz, temiz su parasını nasıl bulalım? Hani, kaynatıp içelim desek, bir ufak tüp olmuş, otuzbeş bin.

İstanbul Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan İstanbul'un su sorununa da çözüm getireceğini söylüyordu. Yoksa, vatandaşın suskunluğunu fırsat bilip de mi oturuyor koltuğunda rahatça. Gerçi, sırf Erdoğan'ın çabasıyla hallolacak mesele değil bunlar. Her şey, ekonomiye dayanıyor biraz da. İSKİ'yi milyarlarca lira, hatta trilyonlarca dolandıranların açığını kapatmak tabi ki kolay değil. Ergün Göknel ve bir iki kişi hariç, hırsızların çoğu hâlâ keyfi âlem yapıyor. İstanbul Belediyesi'nin eski başkanı Nurettin Sözen'in bu hırsızlıklardan pas pak sıyrılmasına, hâlâ hayret ederim. Bu durumlarda, yasalar mecburen, eldeki delillere göre hareket ediyor. Cezasınıysa, biz vatandaş çekiyoruz şimdi. Vergiler arttırılsın, sular zamlansın. Akıtılmayan

suların bedelini ödemek bir yana, eğer sular bir süre daha böyle pis akıtılırsa, kirli hava, yoksulluk derken, bu gidişle, akan kirli sular, ölülerimizi yıkamaya yarayacak sadece.

4 Aralık 1994

Bugün Pazar. Raif, Deniz, kocam hepimiz evdeyiz. Hiçbirinin istekleri bitmiyor. Temiz çorap, pantolon, kazak istiyorlar benden. Hepsine banyo yaptırdım, ama üzerlerine giydirecek doğru dürüst bir şey bulamadım. Yıkadığım onca çamaşır birkaç gündür leğenlerde duruyor. Nerede kurutayım, soba yok ki! Günlerdir yağmur yağıp duruyor. Bugün biraz açar gibi oldu. Kocamın pantolonunu da ütüyle kuruttum tam bir saatte. "Raif'in alacağı iki milyonla kömür alırız" diyor kocam. Ben itiraz ediyorum. Çocuğumun ayağında ayakkabısı yok. Ayağındaki yazlıklar her bir yanından patlamış. Montu, kabanı da yok sırtına geçirecek. O kendi ihtiyaçlarını karşılasın. Soğuklarda hastalanırsa, doktora da yetmez bu para. Zaten bizim zorumuzla çalışıyor. Bir de elinden parasını alırsak, hepten isyankâr olur.

5 Aralık 1994

Artık, ben de katkıda bulunuyorum eve. Bakkal Emine'nin kızına masa örtüsü örüyorum. Bugün, iki büyük yumak daha getirdiler. Dantelin tutarı iki milyon, ama bitirene kadar bu para iki bin liraya düşer herhalde. Bilmem ne zaman biter! Belki, iki ay sonra. Fırsat buldukça örüyorum. Yanımda kâğıdım kalemim, elimde elişi, ikisini de bırakmak istemiyorum. Parasını topluca alıp, ihtiyaçlarımızı karşılamayı düşünüyorum. Altlarında eski mi eski, birer pijamaları, bunlar kadın kıyafetleri diye, beğenip giymiyorlar. İyice perişanlık başladı bizim evde. Eksikler habire yığılıyor. Kendime hiç bakamıyorum. İki eski pantolonumdan başka, benim de yok giyeceğim. Onları da zaten halam vermişti. Büyük küçük demeden, hep birbirimizin kıyafetlerini giyiyoruz. Kimsenin, özel bir giyeceği yok evde. Bedenimiz de uyuyor

birbirine. Zaten giyime o kadar düşkün değilim. Bir pantolon bir kazak sadece giydiğim. Makyaj hiç yapmam. Yaptığım dönemlerde ağırlık hissederdim yüzümde. Aslında, güzel ve hafif yapılmış makyaj her kadına yakışır. Nedense, ben yapamıyorum. Sanki olduğumdan fazla görünme çabasına düşmüş bir kişilik sergilediğimi sanıyorum. Bizim mahalleli bu tür değişikliklere hemen tepki gösterir, hem de alay ederek. Bir gün rahat, sorunsuz bir yaşantım olursa, belki o zaman makyaj yaparım. Şimdi daha gencim, hem yaşım henüz otuz beş dahi olmadı. Bence, daha ileri yaşlarda ihtiyaç duyulur makyaja. Hevesli olanlara bir şey diyemem. Kendimi o kadar genç hissediyorum ki bir de şu kimilerinin ukalalıklarını duymasam. "Yok yüzünü kapat, erkek var. Yok öyle yürüme, gülme, peşine adam takılır." Sığır gibi görüyorum böylelerini. Düşüncelerin yasaklandığı yetmiyor, bir de suratımızı gizleyelim. Yani, birilerinin birilerimize, ölçüsüzce koymak istediği ambargolar, neredeyse nefes almamızı yasaklayacak. Hem erkeklerden bu kadar çok korkmaya, ne lüzum var? Öcü mü, Azrail mi onlar? Farkında olmadan, kendi oğullarını, babalarını, kardeşlerini kötülüyorlar. Ancak, konu yakınları olunca erkeklerin her bir yerinden namus akıyor. Ayy, ruhumu karartıyor böyle fikirler. Çok kadınlar, genç yaşta niye yaşlanıyorlar ki. İşte biraz da böylesi zihniyetlerin etkisinden kurtulamamaktan. Baskılara dayanamayanlarsa, ya için için eriyip bitiyor, ya intihar ediyor ya da evden ocaktan kaçıyor. Ben böylelerini çok gördüm. Çoklarıysa, kabul edemediği bu tür baskılara, ayılıp bayılmakla tepki gösteriyor. Başındakilerse, yine anlamayıp, hacı hocalara başvuruyorlar... Ya aklını yitirenler?.. Bazılarıysa, egemen olan tek fikir, ahirette yanma korkusu. Oysa, dünyanın güzelliklerini göremeyenlerin, ahirette ödüllendirileceğini sanmıyorum...

Bütün komşularım genç olduğumu söylüyorlar bana. Yirmi beş yaştan fazla göstermiyormuşum. "Çoğumuz senden onar yaş küçüğüz, daha yaşlı gösteriyoruz" diyorlar. Bir de, nasıl genç

kaldığımı soruyorlar. Bu güzel sözlere, güzel sözlerle cevap vermeye çalışıyorum. Biraz da, bilinçlendirmek istiyorum onları. Benim de korkularım olduğunu, ancak yaşamı çok sevdiğimi söylüyorum. Siz de sevin diyorum. Ancak, her güzel şeyi severek sevin hayatı. Tüm canlılar için bir şeyler umut edin hayattan. Biraz, sevgi, biraz çaba, biraz inanç çok şeyler kazandırır insana. Kışın soba başında, yazın sokak taşında oturduğunuzda, eviniz olmasın tek düşünceniz. Para filan gerekmiyor bu saydıklarıma. Ben, yaşlılık çizgilerimi aynada görsem de, yine genç hissediyorum kendimi. Bakın, sizler fark edemiyorsunuz yaşlandığımı. Makyaj, örtü gizlemiyor yüzümü. Ben âşığım, kara sevdalıyım hayata. Yaşam bu kadar kısaysa, doyuracak denli sevgilerle beslemeliyiz. Sanki ben düşünmüyor muyum ölümün bilinmezliğini? Belki sizden bile çok. Benim ölüm düşüncem, daha çok sevdiriyor bana hayatı.

Dün yolda çarpışmıştık
Bugün burada
Ne siyahım ne ak...
Elim var ayağım var
Tutan, adımlayan.
Yüreğim var
Değerlere doyumsuzca açılan.
Beni tanıdınız mı
Aşınızdaydım koynunuzda
Doygun sıcak...
Tek başına mıydınız
O zamanlar yorgunluğunuzda
Unuttunuz herhalde bir an...
Bendim içten ağlayışınız
Nasıl da gülmüştünüz saflığıma
Mizah anlayışınızla
Beni tanıdınız mı?

6 Aralık 1994

İki yılı aşkın bir süredir, Bosna-Hersek'in Sırplarca yok edilişi, tüm dünya basınına zangır zangır duyurulurken, acınarak seyirci kalınmaktan öteye gidilemiyor.

İşte yine bu akşam, tüm haber yayınlarında Bosnalıların feryatlarını izlerken, savaşı durdurabilecek güçte olup durdurmayanlara lanet ettim. Amerika, muhakkak gebe bu aşağılık Sırplara. Ambargoyu kolayca koymuştu Bosna-Hersek'e. Yuhların büyüğü Sırp liderine. O her ne kadar öyle iddia etse de ülkesini, milletini sevmesinden kaynaklanmıyor sürdürdüğü korkunç katliamlar. Tedavisi olanaksız sadisttir sadece.

Kim verir, kim vermek ister üzerinde doğup büyüdüğü, yaşadığı topraklarını. Kırılmaz zincirlerle, çarmıha germek gerek bu lideri.

Çoğu Avrupa ülkeleri, nasihata geldi mi, ilk sözleri insan hakları, yani demokrasi oluyor. Böyle mi bunların insan hakları anlayışı? Ülkemizde açtırmak istedikleri demokrasi paketi böylesi sağırlıksa, istemiyoruz. Kendi canilliğimiz olsa da, caniliğe bu denli seyirci kalamaz bizim milletimiz.

7 Aralık 1994

Raif bu aralar çok geç gelir oldu işinden eve. Çok zamansa, soğuklarda saatlerce bekliyorum onu ana caddede. Geldiğinde, mesaiye kaldığını söylüyor dokuz, onlara kadar. Bazen de mahallemize yeni açılan atari salonunda buluyorum. Kendine kahvaltılık alsın diye, sabahları cebine koyduğum on bin lirayı yemeyip içmeyip, akşama doğruca atari salonuna yatırıyor. Yeni yetmelerin içtikleri sigaraların dumanları bu daracık salonda nefes aldırmıyor. Bir masa başında ağzında cikleti, elinde sigarası o şişman iri vücuduyla oturan orta yaşlı kadının nasıl göz yumduğunu düşünüyorum bu çocukların ziyan olmasına. Çocuklar, jetonlarla oynadıkları atari oyunları yüzünden, sık sık kavga çıkarıyorlar. Kadınsa, hiçbir şey olmamışın rahatlığıyla, aralıksız

içeriye giren ufak müşterilerin uzattıkları paraları bir yandan kasaya atıp, bir yandan da jeton uzatıyor çocuklara.

Raif'i bu akşam da orada buldum. Önce çocukluğuma, sonra da, salon sahibi kadına çıkıştım. "Neden" dedim "fırsat veriyorsun bu çocuklara?" Kadın alaylı bir bakışla beni şöyle bir süzüp, şu cevabı verdi: "Siz anne olarak sözünüzü geçiremiyorsanız, ben nasıl geçireyim?" Şaştım kaldım. Kadın, kendi suçunu da yüklüyordu bizlere. "İyi ya" dedim. "Sizlere de gün doğuyor böylece. Fırsat mı kolluyorsunuz Allah aşkına?" "Neymiş efendim, o fırsat vermezse, verenler çokmuş. Her yer doluymuş atari salonlarıyla. Herkes böyle düşünürse, kim bilir, daha nice çocuklarımız zehirlenir sorumsuzluk duygusuyla, sigarayla, hatta tinerle. Bari sen sebep olma zehirlenmelerine. Ya da bir kısıtlama getirin çalışma saatlerine. Hatta sigara kesinlikle içirmeyin. Günün belirli saatleri açın salonu. Bu gece yarılarına kadar benim gibi kaç anne gözlüyor çocuklarının yolunu."

Nerde söylediklerimi anlayacak insan. O işine geleni anlamaktan öte, bir laf bile etmiyor. Daha fazla didişmeden, çocuğumu alıp, eve geldim gece saat on ikiye yirmi kala.

8 Aralık 1994

Ne İran kanunlarından haberim vardı bu zamana kadar, ne de İranlıların Türk erkeklerini uçkuruna düşkün olarak tanımlamalarından.

Bugün komşum Selma'nın davetiyle, oturmaya gitmiştim onlara. İyi ki de gitmişim. Evde kapanıp kalmak, insanı hepten sağır dilsiz ediyor. Öğreneceğim çok şeyler var. Yukarıda yazdıklarımı bugün bana anlatan, Selma'nın kaynıydı. Şurdan burdan, laflanıyorduk işte. Adam, görüp bildiklerini, biraz da övgüyle anlatmak istiyordu. Başka ülkelere, beynelmilel ehliyetiyle uzun yol şoförlüğü yaptığını filan.

Zaten hep merak etmişimdir yabancı ülkelerdeki insanların kişiliklerini, yaşam biçimlerini, dini inançlarını.

"İran kadınları çarşaflılar mı?" dememe kalmadı, adam dinlendiğini bir zafer sayarak, "yazacak mısın?" diye sorduktan sonra aklında kalanları, bir baştan, bir sondan, başladı anlatmaya: "İran çok acaip bir yerdir. Şeriat kanunlarıyla yasaklar ülkesidir orası. Gizli, kaçak da olsa, şeriata uymayanlar uyanlardan az sayılmaz. Çoklarının çarşaflı olmaları, yasaları çiğnemeye kolaylık getiriyor. Bu memlekette, erkeklerin gidebilecekleri bir genelev olmadığından, çokları gizli, kaçak hallediyor meselelerini. Oralara uzun yol şoförlüğü yapanlar, iyi bilirler hangi evde ne yapılacağını. Sınırdan içeriye girildi mi, yol üzerinde kadın mı erkek mi olduğu belirsiz, sayısız insan durdurmak ister arabaları. Aylardır karısıyla yatamamış, biraz da aç nefisli iradesiz erkek, kolayca düşer bu pislik tuzaklarına.

Kadından çok erkektir kendini ucuza pazarlamak isteyenler. Kanunen, yakalanmış olsalar, kadınların da erkeklerin de cezası çok ağırdır. Bütün bunlara rağmen, çok evlerde, bu işi ticaret veya zevk için yapanların sayısı, sayılacak gibi değildir."

İşte bunları anlattı bana Selma'nın kaynı. Bütün erkeklerimizi karalatanlara, bir nasihatım var: Böyle hassas konularda iradesine sahip çıkamayan, hiçbir değerine sahip çıkamaz. Yahu kardeşim, bunları, bir daha hatırlatmaya mecbur ediyorsunuz insanı. Öylelerine neler verdiniz bir yana, ne gibi pislikleri alıp, toplumumuza da yaydığınızın farkına varamayacak mısınız? Eğer illa da zorunluysanız, gidin otuz birle görün işinizi. Her toplumda vardır muhakkak sizin gibi iradesizleri kolayca ağına düşürecek. Ancak bizimkiler, biraz daha tecrübeli bu konularda. Doktoruna gidip, tedavisini görüyor, prezarvatif kullanıyor. Bir parça da olsa, frenliyor hastalıkları.

Yasaklar yüzünden İranlıların kendilerine dahi itiraf etmekten korktukları cinsel gerçeklerse, her bir yerlerine Azrail gibi iniyor. Eee... Cahillere bu tür şeyleri öğretmek, insanlığı, öğretmekten ucuz olursa, kimbilir daha neler gelir başımıza. İnsanlık kiloyla satılmıyor maalesef .

İranlılar da kendilerini gizliden gizliye zehirleyen bu eğilimlere birkaç saatlik nikâhlarla aklamaya yarayan çözümler buluyorlarmış kendilerince.

9 Aralık 1994

Bugün biraz yazdım. Sonra, televizyonumu açtım değişiklik olsun diye. Al sana, içler acısı, aşk konulu bir Türk filmi daha. Hemen değiştirdim. Bıkkınlık geliyor insana. Genelde aşk oluyor konular, ya da silahları konuşturuyorlar insanlardan çok, sanki toplumumuz başkalarını anlamaktan acizmiş gibi. Yerine göre, her şey olur fakat, ölçülü. Birçoklarımızın, hâlâ kişisel aşkların etkisinden kurtulmazlığı devam etse de, aşklı filmlerin tekrarlanarak gündeme getirilmesi de, akıl işi değil. Halkın çoğunluğuysa yapımcılardan daha gelişmiş filmler bekliyor. Dış ülkelerden satın aldığım pembe dizilere verilen paralara da yazık. Neymiş "Yalan Rüzgârı". Zaten hakiki yalanların rüzgârıyla, savrulmuyor mu ortalık? Hamallık geliyor bana bunları izlemek. Her şey bir yana, bizim toplumsal içerikli filmlerimiz de oynatıldı yakın zamanda. Aklımda kalanlar: "Uçurtmayı Vurmasınlar", "Gölge Oyunu", "Zübük", "İki Kadın". Hepsi de güzeldi. Mesela "İki Kadın" bir bakanla, bir hayat kadınının arasında geçenleri konu ediniyordu. Bakandan aldığı randevuyla, bakanla para karşılığı aşk yapmaya giden kadının, yine bakandan duyduğu haksız sözlerle, aşk yapmaktan vazgeçip gitmek istemesi, bakanınsa, kadına beden gücüyle sahip olmasıyla devam ediyor film. Hayat kadını haklı olarak onurunu kurtarmak için, bir bakan tarafından tecavüze uğradığını söyleyerek tüm basını ayağa kaldırıyor. Bunları duyan bakanın karısı da karışıyor olaylara. Kimin haklı kimin haksız olduğuna karar vermek istemiyle, hayat kadınıyla tanışmaya gidiyor. Yaşamını bütün açıklığıyla anlatan hayat kadınıyla, gerçeği öğrenen bakan karısı arasında, böylece dayanışmalı bir dostluk başlıyor.

Bu filmin bende bıraktığı izlenimse, şöyle: Bir bakanın layık

olmadığı koltuğunu ve onurunu kaybetme korkusuyla, kusurunu örtbas etmek için, bir insanı adice karalaması. Demek ki, önemli olan bakan olmak değil, önce insan olmaktır. Diğer tarafta, toplumun orospulukla damgaladığı bir kadının insanlık hakkını aramasına destek vermek isteyen ikinci kadın...

Gerçekten ilginçti bu film. İşte konusu bunun gibi filmler yapılsın. Konular da bol nasıl olsa. Bu tür toplumsal kitaplarla dolu raflar. Mesala Aziz Nesin'in kitapları. Kim ne dese desin, tam ülke adamı o. Cesur ve ilerici. Birçok kuşağın fikirlerinden yola çıkılarak yapılmış olsa filmler, ekonomiye de gerek kalmadan bilinçlendirilir toplum.

Ben böyle konularda yazmayı beceremiyorum, ama haklı yazdığına inandığım yazarları yürekten destekliyorum. Yani, daha çok yenilikler bekliyoruz Türk filmlerinden.

Ben çok aceleciyim, İstiyorum ki bütün açıklarımız, bir an önce kapatılsın. Şu Rize Belediye Başkanı Şevki Yılmaz'ın başkanlıktan bir an önce alınmasında acele etmem gibi. Yahu, adam, yanlış demokrasi anlayışının rahatlığıyla, aklına geleni diline doluyor. Nasıl da cüret ediyor toplumun birçok değerlerine dil uzatmaya! Onun gibileri bir koltuk sahibi olduklarında, istedikleri gibi, istediklerinin beynini de dilini de değiştirebileceklerini sanıyorlar. Onun gibilere şakadan da olsa bir tavsiyem var: Kokusu, çok ağır olsa da bol bol sarımsak yesinler. Sarımsak zararlı hücreleri öldürüp, yararlı hücreler oluşturuyor. Olur ya, bakarsın kötü fikirlerini de öldürmüş olurlar.

11 Aralık 1994

Oğlum bugün ilk yarım maaşıyla geldi eve. Maaş günü ayın altısındaymış, ancak bugün ödeme yapabilmiş patronları.

Kapıdan girişi gibi her bir tavrı bir başkaydı oğlumun bu akşam. Gelirken bir kilo hamsi almış, kıvırcık, limon.

O ne hava! O ne güven! Elindeki bir milyonla her istediğine sahip olabileceği inancıyla, o ne mutluluk.

Yavrum benim, kendini öyle önemli görüyor ki bu akşam. Üstelik kahkahalarla boğdu beni boyundan büyük laflarıyla. Yarı alaylı ve neşeli tavrıyla ne dese iyi: "Anne ben artık evlenebilirim." Bir an şaştım kaldım. "Bu laf şimdi nereden icap etti yavrum?" dedim. "Eğer herkes senin gibi düşünürse yanmışız hepimiz."

"Niye evlenmeyeyim ki anneciğim? Babam bile kazanmıyor benim kazancım kadar. Bak, hamsi aldım, kıvırcık, limon; hâlâ param var. Ekmek de alacağım. Mesai paralarımı da aldım mı, bir ay hiç aç kalmayız" demesin mi! "Ah, yavrum aklınla değilse de beden gücünle, yaşınla, hayat tecrübenle daha ufaksın. Gelişmen için zaman gerek. Daha neler öğreneceksin. Keşke insanların tüm ihtiyaçları bir ekmek parası olsa." Oğlum anladı mı acaba anlattıklarımı? Aldığı iki milyon aylığın, aylık ekmek parasına dahi yetişmeyeceğine inandı oğlum sonunda.

12 Aralık 1994

Bu aralar mahallemizin çoğunluğu ilerliyor, biz geriliyoruz şu zararlı tutkularımızla. Raif, cebindeki parayla iki kuş satın almış. Kocam benden köşe bucak sakladığı dört yüz bin lirayı kumara yatırmış. Bense daha bitiremediğim dantelin üç yüz binini bir hafta önce çorap ve yiyecek için harcamıştım. Ve yine sefilleri oynuyoruz. Tüm bunlara rağmen yılbaşına kadar evde oturmayı düşünüyorum. Bu arada günlüğümü de bitireceğim. Gazetecilere göstereceğim günlüğümü. Olur ya, bir ilgilenen çıkar da hem açlığımız biter, hem sesimizi duyururum duymak isteyenlere. Yoksa halimiz harap. Bugün her şey yeniden zamlandı büyük ölçüde. Yani altı ayda bir istikrar paketi açılıyor ülkemizde. Türk parasının değeri neden bu kadar sık ve çok düşürülüyor, benim bunlara aklım ermiyor. Geçen yıl bir bankada yüz dolar bozdurmuştuk bir arkadaşla. Bir sürü bozuk Türk parası vermişti bankadaki memur. Bizim paramız da canımız da ne kadar çok parçalara bölünüyor böyle. Bütünleştirmenin kolaylığı buluna-

maz mı ki? Her şeyi bir daha, bir daha zamlandırmak bence çözüm değil. Sanki ne değişiyor? Bu kez de memur işçi ayaklanıyor geçinememe şikayetiyle. Yoksa Türk parası da mı ihraç ediliyor, vallahi bilmiyorum. Belki bunlara benzer sözler duyarım diye fırsat buldukça haberleri dinliyorum. Belki de vardır. Çünkü oğlum Deniz "çizgi film izleyeceğim" diye tutturdu mu, haber de program da izleyemiyorum.

13 Aralık 1994

Bugün komşum Halime'nin müzik setini aldım, aylar öncesi radyoda yaptığım programlarımı dinledim kasetlerden. Ve bugün yine utandım o heyecanlı kesik konuşmalarımdan. Şimdiyse biraz daha sakin, heyecansız, hatta mantıklı düşünüyorum. Daha çok, yeni, akılcı şeyler öğrenmeyi arzuluyorum... Öğrenmek ne güzel!

14 Aralık 1994

Adsız'la on beş gündür görüşemedik. Bugün telefonla konuşabildik sadece. Ben aramayınca o da aramıyor. Çekiniyor aramaktan. Onu kırıp üzmek istemediğimden zaman zaman arıyorum. O da farkında soğuk tutumlarımın. Çok üzgünmüş bu aralar. Onunla boşa zaman harcadığımı düşünüyorum zaman zaman. Ben artık beni kadın olarak değerlendirecek kimse istemiyorum yaşantımda. Kim yetmek istiyor açlığıma, açıklığıma? Ne kocam ne de Adsız. Bedenim yaşlandıkça aklım başıma geliyor galiba. Aşktan önemli öyle çok eksikler var ki yaşamımda. Var mısın Adsız, yetmeye? Yoksun, yok. Eksiklerimiz, duygularımız bedenlerimizde değil ama, daha kötüsü, beynimizde. Böyle gidersek, asıl insanlığı asla öğrenemeyeceğiz. Kızma sakın bana. Senden de daha az bir şeyler veren kocamdan da kopamam asla. Ne yapayım, o benim kocam. Çocuklarımın babası. Sevmesem de kocamı bir can gibiyim onunla. Kolay değil kutsal sorumlulukları bir anda yıkmak. Üzülme emi? Yoksa ben de

üzülürüm. Üzülmekle harcamayalım zamanımızı. Öğrenmemiz gereken şeyleri öğrenelim, dinleyelim biraz da. Seninle yaşadığım günlerden pişmanlık duyduğumu düşünme sakın. Onca zaman algılayabildiğim tek şey aşktı çünkü. Haberdar olmak zorunda olduğumuz başkalıklar için zaman harcayalım biraz da bundan sonra.

Bakarsın tüm alışılmışlıklardan sonra, yeniden geliriz dünyaya... Yeniden yeniliklerle...

16 Aralık 1994

Daha önce de sıkça bahsettiğim gibi bizim buraların andavallısı da bitmez, zavallısı da... İşte andavallığımızla bir zavallı daha. Bu sözleri yakıştırdığım, ne parasız zavallılardan ne de iradeli uçkurlulardan. Neyse önce benden başlayarak konuya gireyim. Çünkü şu andavallının hedefinde ben varım. Adımız inmiş diplere, ne kadar çaba sarfetsek de çıkmaz yukarılara. Eh, ne diyeyim? Yaşadığımca duyduğum onca çirkin söze maruz kalışım, kederim değil, ama şimdilik bir kaçış yolum da yok. İşte bunca çirkinliklerin içinde biriktirdiği hırslar, o çirkinliklerle bezenmiş dünyayı aşacak kadar büyüyor.

Mahallemizde lakabı Ağa Dayı olan kırk yaşlarında, geçimini biraz da kuş hırsızlığıyla temin eden bir kişi yine kendinin hırsızlıkla eğittiği kurban çocukları kapıma göndermiş. "Gidin Raif'e söyleyin, buraya gelsin; ona bedavadan iki kuş vereceğim." demiş. Raif bu haberle beni dinlemeden koşarak çıktı evden. Yarım saat sonra elinde iki kuşla geri döndüğünde "Anneciğim" dedi. "Ağa Dayı haber gönderdi, seninle bizim evde çay içmek istiyormuş." Kıpkırmızı oldum. Adamla bir merhabamız dahi yokken, bu laf şimdi nereden çıkmıştı? Oğlumun ardından diğer çocuklar geldi. İçimdeki şüpheyle Ağa Dayı'nın bize gelme isteğinden haberleri olup olmadığını sordum çocuklara, Aldığım cevap işte o an öldürme istemimi körükledi. Ağa Dayı denilen bu alçak, ufacık çocuklara bana âşık olduğunu söylemiş.

Plânımı kurdum: "Oğlum" dedim. "git Ağa Dayı'ya söyle bize çay içmeye gelsin." Oğlum tekrar gitti. Çekyatta uyuyan kocamı kaldırıp önceden tasarladığım planımı anlattım. Kocam biraz şaşkın, "tamam" dedi. Az sonra kapı çalındığında kocama mutfağa saklanmasını söyleyip kapıya gelen Ağa Dayıyı aldım içeriye. Adam odaya girdiğinde sakince oturdu. Bense bütün hiddetimi bastırmaya çalışıp kadınımsı tavrımla "Söyler misin Ağa Bey" dedim. "Karın nerede acaba? O" yine sakin "karım kızımla birlikte, ablasının bir tanıdığının yanında yatılı çalışıyor." diye cevap verdi. Ve ikinci atağım; "Duyduğuma göre bana meyilliymişsiniz; aslı var mı bunun?" Adamsa biraz utangaç ve bozuk şivesiyle "Ne diyon bacım; sen benim bacımsın" demesin mi? O an çocukların yalan söylediği geçti aklımdan. Ama maksadının sonunu öğrenmek için yine ısrar ettim: "Çocuklar yalan mı söylüyorlar yani. Ferhat, Osman, Adem söyledi senin beni istediğini." Benim sakin konuşmalarımdan cesaret alan ağa, "Şeeey, ne diyem sen bilirsin" demesin mi.

Ölür müsün, öldürür müsün? Bu kez, yüksek sesimle, "Erkan" diye seslendim. "Çabuk gel." Ekmek bıçağını da elime alıp "indir" dedim, "şunun donunu". "Hadım edeceğim bunu, zararlı uzvunu ortadan kaldıracağım." Adam tüm korkaklığıyla fır dönüyor odada. Erkan ve ben onun peşinde. Bir yerini keseceğim filan yok. Biraz korksun istiyoruz. Adam sayısız tövbelerde bulunuyor.

Erkan'ı meseleye karıştırmadan bu damgayı bana kimlerin vurduğunu söyletene kadar suratını yırtıp paralıyorum. Ona yine çocuklar söylemiş: "Nalan ablayı dağ eşkiyaları kaçırdığında gazete yazdı" demişler. Ağa'nın o korkak, yıkık haline çok acıdım. "Defol" dedim. Meğer cesaretini önce gazetelerden almış sonra da bizim yeni yetmelerden. Kime ne diyeyim, ne söyleyeyim? "Gazete yazarsa doğrusunu yazar" inancı, olgunlaşmamış beyinlerde öyle çok dallanıp budaklanmış ki. Para derdine düşmüş, onur lekeleyici bazı gazeteciler yüzünden yine kimilerimiz

şu kısacık dünyada namusumuzun dahi savunusunu yapamıyoruz ne yazık ki. Ben bu gece Ağa Dayı'yı azat ettim. Ve kendisi gibi fırsatçı iftiracılar olmadığı sürece orospu olmayacağımı söyledim. Bilmem kafasında yer etti mi? Sanmıyorum. Ona da hak veriyorum. Adam, tepeden tırnağa her bir organıyla kara cahil. Ben de onun gibiler kadar değilsem de çok konularda hazırcı ve cahilim. Örnek mi. Şu Kibariye Şov'un şarkılı türkülü programlarını izlerken kendimden geçiyorum. Görüyorsunuz ya. İnsanları boş, anlamsız şeylerle eğlendirmek, düşündürmekten çok daha kolay. Zaten çoğunluk da yalnız ve yalnız eğlenmek istiyor. Milletçe her şeyin doğrusunu düşünmekten sanki korkar hale geldik. Doğrusu ben de korkuyorum. Şu an aşamadığım sorunlarıma karşın beni de oyalayıp avutan, umutlarım ve siyah beyaz televizyonum.

Ah düşünce, ah! Aklımı fare yaptın. Sıkıştırma çabasıyla kovalayıp duruyorsun. Kusura bakma, ancak ölürsem erersin muradına. Aslına bakılırsa ne senin bildiğin, ne de benim tuttuğum yoldur yakalamak istediklerimiz. Sonunda ikimiz de elimizde boş bir sayfayla gömüleceğiz karanlığa.

Korkuyorum, korkuyorum!

Bundan sonra kapıma hangi andavallılar, zavallılar gelir bilinmez. Çocuklarım koynumda, ekmek bıçağı başucumda öylece dalıyorum kötü kâbuslara.

Eğil de değere
Dosta boyun bük
Islanıp sırsıklam
Çağlayan oluk,
Dağdaki yabani
Dilinde lallık;
Her ne olursan ol
İstersen bir alık
Meyili yanlışa bağlama sakın.

18 Aralık 1994

Şu hafriyat evlerinden sıkça bahsetmiştim. İşte o evlerden birinde oğlu ve geliniyle yaşayan, yaşlı bir teyze geldi bugün bize. Teyze çok dertli. Oğlu çalıştığı fabrikadaki işinden çıkarılmış işe geç kalıyor diye. Asıl sebepse oğlunun bir kolunun bilekten aşağısının olmaması. Önce acıyıp almışlar işe, şimdi de kovmuşlar. Zaten ayak işlerine bakıyormuş fabrikada.

Yaşlı kadın iki torunu ve geliniyle bu aralar iyice sefil kaldıklarını anlatıyor üzüntülü üzüntülü: "İki aydır evimize doyurucu bir yiyecek girmiyor yavrum" diyor. "Ne bir yeşil sebze yiyebiliyoruz, ne bir balık. Oğlum çalışırken aldığı parayı evin borcuna zor yetiştiriyordu ama her bir sebze yazın ucuzdu. Şimdi iyice perişan olduk gelinimin göğüslerini eme eme soldurdu ufak torunum. Ara sıra küçük oğlum gelip ufak bir harçlık bırakarak gidiyor. Evimiz de yıkılmaya yüz tuttu. Evimizin önünden koca koca toprak parçaları bölünerek uçuyor aşağılara. Bir gece herkesin uyuduğu bir saatte topraklara karışacağız diri diri" diyerek yakınıyor teyze. "Ah canım teyzeciğim, ne diyeyim? Buraları sizlere parselleyenlerin yakalarına yapışsanız gidip, yine suçlu sizler çıkarsınız. Seni de yazacağım defterime. Bakarsın, bir sahip çıkan olur. Başka ne diyeyim? Umut dünyası işte. Siz bizden perişan, biz sizden. Üzülme be teyzeciğim, bak yaz geliyor. Ne kaldı ki şurada. Üç ay bir zaman var o kadar." Teyze susuyor beni dinlerken, bomboş gözleriyle; kimseler gelmez, kimseler duymaz dercesine kafasını sallıyor sadece.

Kıyasıya bir savaş
Galibi içimdeki kükreyiş,
Mağlubu dilsizliğim.
Bir savaş alanı
Bu yürek dergâhları
Kim duydu, kim duymadı?

20 Aralık 1994

Ülkemizde her şey ayaklanıyor. Terör, trafik, kirli hava. Şimdi de memurlar. Ülkemize neler oluyor böyle? Bence bunların iki nedeni var: Parasızlık ve cahillik. Parasızlık memurların, cahillik bakanların. Sonuçta çok kimseler sorumlu ayaklanmalardan. Cumhurbaşkanı, başbakan, daha niceleri...

Bugün Türkiye genelindeki memur eylemlerini televizyondan izlerken bulunduğum yerden ben de destek verdim sorumlular duymasa da. Ben devlet memuru ve işçisi olamadım ama bu yaşam şartlarında nasibine onlarınkinden de az düşenlerden değil miyim?

Bugün memurların açlık şikâyetiyle yollara dökülmesi başımızdakiler için tam bir yüz karasıydı. Oysa bunca çırpınışlarına, yetkililerimiz sofralarındaki bolluktan, yataklarındaki rahatlıktan kalkıp, göz açıp bakmak bile istemediler. Hatta vatandaşın hak arayışına çirkince, haklarında kanuni işlem yapılacağı cevabını verdiler. Bunca haklı vatandaşı cezalandırmak isteyenler kimler ki? Koltuklara oturtulmadan önce, cilalı sözlerle hep memurun, işçinin, fakirin yanında yüreği olanlar, istedikleri yerlere ulaştıklarında ne yazık ki insaniyetlerini yitirebiliyor.

Dün meclis bir kez daha tekmeli yumruklu bir kavgaya sahne oldu, öyle bir kavga ki bizim mahallenin kızan olmuş hayvanlarının kavgasına taş çıkaran cinsten. Nasıl hak alma, arama biçimi bu davranışlar? Yasaların cezalandıramadığı suçluları, kaba kuvvetler mi ıslah edecek? Yasaların görevi nedir o zaman bu ülkede? O zaman kolunuz bacağınızla oylama yapmazdan önce yasaları kaldırın, madem ki önemli değiller. Yanlış, yanlış, herşey yanlış alınıyor ele.

Olur ya dünyanın çivisi çıkar
Hayat bu; art arda hep yanılgı var.
Düşmandır değersiz hiçten çıkarlar
Üzülme ha sakın yarınlar da var.

Sığar mı bir ömre ne iyi kötü?
Barınır sanmayın sahipsiz sözü.
Hoş görsen zor doyar kiminin gözü
Göçecek böyleleri, gelecekler var.

22 Aralık 1994

Deniz, kulak ağrısı şikâyetiyle dün gece sabaha kadar ağlayıp durdu. Çocuğumun ızdırabı beni de deli etti.

Ne babam, ne kardeşlerim, ne Adsız, ne komşularım biliyor halimizi. Çocuğumun yine dün geceki konuşmaları da çok etkiledi beni. "Anneciğim" dedi, "bizim kimselerimiz yok mu? Biz öldüğümüzde mi gelecekler bize bakmaya? Babamdan da hayır yok. Baksana nasıl da rahat uyuyor yatağında. Sense benim başımda nöbet tutuyorsun." "Varsın uyusun yavrum" dedim, "sabah erkenden işe gidecek baban."

Dün gece yavrumun ağrısını unutturmak için elimden geleni yaptım. Tüpün üzerinde kaynattığım çaydanlığın buharına tuttum kulağını bir ara. Ve yavrumun gözlerinin aklarına doluşmuş yaşlara bakarken, ayaklarımın altından giren tuhaf acılar daha sonra bütün vücuduma yayıldı. Nihayet sabaha karşı uyutmuşum. Sabah hâlâ kulağının ağrıdığını söyledi. "Kulak damlası kaç paradır anneciğim?" diye soruyor. Bilsem ne çıkar. Kocam sabah işe giderken, yirmi bin lira ekmek parası bıraktı sadece.

O kadar sefiliz ki bu aralar. Yoklukla gün gün eriyip gidiyoruz. Deniz'im de çok zayıfladı. Raif bizden daha iyi. Her gün etli yemekler yiyorlarmış fabrikanın lokantasında. Dün öğleye doğru komşum Songüllere gitmiştik belki sofra kurulur da bir şeyler atıştırırız diye. Deniz okula gidene kadar sofra kurulmamıştı. Yavrum gittikten sonra sofra kuruldu, ama bu kez de ben yiyemedim.

Biraz sonra Selmalara gideceğiz. Onun da çocukları öğlen gidiyor okula. Gerçi kimselere diyemeyiz "Aç kaldık bizi doyu-

run" diye. Önümüze sofra kurulursa, "biz tokuz" da demeyiz, otururuz çocuğumla sofraya.

23 Aralık 1994

Mahallemizde dünden beri yine elektrikler kesik. Sabah saat on olmasına rağmen Deniz'le yatağın içinden bir türlü çıkamıyoruz. Son bir haftadır elimdeki danteli bitirmeye çabalıyorum. Dantelden yedi yüz bin lira alacağım kalmıştı. Bol bol sebze alacağım eve.

Çok yorgunum, bitkin ve sinirliyim bu aralar. Kocam olacak bu adama şimdi beddua ediyorum gebermesi için.

Tek bildiği kumar. Allahım sen sabır ver bana. Açlık, üzüntü, sinir, kendi canıma kıydıracak sonunda. İnşallah geberir işte... Bunun gibiler yaşasa ne olur?

Komşumuz Selahattin abiden bir iş teklifi aldım dün. Bu yıl yaptığı beton evinin altındaki boş dükkânda, ortaklaşa iş kurmak istediğini söyledi. "Kuruşsuzum"dediğimde "Az bir sermaye bul, gerisini ben tamamlarım." demişti.

Ah Selahattin abi bilesin ki, ekmek parasını zor buluyorum diyemedim sana. Selahattin abinin durumu oldukça iyi sayılır. Belediye de otobüs şoförlüğü yapıyor kendisi. Memurlardan iki kat fazla maaş alıyorlarmış. Ama hak da ediyorlarmış aldıkları parayı. "Gecenin beşinde, ikisinde dahi nöbet alıp bırakıyoruz. İki kişinin yaptığı işi de tek başımıza yapıyoruz. Hem biletleri takip ediyoruz, hem de direksiyon sallıyoruz" diyor Selahattin abi. Yani ailece memnunlar hayatlarından. Bir ekmeğe muhtaç olanlara ne demeli. Toklukla açlık, burun buruna yaşanıyor da kimseler bilmiyor. Memlekette bir duyarsızlık almış başını gidiyor. Ara sıra bir centilmen çıkar da ortaya, uyandırabilirse uyanmak isteyenleri bir kaç muhtacımız az da olsa yararlanabiliyoruz. Bakanlarımızın, zenginlerimizin yapamadıklarını bazı gazetecilerimiz ve yine birkaç duyarlı vatandaşımız yapıyor. A Takımı'nın sunucusu Savaş Ay'ın kimsesiz ve yoksul çocuklar için

başlattığı Beyaz Tebeşir Kampanyası çok duygulandırdı bizleri. Umarım, saygıdeğer zenginlerimize iyi bir hatırlatma olmuştur bu kampanya. Milletin iliğini kemiğini emmek yerine, köy yerlerine fabrikalar kurup hem kendilerini kazanmaya hem de bir parça da olsa göçleri durdurmaya çalışsalar ya. Çoklarımız büyük şehirlerde insan sıfatından çıkarılmayalım artık. Dinsin bu açlıklar, öfkeler, korkular, ne olur dinsin!

24 Aralık 1994

Bugün pazar. Yine herkes evde. Elli bin liradan başka ne yiyeceğimiz, ne tüpümüz var. Benim beyinsiz kocam dün akşam üç yüz bin lirayı yine gidip kumara yatırmış. Hay Allahım bu adam katil edecek beni sonunda. Kumar yüzünden birbirimizi yiyip durduk. Sinirimden, kitapları yüzüne öyle bir çarptım ki, ardından da o indiriverdi okkalı bir tokat. Avazım çıktığı kadar bastım bağırtıyı. Bana bütün çirkin sözleri sarf ettirdi. Raif'le Deniz kavgayı durdurmak için aramızda dolanıp durdular. Yatıştığımızda hırsımı alamayıp ağlamaya başladım. Daha sonra, Raif'in konuşmalarıyla, ağlamayı da kestim. "Anne"dedi, "hiç kafanı takma. Er geç üç saat sonra eve ekmek alıp geleceğim." Üzüntüyle nerden alacağını sordum: "Aklına kötü şeyler gelmesin. Kuş filan çalmayacağım. Sabret görürsün" diyerek Deniz'i de yanına aldı ve aceleyle çıktı evden. Kocam da çocuklarımın ardından yine kahvehaneye gitti. El işimi bir tarafa bırakıp günlüğümü temiz sayfalara geçirmek için kâğıt kalemimi aldım elime. Gerçekten üç saat sonra çocuklarım ekmek ve yumurtayla döndüler eve. Şaşırdım kaldım. Yine ısrarla parayı nerden bulduklarını sordum. Nereden bulsalar iyi? Çöplüklerde bulabildikleri alüminyum bira kutularını, parça bakırları toplayıp Erzurumlu bakkala satarak yirmi sekiz bin lira kazanmışlar. Artık ben de bozdum niyeti. Şu kitabımı yılbaşına kadar bitireyim, baktım basılmıyor, hurda toplayarak sağlayacağım kazancımı. Hiç olmazsa başımda "az çalıştın, çok çalıştın" diyenler olmaz. Belki bu

açlığımız, nispeten azalır. İstanbul'da çöplenecek çöplük mü yok sanki? Düşünüyorum da sırf İstanbul değil, yurdumuzun her bir yerinde hızlı bir nüfus artışı var. Bu gidişle bizim gibiler aç kaldıkça başı boş hayvanlar gibi resmen çöpleri yiyecekler. Yahu her yıl dünyaya bir çocuk getiren karı kocalar acaba hangi akla hizmet ediyorlar? Bu gidişle yeryüzünde sığınacak toprak kalmayacak. Zenginler gökdelen dikip yaşarlar da, bizim gibiler doğmadan ölür. Neyse bunlara aklım ermiyor. Dediğim gibi, en iyisi çöpçülük yapmak. Ne demişler; "Umut fakirin ekmeği."

Anlatamam modalardan
Süslü laflardan
Siyaset politika
Cafcaflılardan.
Benim yasam kanunum
Bugün ne yiyeceğiz
Yarın medet Allahtan!

Zemherinin soğuğu
Pusuya yatmış.
Kaynamayan kazanlar
Ağıtlar yakmış.
Onların bilmediği
Sizlerin duymadığı
Çok aklın almadığı
Bu zorluk bu savaşlar
Tutarsızlıklar
Çulu, aşı, dermanı
Borçlara saymış.

25 Aralık 1994

Dün mahallemizin kadınları yollarımızın çamurların olan şikâyet etmek üzere Ümraniye Belediye Başkanı Mehmet Bin-

göl'e gitmeye karar vermişler. "Sen de bizimle gel" diyerek beni de çağırmışlardı. Akşamdan söz verdiysem de parasızlık yüzünden bu sabah onlarla gidemedim. Bu karaları çok hoşuma gitti. Artık mahallemizin kadınları da hak aramayı öğreniyorlar. Uyanıyorlar, uyanıyorlar. Bugün çok gururlandım onlarla.

Çoklarından daha önce gördüğüm eziyetleri unuttum bile. Sevmeye başladım her birini. Bugün içim öyle bir sevinçle coşuyor ki çığlıklar atmak istiyorum.

Duyun millet duyun, uyuyanlar da uyansın artık!

26 Aralık 1994

İnsan yalnız başına kaldı mı, en ufak şeylerden bile bir sonuç çıkarıp kendi kendine gülebiliyor. Şimdi ben de bizim bozuk televizyona gülüyorum. Bu meredin sesine bir şeyler oldu. Canı isteyince bağırıyor, istemezse susuyor. Uğraşmama rağmen bir türlü ayar tutmuyor. Bizim evde canlı cansız her bir şey bir tuhaf. Ne yapayım? Bana da gülmek düşüyor. Yoksa biraz ciddiyet ve üzüntüyle bakacak olursam bu hallerimize soluğu ya tımarhanede alırım, ya mezarlıkta.

Duymazlar ahları
Güne yok elam
Sevinç bizden uzak
Yanılgı boktan
İş bu emir ile
Zora itaattan
Biz nahları aldık
Çıplak kaldık....

28 aralık 1994

Bu gece, İnter Star'ta Ferhat Çelik'in Objektif adlı araştırma programını izledim. Ele alınan onca konu içinde rahatlatıcı tek bir iyi haber yoktu. Her yerde rezalet.

Düşünüyorum da acaba hangi organımız kaldı kirlenmeyen? Hırsızlıklar elimizi, iradesizlikler oramızı buramızı kirletmiş gidiyor. Yani çoğunluk birbirini yemenin kolaylığını iyice öğrenmiş.

Son zamanlarda İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın vatandaşa sergilediği son perde aklanmayacak karanlıkta. İsterseniz anlatayım: Kendisi mikrofon başında yanındaysa dört yaşlarında bir çocuğa kendi partisinin zafer işaretini yaptırarak aynen şöyle sesleniyor vatandaşa:

"Dikkat ediniz ki, şu kadarcık çocuk dahi İslamiyeti bir parmak işaretiyle ne güzel anlatıyor" diyor Erdoğan. Bense diyorum ki, vah sizlere vah... O ham beyinler, senin gibilerin anlattığı yanlış İslamiyetçilikle aşılanmazsa eğer, sizlerin cılklaşmış beyinlerinden de iyi yönetirler ülkeyi bu küçücük yavrular bile.

Bir yandan ülke dışı, bir yandan ülke içi sorunlarımızla, hiç de iyi gidişatta değiliz. Zaten dış ve iç sorunların ceremesini en çok bizim ülkemiz çekmiyor mu? Tuhaf ki, güçlü ülkelerin ilk hedefleri, hep Müslüman ülkeler. Yardımlarsa ülkemizden bekleniyor. Ülkemiz için vazife olsa da, gücümüz yetmiyor. Ancak manevi desteklerimizi asla esirgememeliyiz. Başta Amerika bu mağdur ülkeler için parmağını dahi oynatmıyor. İnşallah ülkemize de böyle kötü niyetler beslemezler.

29 Aralık 1994

Türk Hava Yolları'nın bir uçağı tipi ve yağışlı havada rotasını kaybedip Van'ın Edremit ilçesi yakınlarında ormana düşerek tam ellibeş ölü verdi. İşte bugün, birçok beden ve yürekte kıyametlerin koptuğu bir gün... Yok olan canlara üzülmekten başka ne yapabiliriz ki? Kuleden uçak pilotuna tipi ve yağışlı havada ısrarla inmemsi söylenirken pilotsa üstüne üstüne gitti ecelin. Bu büyük kayıp, sorumlu olanlara iyi bir ders olsun bari.

31 Aralık 1994

Doksan dörtte yaşadığımız kötü olaylardan bazıları: Güneydoğu'da ve ülkemizin birçok yerinde ölen bir yığın insanımız. Yine dört bir yanda yanıp kül olan geniş ormanlarımız. Trafik kazalarından, kirli sulardan ölenlerimiz. Temmuz ayında Sivas Madımak otelinde benzin dökülüp cayır cayır yakılan otuz yedi sosyalist sanatçımız. Aynı yıl içinde üç kez fırlayan enflasyon. Yani, zam zam, zam. Bosna-Hersek, Azerbaycan, Çeçenistan gibi ülkelerin savaşa yenik düşmeleri. Yine doksan beşe bir kala İzmir'in bir köyünde jandarma karakolunda sadist komutanlarca hırsızlık suçundan insafsızca cezalandırılan yedi çaresiz insan. Bu insanlar komutanın emriyle elleri kolları direğe bağlanarak, aç susuz bırakılıp, üç gün üç gece altlarına ettirilene kadar dövülmüşler... Ve, zaman zaman haklılara haksızlık, haksızlara hak veren ceza yasaları. Adaletin yerine getirilmediği bir olay da Sivas olayları. Yakarak yıkarak İslamiyet yolunu bulmak isteyenlere, boşuna örümcek kafalı denilmemiş. Bunların tuttuğu yol ne İslamiyet ne de hak yolu. Erbakan'ın kendini ele vermesi, itiraf etmesi gibi, tek amaçları, kan ve vahşet yolu.

Sahtekâr İslamcılar'ın Madımak ötelinde asıl yok etmek istedikleri mizah yazarımız Aziz Nesin'di. Önünde saygıyla eğiliyorum Nesin... Anlayabilene çok sözün nasihattır. Yirmi aralıkta, seksen yaşına bastın. Daha nice seksen yıllarla, bu toplumda hep var olacaksın sen...

Tüm bu olumsuz olaylar hangimizi etkileyip düşündürmedi.

İşte bu yıl da bitiyor. Unutulan değerleri hatırlamamız, hakikatlara biraz daha duyarlı bakmamız için bu gece saat on ikide, bir tokmak da vurulacak kafamıza.

Ben duyduklarımı bir parça da yaşadıklarımı anlatmaya çalıştım günlüğümde. Yurdumuzun her bir yanı duyurulamamış feryatlarla dolu... Bütün ruhumla, tüm dünya devletlerine barış, huzur, sevgi sûkünet diliyorum.

Ülkem, seni çok seviyorum. Günlüğüm bitti, ama sorunlar bitmedi.

15 Ocak 1995

Öyle sanmıştım. Günlüğümü yılbaşında bitirdiğimde bastırabileceğime inandırmıştım kendimi. Öyle değilmiş. Özel televizyonların güvendiğim yapımcılarını ısrarla aramama rağmen, aldığım sonuç sıfır. "Söz Fato'da", "A Takımı" derken, umutlarım birer birer kırılmakta. Okumadan, dinlemeden, ön yargılılık olur mu be anacığım? Bu sayfalarda neler yazıyor, hele bir okuyup dinleyin. "Kitabım çıkacak" dediklerime, ne söyleyeceğim. Ölüm, utanarak yok olmaktan daha kolaydır. Kim duyacak, kim dinleyecek bizleri? Biz bir değiliz ki. Sürüyüz, sürü. Alınacak haklarımız, duymayanlara duyuracak şikâyetlerimiz var bizim. Duyuyorsunuz değil mi, duyuyorsunuz? Duyuyorsunuz. duyuyorsunuz da sesimin kısıklığından mıdır nedir işinize gelmiyor uğraşmak. Ben kararımdan caymadım. Yarın şurayı, öbür gün orayı arayacağım. Elbet paslı çivileri sökecek birileri bulunur.

18 Ocak 1995

Şans bana da gülecek galiba. Durum bunu gösteriyor... Üç gün önce, Sabah gazetesini aramıştım o gün birkaç hatlı telefon bağlantılarının ardından, bir gazeteciyle konuşmuştum. İşte o gazeteci telefondaki ısrarımdan mı, yoksa konuşmalarımdan mı etkilendi, nihayet bugün karşılıklı görüşmemiz için randevu vermişti bana. Verdiği adres Bakırköy semtindeymiş. Bu sabah içim ümit dolu gittim oraya. Vardığımda yine de tereddütlü çaldım büro kapısını. Telefonda konuştuğum kişi açtı kapıyı. Beni nezaketle buyur etti içeriye.

Adı Tacettin. Ne kadar da kibar, alçak gönüllü bir insan. Hâlâ soğuktan titrediğimi fark ettiğinde hemencik katalitik sobayı tutuşturup yanıma getirdi. "Üşüyor musun?" diye de ısrarla sordu. Demek insanların dilinden, halinden anlayan insanlar da var

yeryüzünde. Tacettin de onlardan. O gencecik esmer yüzündeki masum, sevecen, iyimser çizgiler ne kadar belirgin. Bayağı dertleştik onunla. Tam yarım saat. Konuşmadık sadece, tabii ki dertleştik. O da benim gibi halk diliyle konuştu benimle, halk yüreğiyle. Yaşam gafletlerinin sebebini bir de Tacettin anlattı bana. Gerçi siler de biliyorsunuz bunları, ben yine de yazayım. "Paran varsa" dedi "herşeyin var; ne çıkarırsan çıkar pazara, ancak paranla. Paran yoksa, birçok değerin kıyıda köşede kalır. Herkes kendince haklıdır. Kısaca,yaşamda en büyük rol paranındır."

Tacettin bu söylediklerine karşın yine de yardım edeceğini söyledi bana. Tekrar görüşmek üzere Şubat'ın ikisine randevulaştık. Yazdıklarımı Tacettin'e bıraktım. Daha sonraki günlerde ise başka bir gazeteci arkadaşını da yanına alıp benim eve gelerek, birkaç resmimi çekecekler. Yani günlüğümü gazete aracılığıyla medyaya duyurmayı düşünüyor. Olur ya, böylelikle kitabımın basım masraflarını yüklenecek bir insan çıkar belki.

Tacettin'e inanıyor ve güveniyorum. "Yarım saat görüşmeyle bir insan bu kadar kolay tanınır mı?" deyip de gülmeyin sakın bana. İnanıyorum, inanıp güvenmeye çok ihtiyacım var.

Doğru düşünüyorum değil mi Tacettin? Bu sözlerimle sana yağcılık yaptığımı filan düşünme sakın, komşularım gibi. Ben ki, ne zaman iki çift yürekli laf etsem buralarda kimileri içine ediyorlar. Rol yapıyorum sanıyorlar. Bilmiyorlar, sevginin, aklın, kısaca insanlığını dilini öğrenmek istemiyorlar. Kurtulursam sesleneceğim onlara. Koparsam birleşeceğim onlarla. Yok başka çaresi, yok.

28 Ocak 1995

Kitabımı noktalamayı planladığımdan bu tarihe kadar kalemi elime ilk kez alıyorum. Ve bu akşam iyice anlıyorum ki, yazmanın da tıpkı düşünmek, sevmek gibi zamanı ve sınırı yok.

Artık günlüğümün yayınlanmasında da ısrarlı değilim. Şimdilik paylaşmamış olsam da herkesle herbir duygu ve düşünce-

mi, beni anlayıp dinleyecek kâğıdım kalemim var. İki Şubat tarihineyse dört gün kaldı. Heyecanlı ve umutlu değilim desem yalan olur. Ancak, umutsuzluğa da hazırım ben... Bu gece, bir yıl boyunca yazdıklarımı hatırlamaya çalışarak, hayallerimle gerçeğin boyutlarını tartmaya çalışıyorum aklımın hak terazisinde "Acaba yazdıklarım ne denli geçerli" diyerek. Ve, hatalarımla geç kalmışlıklarım geliyor aklıma bir bir. Ben kurtulmak istiyorum, sizleri bilemem.

17 Şubat 1995

Bugün yeni ve güzel bir gün. Sadece gökyüzü değil berrak olan. Umutlarım kıpır kıpır. Böyle güzel bir günü nicedir bekliyordum biliyor musunuz, bunu daha sonra yazacağım. Güzel ve kutsal olan her şeye zor ulaşıldığını söylemek istiyorum önce... İşte bugün bir güzelliği daha yakaladığıma inanıyorum. Harcıniysa uzun zamandır karıyordum. Evet evet, insan yaşamı da tıpkı bir inşaat gibi. Bir malzeme eksik olsa çöküveriyor birden. Benimse en sağlam malzemelerim umudum ve inancım. Sıkı sıkı sarılmaya çalışıyorum bu iki mantıklı duyguya. Bunlar olmadan yaşayamaz ki insan. Umut ve inancın bittiği yerde yaşam da bitmez mi? Şimdi konuya gireyim: Gazeteci Tacettin'den beklediğim haber, tam on beş gündür gelmiyor. Yani görüşmemiz üzere, bana verdiği randevu gününde onu yerinde bulamıyorum. Günlerce bekliyorum, bakıyorum ki arayan soran yok, tekrar gidiyorum. Bakırköy'e, yine yok. Büro kapısı önünde ona verilmesi için alel acele bir not yazıp karşı büroya bırakarak üzüntüyle ayrılıyorum oradan. Notta aynen şunlar yazılı: "Tacettin günler, çuvala girmiyorsa da merak ve üzüntüden ben mezara gireceğim bu gidişle. Sende kalan kitabımı lütfen adresime postala, teşekkür ederim." Komşumun telefon numarasını da bırakıyorum Tacettin'e. Bıraktığım notu aynı gün alıp, telefonumu da hemen aramış. Komşum Halime akşamüzeri haber veriyor bana, "Nalan bir gazeteciden sana telefon geldi" diyerek. Kitabımı ad-

resime postalayacağını, parasız kitabın basılmayacağını söyleyerek kapatmış telefonu. Gazetesinin telefonunu çevirerek yine arıyorum Tacettin'i. Üç binin üzerinde çalışan varmış gazetede. Önce böyle birini tanımadıklarını söylüyorlarsa da başka bir hatta, Tacettin başlıyor konuşmaya daha sonra. İlk sorum "Niye kandırdın beni, niye geçiştirdin?" oluyor. Tacettin suçluluk dolu ses tonuyla bin dereden su getiriyor. Annesi hasta, işleri yoğun, hem her şey para... Tacettin, bunları söylemiyor sadece... "Kalem al" diyor "eline." Bir telefon numarası bir de isim yazdırıyor bana. Ardından ısrarlı ve yumuşacık ses tonuyla üzülmememi, ertesi gün Bakırköy'deki bürosundan kitabımı almamı, bana verdiği telefon numarasındaki Murat Keklikçi adlı kişinin bu konularda yardımcı olabileceğini, ancak iki gün sonra irtibat kurmamı söylüyor. Teşekkür edip, kapatıyorum telefonu. Gece de gündüz de tek düşündüğüm Sabah'ın Kadıköy bürosundaki Murat Keklikçi'nin bana yardımcı olup olmayacağı.

O iki günün bitiminde işte bugün, önce kocama yalvarıyorum "Ne olur Erkan, bana ellibin lira daha ver, bu son umudum" diyerek. Cebimde para, sabahın dokuzunda Kadıköy Sabah bürosunun önünde alıyorum soluğu. İkinci katmış. Çabucak çıkıyorum merdivenleri. Aceleciliğimi, burada da gösteriyorum. Büro kapısı önünde ilk karşılaştığım kişi temizlikçi kadın. Kimi aradığımı sorduğunda "Murat Keklikçi" diyorum. Henüz gelmediğini, ancak içerinin gazetecilerle dolu olduğunu biraz beklersem onları uyandırıp beni içeriye alabileceğini söylüyor. Misafir olacağım oda kapısında büyük harflerle bir yazı ilişiyor gözüme. "Jandarma Giremez." Neden giremediklerimi bilmiyorum. Neyse ki, fazla beklemeden açılan kapıdan biraz çekimser içeriye giriyorum. Oda sıcaklığı çıplak yüzümü ılık ılık okşuyor. Birileri uyuyor sandalye koltuklarda, sonra uyanıyorlar. Yaşları yirmi yirmi beş olan gencecik gazeteci çocuklar bunlar. Beni bir sandalyede oturur gördüklerinde hiç de yadırgamıyorlar. Paketimden çıkardığım sigarama en yakınımdaki çakmağını uzatıyor.

Seviniyorum gördüğüm ilgiye. Yabancılık filan çekmiyorum. Habire birileri girip çıkıyor büro kapısından. Kiminin gazeteci, kiminin vatandaş olduğunu öğreniyorum. Telsiz telefonlar da var. Onlar da susmuyor aralıksız. Faks denilen cihaza nasıl aklım ermiyorsa, bu telsiz telefonlar da öyle. Bir parola söyleniyor, şaak anında cevap. Gülesim geliyor, gurur da duyuyorum. "Benim böyle oyuncaklarım yok" diye üzülüyorum bile. Kısa bir zaman sonra, genç bir delikanlı daha giriyor içeriye, şöyle uzun boylu. Odada bekleyenler, "Hoş geldin Murat" diyor. O an kalbim sevinçten öyle bir çarpıyor ki sanki tek yardımcım Murat. Yine de tek kelime etmeden sessizce oturuyorum sandalyemde. İstiyorum ki ortalık durulduktan sonra anlatayım meramımı. Umduğum gibi olmuyor.

Tacettin iyi tarif etmiş eşgalimi. Murat Keklikçi yanıma gelip "Adınız Nalan mı?" diyor. "Evet" diyorum. Çay söylüyor bana, poğaça da. Genç biri daha geliyor yanıma. O da gazeteciymiş. Elimde sıkıca tutuğum dosya kâğıtlarında neler yazdığını soruyor. Biraz şaşkın, heyecanlı tavrımla "insanlığı yazmaya çalışmıştım" deyip ona uzatıyorum kâğıtları. Beşer, yirmişer bakıyor dosya kâğıtlarıma. Tek dikkatini çeken tarihler oluyor. Çaylar geliyor tekrar her birimize. Dikkatini tarihlere veren genç gazetecinin bana gösterdiği yakın ilgiyle artıyor mutluluğum. Çayımı içer içmez resmimi çekeceğini söylemiyor mu, sevinçle yanaklarını öpmek geliyor içimden. Sayısız resmimi çekiyor bu genç gazeteci. İçim çığlık çığlık. Duyuyor musunuz, resimlerim çekildi benim. Bu genç gazeteci gazeteler aracılığıyla yazarlığımı duyuracak herkese. Var mı be benden mutlusu, var mı! Mutluluğa, başarıya bir adım daha attım bugün, biraz daha yaklaştım. En geç bir hafta içinde haberim yayınlanacak gazetelerde. İnsanlarda merak uyandırmak, onlara mesaj vermek ne güzel. Fotoğraflarımın çekiminden sonra, o genç gazeteciye adını sordum. Kendisini de yazacağımı söyledim günlüğüme. Gülümseyerek, "Gökhan Karakaş" dedi. Kara kaşlı, kara gözlü değil,

ama anladığım kadarıyla insancıl aşılı. Daktilo başında habire bir şeyler yazıyor. Ertesi güne haber hazırlıyormuş. Daha sonra teşekkür edip allahaısmarladıkla ayrıldım oradan. Bugünkü heyecanım inşallah boşa çıkmaz.

19 Şubat 1995

Yine çalışmıyorum, yine evdeyim. Ancak, en kısa zamanda iyi bir iş bulmayı amaçlıyorum. Kısaca fazla bir şey değişmedi dündün bugüne bizim evde. Kocam her zaman iş bulamasa da yine inşaatta çalışıyor, yevmiyesi iki yüz elli bin liradan. Raif de çalışıyor, ama yine kuşlarla haşır neşir. Yine geliyorlar şikâyetçiler kapımıza, Raif kuşlarımızı çaldı diyerek. Yalan söylediklerini bildiğimden sert tavırla karşılıyorum onları. Güler yüzden, tatlı dilden anlamıyorlar ki. Üstümüze üstümüze geliyorlar. Benim derdim kâğıt kalem olsa da arada mahalleye dikiş dikerek az da olsa para kazanıyorum. En büyük tutkum çocuklarım, kâğıdım ve kalemim. Benzetmek gerekirse insan ve yaşam aşkı gibi hisler bunlar. Deniz'in sakinliği hâlâ sürüyor. Çok uyumlu bir çocuk, söz dinleyici. İstiyorum ki biraz atak ve sorgucu olsun ezilmemesi için. Birinci dönem ders karnesi gayet iyiydi. Çok sevindirdi beni. Düşüncemiz değişiyor, bakışımız, isteklerimiz hatta mevsimler, gidişatımızdaysa fazla değişiklik yok.

23 Şubat 1995

Bu sabah gördüğüm güzel bir rüyayla kalktım yatağımdan. Rüyamda rengarenk çiçekler arasında dolaşıyoruz ailece. Yağmur yağıyor ardından. Kapalı bir yere giriyoruz, gazinoymuş güya orası. Türk Sanat Müziğinden şarkılar söyleniyor. Daha sonra temiz asfaltlı yokuş bir yol çıkıyoruz çamlıklara doğru. Böylece uyandım. Tabii ki hayra yordum rüyamı. Kâbuslarımı da hayra yorarım ben... Uyandığım rüyanın hoş etkisiyle Kâzım Karabekir'in merkezinde aldım soluğu, gazete sütunlarında ha-

ber yayınımı bulurum ümidiyle. Daha sonra boşa geldiğimi anladım, merkezdeki marketler gazete satmıyormuş artık, hem de dört aydır. Gazete satışlarını durdurmalarının nedenlerinden birini bir marketçi anlattı, kimi kara cahil cami hocalarının cemaate bağnazca vaazler verdiklerini söyledi. O nasıl zihniyetse, söz geçirebileceklerine inandıkları bu çevreye Türkiye ve Zaman gazetesi gibi dini gazeteler dışındakilerinin, terör ve komünistleri aşılayıp öğrettiklerini haykırıyorlarmış. Gerçi, buna benzer ağır suçlamaları ekranlarımızda radyolarımızda da duyar olduk sık sık. Bir örnek vermek gerekirse, henüz birkaç aydır yayında olan Kanal 7'de izlemiştim, sözde İslamcı avukat bir kadının ağzından aynı suçlamaları. Açık oturumdaki konuları politikaydı. Kendine yöneltilen "faaliyetiniz nedir?" sorusunu aynen şöyle cevaplıyordu? "Ben" diyordu, "Refah partiliyim, bununla da gurur duyuyorum. Çabam, amacım elimdeki olanaklarla paneller, konferanslar geziler düzenleyerek herbir yerde partimi temsil etmektir. İstediğimiz her yere, her eve, rahatça girebiliyoruz. Semtlerden örnek verirsek Sultanbeyli, Ümraniye gibi yeni yerleşimli semtler, daha çok tercihimiz. Bu insanların bizleri hanım hanımcık başörtülü görmeleri, bize olan güvenlerini daha da pekiştirirken, demokrat partilerinse onlara hiçbir şey veremeyeceğini daha da iyi anlatmış oluyoruz" diyordu. Bense bu söze karşılık "bunlar" diyorum "cehalet körükleyen fırsatçılardır." Açıklama getireyim: Türkiye'nin en büyük ili İstanbul'ken, çok şeyden mahrum olanlar, yine İstanbul'da yaşayanlar. Düşününüz ki namusun bir parçacık bezin altında olduğu gibi yanlış ve yersiz inançlar siyasi fırsatçılar tarafından daha da körüklenirse tabii ki söz hakkı kalmaz demokrat partilerin. Vah, milletimiz vah. Devlet kasasından bu parti adına kanunen ödenen paralar görüş ve anlayış özürlü vatandaşı azdırıp şiddetlendirmekten başka bir şeye yaramıyor maalesef. Bari, manevi inançları kalkan etmeyin çakarlarınıza.

Kuluna elçinle haber gönderdin
İnsanlar eşittir, hak geçmez dedin
Haklara riayet eden yok Rabbim.

Kimseye demezsin; sen şu yandasın
Biliriz haklının taraftarısın
Bizim buralarda haklar yok Rabbim.

Senin tarifini anlar mı ki
İnsanca selvi boy salarlar mı ki
Sabır da senindir sabreyle Rabbim.

24 Şubat 1995

Raif işten çıktı, birkaç değişik şikayetle. Çikolata kokularından midesinin bulandığını, iri farelerdense tiksinip ürktüğünü sebep gösterdi işi bırakmasına. Fabrikanın işleri de oldukça kesatmış bu aralar. O yüzden olacak ki öğlenleri bozuk ve ucuz yemekler koyuyorlarmış önlerine. Ona hemen başka bir iş bulmalıyım, avareliğe alışmadan. Mahallenin yeni yetmeleri zaten fır dönüyorlar çocuklarımın etrafında. Yine bu akşam camide namaz kılanların iki çift ayakkabısını çalıp bir çiftini de Raif'e getirmişler.

Raif'se karşıma geçip "Anneciğim sen bu çocuklara kızıyorsun, ama bak yepyeni ayakkabılar getirmişler bana" demesin mi? Çalıntı olduğunu bilmiyordum, ama öğrenmek zor olmadı. Osman'ı çağırttım hemen. Dedim ki "Anneniz zar zor el işlerinde çalışarak sizlere ayakkabı alıyor, sizlerse ihtiyacınızı başkalarına veriyorsunuz." Kıpkırmızı oldu Osman'ın suratı. Sonra da yine utangaç haliyle "Yok Nalan abla" dedi, "annem almadı onları." Tekrar sordum nereden aldıklarını. Bu kez başını öne eğerek "Abim camiden çaldı" dedi. Ayakkabılar elimizde cami yolunu tutuk hep beraber. Ayakkabıları yerine teslim ettik, ama cami hocasından fırçayı yiyen ben oldum. Çocukla-

rımıza örnek anne baba olamadığımızı söyledi, henüz beni dinlemeden.

Kim olursa olsun, ön yargılı davrananlara çok kızıyorum. Bu hatayı en çok tekrarlayanlardan kimileri de cami hocaları. Azınlık cahil kesimlerin pür dikkat dinlemeleri, bu hocaları ukalalaştırıyor. Bunca kişinin hiç mi aklına gelmiyor "hocalar da yanılır" diye? Cemaat karşısında tüm dizginlerinin hocanın elinde olması bence çok saçma.

25 Şubat 1995

Mahallemizin yeni yetmeleri yüzünden işte bu günün akşamı başım yine belaya girdi komşum Seda'yla. Neler oluyor bu çocuklara bilemiyorum. Ferhat'ı, Osman'ı, Salih'ı, Sinan'ı suretle kirleniyorlar. Bu akşam olanlar bir yana, iki gün öncesi tiner çekerlerken yakalamıştım onları bizim hafriyat evlerinin orada. Burunlarına çektikleri tiner kokulu bez parçaları ellerinde, kendilerinden geçmiş halleriyle, önce inkâra kalkıştılarsa da suçlarını, sonra itiraf etmişlerdi. Nasihat da sevgi de şefkat de acımak da yetmiyor zararlı aykırılıklardan korumaya bu çocukları. Neleri eksik? Akılları yerinde, görüp duyuyorlar da. Meramlarını mı anlatamıyorlar, yeterli karşılık mı göremiyorlar hiç kimseden? Yine nasihat etmiştim onlara, kirlenmeyin çocuklar, ne olur kirlenmeyin. Baksanıza aynaya, bakışlarınız hâlâ masum, hâlâ heyecanlanıyorsunuz bir uçurtma, bir giysi, bir ciklet için. Aklınızı, yüreğinizi ve tüm hücrelerinizi uyuşturucularla öldürtecek kadar kimler ne ettiler size? Anneler, babalar masum değil ama suçlu da sayılmazlar. Sizleri öldürmek için değil, daha iyi doyurup, yetiştirebilmek için çalışıyorlar, ağır ezici iş yerlerinde. Kirlenmeyin, ölmeyin çocuklar, ölmeyin. Hepimiz seviyoruz sizleri... Ferhat'ım, Osman'ım sizler de benim yavrularımsınız Deniz'le Raif gibi söz verin bana, deyin ki, söz Nalan abla, biz de biliyoruz uyuşturucuların insanı, toplumdan da evinden de ittiğini, iteceğini. Biz de biliyoruz deyin, sokaklara çaresizce düşe-

ceğimizi ve o zaman herkesten tekmeler yiyeceğimizi. Biz de biliyoruz deyin, bizden başka kimsenin bizleri can gibi görmeyeceğini, biliyoruz deyin çocuklar, biliyoruz deyin. Canlarım, yavrularım anlıyorsunuz değil mi? Ya sen Salih, sen Sinan, ne olur başınızı eğmeyin öyle. Şimdi birer bardak sarımsaklı ayran için, zehirinizi alır. Son olsun bu yaptığınız, yoksa... Diyorum ya yetmemiş nasihat, bu yeni yetmelere yetmemiş ki, bu gecenin on birinde mahalleyi allak bullak ettiler yine.

İlk zarar payı yine bana düştü. Önce evin damına düşen silah sesine benzer bir gürültüyle fırladık yatağımızdan çocuklarımla. Ardından, iki üç patlama sesi de gelince "tamam" dedim, "mafyalar sardı etrafımızı." Korkuyla camdan dışarıya baktığımda, bizim yeni yetmeleri görmeyeyim mi? Çok korktuğumuzu, neden böyle yaptıklarını sorduğumda, "Sahura kaldırıyoruz Nalan ablacığım..." dediler. Güldüm durdum. Raif'le Deniz de fırladılar dışarıya. Keşke, bu kadarcık korkuyla kalsaydı olanlar. İki üç dakikalık bir zamandan sonra, ikinci bir gürültü. Bakkaldan aldıkları oyuncak torpili, tutuşturup komşum Seda'nın açık tuvalet camından atmışlar içeriye. Seda'nın geceyi yırtan bağırtılarıyla hareketlendi mahalle. Yetmeler her biri bir yere saklanırken, benim çocukların üstüne kaldı bütün suç. Seda zaten gıcık bana. Bir de üstüne "vaaay adi orospu, piçlerine evimi torpillettirirsin ha, görürsün sen gününü şimdi." diye bağırıyor. Karakola telefon açıp "Komşum çocuklarına evimi torpillettiriyor." demiş. Polis otosu evimin önüne gelip, içinden inen polisler "Hakkında ihbar var, seni karakola götürüyoruz" dediler. Elim, kolum, dilim bağlı gidecek değilim ya. hemen atağa geçtim. "Bu kadının torpil dediği, mahalle çocuklarının bakkaldan satın alıp patlattıkları yalancı torpillerdir" dedim. Polisler de şaşırdılar. Hatta güldüler. Asıl benim Seda'dan şikâyetçi olduğumu ekledim sözlerime. Gecenin on ikisinde, karakolda bulduk kendimizi. Niçin dava açmak istediğimi sordular polis memurları; "Hakaret ve tahrik davası" dedim. Bu kadının bitmez hakaretlerine

bu akşam da göz yumduğumda yine tekrarlayacağını bildiğimden, inat ettim bu akşam. Seda'nın hırsı benden çok. Polislerin arasında üzerime saldırmasıyla sağ elimi yırtması bir oldu. Polisler mani olmasaydı bu beden kavgasında mağlup olan ben olurdum. Ya bundan sonra olanlar, dinleyin:

Ah, polisler, bazıları nasıl da taraftar ve menfaatkâr! Para denilen araç ne kadar zapdetmiş davranışları, fikirleri, yürekleri... Ah para, senin dinin Allah'ın yok mu? Kudretsiz kudretin, daha kimlerin aklını yüreğini bozacak bilemiyorum. Ve bir varlığımı sığdıramadınız, alçaltıcı bakışlarınız ve sözlerinizle şu oturağa. Dilimi bağladınız sizler, her bir duygumu; duyma, görme, düşünme diyerek. Seda'nın kocası hanginizin cebine sıkıştırdı bir meteliği, hanginizin? Siz, bence birer isimsiniz. Kendiniz yoksunuz ki burada. Hakkımı savunmaya, insanca anlatmak istediklerim de yetmedi işte, sizlerin yüzünden... Ah yeni yetmeler, bakın görün, neler ettiniz bana. Yine de tüm zararlarınız sadece bu ettiğinizle kalsa.

3 Mart 1995

Bugün şeker bayramının ilk günü. Dargınların barıştığı, savaşların noktalandığı, açlıkların dindiği özlemlerin giderildiği günler olmalı, bütün günler gibi. Çocuklar sevinsin, sevindirilsin daha çok. Sokaktaki başı boş hayvanlar doyurulsun. Kapıları çalınmayan yaşlılar hatırlanıp ziyaret edilsin. Sevginin, sevincin günleri olsun tüm günler. İnsani vazifelerimiz bayramlık olmakla kalmasın sadece. Ben ilk kapı komşularımı ziyaret ettim. Sonra babama gittik, 4. Levent'e. Babam da üvey annem de çok sevindiler bizi gördüklerinde. Canım babacığım, bizleri bekliyorlarmış evlerinde. İkisi de çok duygulandırdı beni. Onların ilgiye, şefkate, hatırlanmaya öyle çok ihtiyaçları var ki. Çok şeye ihtiyaçları var onların. Daha çok güzel sözler söylemek isterdim onlara. Gevezelik etmekten utandığımdan "alın yüreğim de sizindir" diyemedim, babacığımla üvey anama. İkisini de çok se-

viyorum. Onlar da beni seviyorlar. Birer çorap almıştım onlara. İçimden öyle geldi. Çünkü, herkes şeker götürüyor. Çorapsa zaruri ihtiyaç. Onlar benden hiçbir şey beklemiyorlarsa da, o benim vazifem. Gerçi paranın olmadığı yerde bazı vazifeler zorluyor ya. Kocamın sayesinde getirdim bugünkü vazifemi yerine. Çok zaman işe yarıyor kocam. Şu geçtiğimiz bir ay içinde, azami on gün filan çalışmasına rağmen, cebinden parası hiç eksik olmadı. Arife günü, tam dört yüz bin lira vermişti bana. Bu paraları kumardan kazandığını bildiğim halde, "git bunları sahibine ver" demedim. Biliyorum ki vermeyecekti. Çok önceleri anormal, hatta insanlık dışı gördüğüm kumarı da bir yaşam biçimi sayıyorum artık. Çok kişi kumar oynuyor, hem de bir çok değerinin üzerine. Karısına, çocuğuna, evine, hatta kendi haysiyeti, şerefine. Benim kocam o denli değil. Sakın yanlış anlamayın "kocasını savunuyor" diyerek. Savunduğum yok. Yalnız herbir çirkinliği çıkarına malzeme edecek kadar kötü değil kocam. Yoksa seviyor muyum kocamı ne? Belki de yeniden sevmeye başladım kocamı. Adsız'sa hiç mi hiç gelmiyor aklıma bu aralar. Adını duyduğumda bile suçluluk ve korku dolu duygularla kapılıyorum. Kocam düzeliyor artık. Çekici bile olmaya başladı. Sorumluluğuna biraz daha sarılmış olsa yeryüzünde bir tek erkeğin o olduğuna inanacağım bu gidişle. Çok acıyordum ona. Meğer acınacak kadar aciz değilmiş kocam. Saçlarını tarayıp dişlerini de fırçalıyor zaman zaman. Ter kokuları olsa da hâlâ haftada bir gün ben traş ediyorum koltuk altı kıllarını. Diyeceğim sorunlarımızın birçoğunu çözmeye başladık. Kocam o kadar da kötü değilmiş. Sırf kötü olduğu anlarda kötü sadece, tıpkı benim gibi. günler bırakılıyor geride, yıllar. Hatalar da neden kaybedilmesin ki. Aklımdan hiç çıkmayan suçluluk düşüncem de olmasa, daha huzurlu olacağım. Ben, tüm bunları yazıyorum, ama kitabım yayınlanır da bu sayfaları kocam okursa neler olur bilemiyorum. İlkten onuru kırılır herhalde. Kavgalarımızda öfkeme yenik düşüp, onun yüzüne haykırdığım suçluluğumu duymayıp

işitmezlikten geldiğinde tavrının ardında neler olduğun bir türlü kestiremiyorum. Şeytan gibi görüyorum kendimi tüm bu hatalarım yüzünden zaman zaman.

Vefasız olmayın o eller gibi
Boş gözle bakmayın o gözler gibi
O suçlar yanlışlar bir benim mi ki?
Hani ortak idik, her bir şeylere...

4 Mart 1995

Günlerdir beklediğim gazete haberi, nihayet bugün çıktı. Pek satılmayan gazeteler olsa da bunlar, yine de aldığım en güzel bayram hediyesi oldu resimli haberlerim. Gökhan, geç saatte komşumu aramış "Söyleyin Nalan ablaya, geç kalmadan gazeteleri alsın" diye. Bravo Gökhan'a ki, yiğit ve mert insanmış. Sözünde durup gazetenin yazı işleri müdürünü de ikna ederek nihayet bugün haberimi yayınlattı. Yani, çabama, inancıma bir destek daha verdi Gökhan. Diyeceğim geliyor ki içimden, "Bu çocuk peygamber gibi." Yanlış anlaşılmasın, uyduruk peygamberlerden değil. Baksanıza kocaman televizyon kanallarından bazılarını ısrarla aramama rağmen kimselere dinletememiştim kendimi. Ne diyebilirdim ki, deseydim, deseydim, "Onlar gibi vurdum duymaz peygamberler" diyebiliridim. Peygamber dedim de bu isim bayağı güzel geliyor kulağa, tıpkı "başkanlık" ismi gibi isimler hep güzel, ancak kirletilmedikçe; şimdi de ne geldi aklıma?. Hep böyle oluyor zaten. Bir yazı yazmaya başlıyorum ki, düşüncelerim benden önce atağa geçiyor, ardı arkası kesilmiyor anlatmak istediklerimin. Hemen şu aklıma gelini anlatayım, dinleyin.

Ben şu peygamberlere inanmıyorum, biliyor musunuz? Hele de Hazreti Muhammet'in "Allah'ın elçisi olduğuna, hiç inanmıyorum. Çünkü inandırıcı neden yok ortada. Bazı yazım ve anlatımları göz önünde bulundurduğumuzda peygamberimizin dürüstlüğü konusundaki söylentileri kadar eksikliği de yaygın or-

tada. Birçok evliliği ve evlilik dışı cinsel ilişkileriyle, kadın varlığını arka planda bıraktığını hepimiz biliyoruz. Zannetmiyorum ki, Allah ona "Tüm kadınları zaptet" diye ayet göndersin. Başka şeyler de geliyor aklıma. Mesela her devir ve her dönemde, kurnaz bir akıllı ortaya çıkıp çarpıcı yöntemleriyle ve sözleriyle dar görüşlü toplumlara kendini kabullendirmiş. O devrin, kimi çıkarcı yöneticileri peygamber sıfatıyla; Osmanlı devrinin kimi yöneticileri padişah sıfatıyla; devrimizin liderleriyse milletvekili, başkan, cumhurbaşkanı sıfatlarıyla egemenliklerini ilan etmişler. Tabii ki, hepsi karalanamaz bu liderlerin ya da bütün tutumları. Günümüzün partizanlarının istedikleri doğrultuda gelişim kaydedemeyişleriyse, her gün yeni icatlar, yeni fikirler çıkmasındandır ortaya, iletişimleri ve görüşleri genişleten. Artık halkın çoğunluğunun onayladığı tek bir şey var: "Bir can olarak, kimse kimseden üstün değildir" anlayışı.

Peygamberler kuşağına bakıldığında ise, görüşler ve inançlar bunun tam tersi... Nedense mucizevi insanlar, bunun hep o eski devirlerde yaşamış. Kur'anı Kerim de o devirlerde indirilmiş yeryüzüne, tıpkı İncil, Tevrat, Zebur kitapları gibi. Halbuki, Allah-u Teala isterse, bugün de kitap indirir yeryüzüne; Kullarına doğru mesajlar iletecek bir elçi, isterse yine bulur. Kendi yarattığı bunca kulunun arasında diğer kullarına elçilik edecek temiz bir kulu muhakkak vardır Allah'ın. Aslına bakılırsa Allah, tüm insanları elçi göndermiştir yeryüzüne. Ancak çoğumuz elçilikten de bekçilikten de pek haberdar değiliz. İşte böyle şeyler de geliyor aklıma zaman zaman. Neyse, ben kendi mücadeleme bakayım şimdi.

7 Mart 1995

Gazeteci Gökhan'a telefon açtım yine bu sabah. Israrcılığımla onu incitmekten korkuyorum, ama o hiç şikâyet etmiyor benden. Yani inanır mısınız, çocuğun ağzından bal akıyor, bal. "Ablacığım" diyerek hitap etmiyor mu bana, sanki güç derman eli-

yor canıma. Bu aralar, öyle çok morale, desteğe ihtiyacım vardı ki. Bizim buralarda bana o desteği verecek kimseler yok desem yeridir. Neyse diyeceğimi unutmadan yazayım.

Gökhan, Haydarpaşa Hastanesi basın bürosuna davet etti beni. Anlattığına göre orada başka gazetecilerle tanışacağım. Yarın sabah gideceğimi oraya. Seviniyorum, işte kendimce seviniyorum. Kocamdan nasıl para alacağımı düşünüyorum bir de. "Gidip geliyorsun, ama bir yarar göreceğin yok" deyip tutturuyor. Elli bin lira verse yeter. Nedense ihtiyaçlar dertler hep üst üste geliyor. Elli bin lira da Deniz'in dergi parası verilecek okula. Komşum Sultan'sa kendine diktiğim gömleğin parasını, yüz bin lirayı hâlâ vermemi. Belki parası yoktur diye istemeye çekiniyorum, onlar da kıt kanaat geçiniyorlar bizim gibi, dedim ya çok şey para. Dert dinletmek bile. Kimi dertler para karşılığı, kimi dertlerse hatır karşılığı anlatılıyor. Benimse, o kurtarıcı ve yardımcı gördüğüm insanlar karşısında, hatırım da param da yok işte. Off, düşündükçe kızasım geliyor çok kimselere. Bu iki şey yüzünden kendimi dinletecek kimseleri bulamıyorum şimdilik. Kararımdan vazgeçmiş değilim, mücadeleye devam.

8 Mart 1995

Bu sabah saat on birde çıktım yola hastane basın bürosuna gitmek için. Gidene kadarsa içim dışıma çıktı. Bu aralar, araba tutmaya başladı beni. Başım dönüyor, midem bulanıyor. Hamile filan değilim, ama arabalara sık binmediğimden bünyem bağışıklık kazanmıyor. Otobüsten iner inmez, hastane yanındaki petrol ofisi tuvaletine zor attım kendimi. Ağzımdan sarı sular gelene kadar kusup, elimi yüzümü yıkadıktan sonra buldum basın bürosunu. Gökhan'ın da dediği gibi, şöyle dört metre kare genişliğinde, kulübe gibi bir yer olmasıyla birlikte, her gazeteden gazeteciler var burada, Gökhan hariç. Gökhan haber toplamaya çıkmış dışarıya. Hani bir tecavüz davası vardı ya, yakın zamanda Türkiye'yi sarsan. Yazar Metin Kaçan kendi sevgilisi-

ne televizyon spikeri Alp Buğdaycı'yla birlikte tecavüz ettiği gerekçesiyle tutuklanmalarından sonra, kefaletle serbest bırakılmıştı Buğdaycı... Gökhan'ın burada olmayışı bu haberle ilgiliymiş. Gazeteciler bu olaya bundan sonra ne gibi yorumlar getirirler bilemiyorum. Bu tecavüz olayı biraz abartılıyor gibi geliyor bana. Bilinen bir gerçeğe göre yazarla sevgilisinin uzun yıllarsüren bir beraberlikleri varmış. Bir kadının bunca yıl beraber olduğu erkeğin bu yanlarını tanımaması şaşılacak şey. Kimbilir ne geçti aralarında. Yazar, onur zedeleyici tehditlere maruz kalarak şiddete baş vurmuş olabilir. İlişkide bulunduğu da kadının kendi rızasıyla gördüğü doktor muayenesinde çıktı ortaya ve sırf tecavüze uğrayan kadının dinlenmesiyle yargılandı bu iki insan. Metin Kaçan'ın cezaevindeki saldırganlarca şişlenmesinde bazı gazetecilerin de payı var.

Çokları tek yönlü baktı bu olaya. Onca yıl bu tür çirkin olaylara adı karışmayan bir yazarın istediği an beraber olabildiği bir kadını şimdilerde sırf cinsel egosu için tahrip ve taciz edip ettireceğini, pek mantıklı bulmuyorum. Maalesef önyargılılığı pek seviyoruz biz. Bir de suçlananların sesini duyurun bakalım medyaya, onlar ne diyecek. Bence, ilk yargısız infazı yapanlar, kimi gazetecilerdir. Umarım, Gökhan ve tüm gazeteciler bu tür olaylarda daha sağduyulu ve araştırmacı olurlar. Bu, ortalığı karıştıran olaydan ben bile nasip aldım bugün. Sabah aç karınla çıkmıştım evden. Cebimdeki bir otobüs bileti ve yirmi beş bin lirayla basın bürosunda tam üç saat bekledim Gökhan'ı. O zaman içerisinde Türkiye, Hürriyet, Milliyet gibi gazetelerin muhabirleriyle de tanışıp konuştum az da olsa. Onlara da anlattım meramımı. Birkaçı, istemeden dinlerken beni, bir diğeriyse günlüğümün sayfalarında uzun uzun göz gezdirdi. Hatta, çok ilginç ve akıcı buldu günlüğümü. Ancak, yardımcı olamıyorlarmış bana. Onların yetkisini de, etkisini de aşıyormuş günlüğümü duyurmak. Beklemekten utanmasaydım, açlığımı unutup, akşam karanlığına kadar beklerdim Gökhan'ı.

9 mart 1995

Bu gece rüyamda komşum Nafiye "Kadın Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Önay Alpago'yu ara" dedi bana. Dün, Dünya Kadınlar Günü olduğundan görmüş olmalıyım bu rüyayı. Sabah uyandığımdaysa, bu fikir bayağı hoşuma gitti, gitti de, nasıl ulaşırım, komşum bunu söylemedi rüyamda... Umarım bir yol vardır.

10 Mart 1995

Televizyonumuz tamamiyle sustu. İyi kötü haberleri dinliyordum hiç olmazsa. Deniz hepimizden üzgün. Birden görüntüsü kayboldu. Kimi komşular "diyotu yanmıştır" dedi. Ardından sesi de gidince karar verdim ki, bu meredin ömrü iflas etti.

Şimdi üzülerek düşünüyorum da yaşamla birçok bağlantımız kopmakta. Her akşam bir haber dinlemek için kime gideyim, hangi komşuya? Kimileri o niyetle geldiğimi anladıklarında biliyorum ki kanal değiştirecekler sırf lanetliklerinden. Zaten haber programlarını dinleyenler çok az buralarda. Onların aradıkları pek çok şey; vurdulu kırdılı, acılı, aşklı film sahnelerinde...

Ev öyle bir sessizliğe büründü ki. Ne yapacağız biz? Babamdan yardım istesem o benden sıkıntılı. Arife günü adamcağızı birileri dolandırmış. Tam yedi milyonluk malını alıp sahte para vermişler babama. Her aç kalan aykırılığa yöneliyor nedense... Diyeceğim, babam kardeşlerime dert yanmış, "Cebimde sigara param dahi yok" diyerek. Kardeşim Menderes'se tam bir milyon bayram harçlığı vermiş babama.

Babamın işleri de açılmıyor bir türlü. Kardeşim Baha'nın durumu oldukça iyi olmasına rağmen bize de babama da şöyle doyurucu yardımcı olmuyor. Allah hepimizin yardımcısı olsun. Bir siyah beyaz televizyon kaç para bilmiyorum.

12 Mart 1995

Kocam televizyon tamircisi getirdi bugün. Tamirci, televizyonumuzu gördüğünde "bunlar tarihe karıştı" demesine rağmen üç yüz bin karşılığında yine faaliyete geçirdi televizyonumuzu. Bizim televizyonun ömrü iflas etmemiş, ama pek de uzun ömürlü değilmiş.

13 Mart 1995

Bugün televizyon ekranlarında yine şiddet yine vahşet, yine ölümleri tüm Türkiye kınayarak izledik. İstanbul'un Gaziosmanpaşa semtinde, meçhul kişilerin uzun namlulu silahlarla genelde Alevilerin uğrak yerleri olan dört kahvehane ve bir pastahaneyi taramalarının ardından birkaç kişinin ölümü semt sakinlerini alevlendirdi. Olay yerine gelen güvenlik kuvvetlerinin semt sakinlerinden gördükleri tepkilerle acımasız davranışları da bunun tuzu biberi oldu. Olayların asıl düşündürücü yanıysa, Alevilik, Sunnilik gibi sudan gerekçelerle kimlerin ortalığı karıştırmak istediği... Her ne kadar bazı yöneticilerden şikâyetçi olsak da bu topraklar Türküyle Kürtüyle, Alevîsiyle Sunnisiyle hep birlikte yaşadığımız topraklar. Biz hep birlikte gidiyoruz okula da, askere de savaşa da. Din, dil, ırk gibi ayrımların yok olması gereken bu devirde anlamsız bir ayrımcılık fikriyle kardeşin kardeşe silah doğrultması yakışmıyor bize. Sevgi, saygı şefkat ve akıl gözüyle bakan gözler görecekler ki, ayrımların olduğu yerde, insanlık asla barınamaz.

14 Mart 1995

Bugün öğleden sona, neye tanık oldum biliyor musunuz? Kapı köpeğimiz Fındık'ın, iki gün önce ölmüş bir kedinin leşini çatır çatır yemesine... Gördüklerim karşısında midem bulandı, ateşim çıktı o an. Daha sonra Fındık'ı leşten uzaklaştırdım, ama leşi toprağa gömecek cesareti bulamadım kendimde, tiksindiğimden... Oysa bizim Fındık ince eleyen, sık dokuyan köpeklerden-

dir. Kara lahana, pırasa yemeği gibi her yemeği beğenmez. Fındık'ın bu yersiz davranışını şöyle bir düşündüm de, insanların dahi fırsatını bulduğunda birbirlerini yiyebileceklerini hatırlayıp Fındık'ın ölmüş bir kedi yemesini doğal karşıladım. Üstelik Fındık yine hamile. Belki de aş eriyor, canı et gibi şeyler çekiyordur. Yenileceklerin hangisi olduğun ne bilsin ki hayvan. Okur yazarlığı da yok Fındık'ın, kimi insanlar gibi. Yani diyeceğim çok konularda eğitimsiz, kara cahil bizim Fındık. Bunları düşünüp daha bir acıdım, şefkat besledim Fındık'a. Adını tekrarlayarak yanıma çağırdığımda, yüksek sesimle bir daha böyle şeyler yapmamasını tembihledim. İnanır mısınız her hali, her tavrıyla af diliyordu benden suçunun bilincindeymişcesine. Kulakları ve kuyruğu inik, garip sesler çıkararak, sesim kesilinceye kadar yerlerde süründü durdu. Bu hayvan çok şeyleri anlıyor, tek eksiği eğitimsizliği.

17 Mart 1995

Çalışıyorum artık yine hasta, bitkin bedenimle, zamanı hapseden bu konfeksiyon atölyesinde. Bir buçuk milyon haftalık alıyorum, ama işe gireli bir hafta olmasına rağmen, sırt ağrılarımla birlikte kemiklerim sızlıyor, başım dönüyor, yüzümde ateş başlıyor.

23 Mart 1995

Her şey zamansız çalıyor kapıyı. Alacaklı da, hastalık da. Şanslar da hiç uğramıyor. Çok hastayım. Sürekli başım dönüyor. Tansiyonumu ölçtürdüm bugün, yedi buçuğa düşmüş. Neden düştüğünü sorduğumda eczacıya, miş miş'le geçiştirdi. Gerçi o da haklı, doktor değil ki bilsin.

25 Mart 1995

Sağ göğüs kafesim ve boşluğumda korkunç kramplar var. Nefes alamıyorum. Bir ay içinde altı kilo vermiştim. Gece terlemelerim ve öksürüğüm çıktı ortaya bir de. İştahım da kesik.

6 nisan 1995

Her şeyden vazgeçmiş halim var. Televizyon haberlerinden, ev işlerinden, hatta banyo yapmaktan bile. Erkan'sa anlamıyor halimi, hâlâ yatmak istiyor benimle. Oysa benim hep uykum var.

8 Nisan 1995

Canım neler çekti bugün: Izgara balıkla, bol sarımsaklı cacık. İşten çıkar çıkmaz ilk bunları alacağım, hem de ikişer kilo.

10 Nisan 1995

Sağ yanım çok ağrıyor, yataktan kalkamıyorum. İşi temelli bıraktım, yine kader diyeceğim geliyor halime. Ne zaman kolları sıvasam çalışmaya, hastalık biniyor tepeme.

11 Nisan 1995

Kardeşlerim geldiler bugün hanımlarıyla, elleri kolları dolu. Bal da almışlar, herkes sitem ediyor kendine bakmıyorsun diye. Bilmek istemiyorlar yokluk içinde olduğumuzu.

16 Nisan 1995

Kocam süt almış bana. Duygulandım, ağladım. Nedense böyle olurum hep. Belki beni çok seviyor da elinden bir şey gelmiyor.

20 Nisan 1995

Bugün biraz iyiyim. Sigara içmiyorum bir haftadır. Yemek de yedim. Bir de yataktan kalkacak gücü bulsam kendimde. Birkaç komşum geldi ziyaretime. Hülya mercimek çorbası pişirip getirmiş. İşte yine ağlıyorum, duygulanarak.

24 nisan 1995

Havalar bir açıyor bir kapıyor. Ne olur ki yaz gelse. Çocuklar çok canımı yakıyor evin içinde. Her yer dağınık. Bulaşık ve çamaşır yığılmış. Allahım bir kurtarıcı gönder bana.

26 Nisan 1995

Yine hastayım. İçimde garip hisler var, ölecek miyim ne? Evin işlerini Erkan yapıyorsa da her yeri pislik götürüyor.

9 Mayıs 1995

Aralıksız titremelerimle göğüs ve sırt ağrılarım iyice şiddetlendi. Bu gece sağ göğsümdeki dayanılmaz ağrıyla kalktım yatağımdan. Öksürdükçe ağzımdan balgamla karışık kan geliyor. Yavrularım masumca uyuyorlar yataklarında. Ölüyorum yavrularım. Anneniz ölüyor. Ah, yavrularım, canlarım.

10 Mayıs 1995

Bugün Kurban Bayram'ının ilk gününün sabahı. Daha çok kan geldi ağzımdan. Biraz önce Göğüs Hastalıkları Hastanesi'nden geldik. Akciğer filmini çektiler, bir şey olmadığını söylediler. Ama ben kendimi çok kötü hissediyorum.

11 Mayıs 1995

Babamlara götürdü beni Erkan. Babamsa 4. Levent girişindeki Dedeoğlu adlı özel bir dispansere. Yine akciğer filmim çekildi ve doktor zatürre de verem de kanser de olabileceğimi söyledi. Tahlil gerekmiş. Onun yapabileceği bir şey yok mu? Babam doktorla atıştı. "Bir doktor, filme baktığında ne olduğunu anlamalı. Yoksa sen hademe misin?" dedi. Bayramdan sonraya kaldı teşhis ve tedavim. Allahım korkuyorum. Günlüğümü Erkan'a yazdırıyorum. Daha da önemli, şimdi kâğıt ve kalemim. Kocamsa söylediklerimi yazmak istemiyor çok üzgün olduğundan. Ne olur yaz Erkan, yaz.

Bu kadar ağır hasta olmama karşın, ağrı kesici iğnelerden başka bir şey yazmadı doktor. Biliyorum ki, hastalığım ilerleyecek.

12 Mayıs 1995

Babamlarda kalamadım. Üvey annemin tutumları bir acayip. Eve gelip gidenlere fis kos ediyor verem diye. İşte yine evimdeyim. Canım evim, biricik evim. Evimin kapılarını öptüm. Ölürsem de evimde öleyim. Kardeşlerim yine geldiler yiyeceklerle. Fakat şimdi de ben yiyemiyorum. Ölüm korkusundan olacak, ruhsal dengem tamamiyle bozuldu.

13 Mayıs 1995

Kocam ateşimi ölçüyor dereceyle. Otuz sekiz buçuk çıktı. Ölmek istemiyorum. Yaşamayı öğrenemedim ki, ölümü hakedeyim...

15 Mayıs 1995

Sarıyer Verem Savaş Dispanseri'ne gittik bugün kardeşlerimle. Dispanserin eski doktoru Derviş Okay bir yıl önce vefat etmiş. Biraz da üzüldüm. Tecrübeli ve anlayışlı bir doktordu Derviş Bey. Bu doktorsa filmlerime baktı, yeniden çektirdi ve kist olduğunu söyledi ciğerimde. Herkes yarı bir teşhis koyar oldu şikâyetlerime. Heybaliada Senatoryumu'na yatış kâğıtlarımı hazırladı. Muhakkak yatmalıymışım. Durumum çok vahimmiş. Oldukça ilerlemiş hastalık. Hastaneye yatmak istemiyorum. Korkuyorum. Kimse anlamıyor halimi. Oraya yatışım, mezara girişim olur. Çok sevdiğim beyaz rengi, ancak bu hastanelerde sevmiyorum. Korkuyorum işte.

16 Mayıs 1995

Kardeşim Menderes özel bir dispansere götürdü beni yine Emniyet Evlerde. Doktor Zeki Bey enfeksiyon uzmanı, ama kesin teşhisi de o koydu. Çok emin konuştu. Su serpti yüreğime. Hastalığım bronşit ve pnomeniymiş. Yani zatürre. Bir de ayrıca tüberkülin olduğunu söyledi. Tüberkülozdan kalan artıklara tüberkülin diyorlarmış. Teselli de etti beni. Sevincimden boynuna

sarıldım doğru mu diyerek. Kardeşimin karısı Esin de ağladı sevincinden. Ancak doktorun söylediği son söz sevincimi biraz köreltti. Muhakkak tomografi çekilmeliymiş hastalığın boyutunu anlayabilmesi için, ilâçları ona göre yazacakmış.

Bir şeyden mi şüphelendi ne? Kanımı aldılar damarımdan. Sedimantasyon dedikleri şey çok yüksekmiş. Sekiz yüz elli filan.

17 Mayıs 1995

Bilgisayar dedikleri ortası oyuk, yataklı bir makinaya soktular beni. Koluma takılı serumla yarım saat kaldım orada. Tomogarfi dedikleri buymuş. Ve sonuçları aldık. Şükürler olsun ki korkulacak kelimeler yazmadığını gördük; kardeşim, karısı ve ben. Kalp dokuları doğalmış. Lam filan saptanmamış, yani kanserli hücre yokmuş. Her iki tarafta da tüberküloz varmış. Nefes alamayışımın nedeniyse zatürrenin ilerlemesiymiş. Şükürler olsun sana Allahım, şükürler. Dikkat etmem gereken hususlar; yorulmamak, üşütmemek, ilaçlarımı düzenli almak, moralimi yüksek tutmak, gıdama dikkat etmek. Kafama takılansa birçok iğnenin yanı sıra yine verem ilâçlarını yazmış olması doktorun. Önceki hastalığımda da kullanmıştım ben bunları. Olsun verem de olsam umrumda değil, kanser değilim ya, önemli olan bu...

Bunca zaman göremediğim güzellikleri, şimdi net görüyorum. Evimin, canım ciğerim yuvamın penceresinden seyrettiğim kavak ağaçlarının yaprakları bile daha bir kıvrak oynaşıyorlar bundan böyle.

20 Mayıs 1995

Kramplarım yavaşlıyor. İyiye gitmemdeki en büyük etken sigarayı bırakmam. Bir aydan fazla oldu kurtulalı sigara denen illetten. Zaten tüm doktorlar ısrarla söylediler içmememi. Düşünüyorum da bir çok konuda bilmişliği kimselere kaptırmayan biz insanlar bir sigaraya yenik düşecek kadar aciziz. Bile bile

ölüme götüreni arayıp nasıl bu kadar çok içtiğime şaşırıyor ve üzülüyorum. Diyeceğim, ateşim de sürekli değil artık. Öksürüğüm yok denecek kadar azaldı. Yalnız, gece terlemelerim devam ediyor.

21 Mayıs 1995

Tam altı yıldan sonra kaynanam geldi köyden ziyaretimize. Erkan telefon açmış, "Nalan çok hasta anne, ne olur gel" diye. Geldiğine teşekkür ettim. Moral verdi bana. "Avukat gelinim benim" deyip durdu. Bu gece bizde kalır, umarım.

22 Mayıs 1995

Kaynanam Raif'i köye götürdü bugün, benim rahatlamam için. Şimdiden çok özledim.

23 Mayıs 1995

Artık rahat hareket ediyorum. İştahım da açıldı. Hastalık süresince kırk kiloya düşmüştüm. Şimdi kırk dört kiloyum. Sırt ağrılarım olmasına karşın, ağrı kesici içmemeye gayret gösteriyorum. Bu tür ağrı kesici ilaçların zamanla etkisini yitireceğine inanıyorum. Sarımsak ve yoğurduysa hiç eksik etmiyorum soframdan.

25 Mayıs 1995

Kimseyi iğrendirmek istemiyorum, ama yazmadan da edemeyeceğim Ciğerlerimdeki sigara pisliklerini ağız yoluyla atmaya başladım. Korkularım bitiyor.

28 Mayıs 1995:

Günlerdir telefonla Raif'i aramama rağmen bir haber alamıyorum. Görümcem yaylaya çıktılarını söyledi, o kadar. Aklıma can sıkıcı düşünceler geliyor. Hava değişiminden çocuğum hastalanır mı? Yalnızlık çeker mi? Ufak bir gölet olduğunu söylü-

yorlar yaylada. Yüzmeye filan gider de... Of, öyle evhamlıyım ki. Bu hislerimi nasıl yok ederim bilmiyorum.

2 Haziran 1995

Bugün muayene günü. Fakat ben Ümraniye Verem Savaş Dispanseri'ne gittim, eski filmlerimi de alarak. Yine akciğer filmim çekildi. Nesrin Hanım dedikleri yaşlı bir doktor baktı bu kez filmlerime. Bana inanamayacağım bir şey söyledi "Hiçbir iyileşme yok." Ama ben kendimi iyi hissediyorum. Yine de aldım yazdığı ilâç ve iğneleri. Popomda hal kalmadı, ama on altı tane penisilin iğnesi daha olacağım. Bir de ne dese doktor? Nefes borumda tıkanma varmış. Doktora, "Öyle rahat nefes alıyorum ki" demem, azarı yememe neden oldu. Doktorluğu ona bırakacakmışım. Deli edecek bu doktorlar beni. Zorla hasta ediyorlar insanı.

5 Haziran 1995

Bugün canım dedikodu yapmak istiyor. Hani komşum Seda var ya, ne diyormuş benim için biliyor musunuz? Onun bedduasını almışım da hastalanmışım...Vah kara cahil komşum, vah! O hâlâ bu denli cahilse bana da ona acımaktan başka bir şey kalmıyor. Ne yapalım yani, o da kendini öyle teselli etsin. Bu tür sözler daha çok diriltiyor beni. Gözlerinin önünde koşmak istiyorum, oynamak, zıplamak, gülmek. Bu sözlere inat yaşam hırsım büyüdükçe büyüyor. Ölsem neyim kalır onlara?

7 Haziran 1995

Hayret, Adsız yine buldu beni aramamama rağmen. Hastalığımı duyar duymaz soluğu burada almış güya. Yine açtım camları sonuna kadar, komşular dedikodu yapmasınlar diye. Yiyecek filan da getirmiş. Mahçup olmama karışıp pişkinliğe vurdum. Biraz da sitem ettim; "Ölsek haberin yok" diyerek. Haber mi salmışım da olacakmış haberi. Hiç mi hiç yük olmak istemiyorum ona, ama oluyorum işte ister istemez. İşin tuhafı onsuz da

yapamıyorum. Hastalığım süresince çirkinliğimi ve bitkinliğimi iyi ki görmedi. Ben nasıl insanım be, anlamıyorum ki.

8 Haziran 1995

Hani yaşlı teyze var ya şu hafriyat evlerinin birinde onun gelini Ayten çok sık gelir bana. Sessiz, sakin, uysal tanırdım onu hep. Bugünkü lafları, yanlış teşhis koyduğumu çıkardı ortaya. Bayağı açıkmış gözü. Biraz da içten pazarlıklı. Yine bugün Adsız gelmişti bize, tabii o da. Adsız'ın gidişini ardından başladı konuşmaya. Yakışıklı, efendi, sakin derken tekrar ne zaman geleceğini sordu. Ben istersem her gün gelir dedim. Adsız'ın beni sevdiğini bile bile, dul görümcesiyle birbirlerine yakışacaklarını ekledi sözlerine. Ne tuhaf, kıskanıyorum Adsız'ı. Birçok değerlerin paylaşıldığı dünyada böyle bir sevgi asla paylaşılmıyor.

11 Haziran 1995

Bugün mahallemizde yine hareket var. Evinden çıkan, seyir için soluğu hafriyat evlerinin orada alıyor. Mahalleyi bir araya getiren olay, arsa mafyası tarafından ateşe verilen orman. Tepkilerle karışık, her kafadan cılız sesler çıkıyorsa da şikâyet edecek tek bir cesaretli yok. Kimileri ormancılarla anlaşmalı yakıldığını önce sürüyor. Tüm bunlar konuşulurken, orman, güneşin yakıp kavurduğu kızgınlıkla alev alev yanıyor. Herkes birbirinden korkuyor buralarda. Zira mafyanın yaltakçıları ve yağcıları her bir yerde sebil... Yaz mevsiminin girmesiyle arsa satışları yine hareketlendi. Uçurumlar hızla parselleniyor. Kaçak yapılaşmalar, yakında buralarda da nefes aldırmayacak.

12 Haziran 1995

İçim evlât özlemiyle yanıp tutuşuyor. Zeki Müren'in "Üşüdüm üstümü örtsene anne" şarkısı çınlıyor kulaklarımda. Yavrum; yüzün, hareketlerin, asabi konuşmaların bile en büyük özlemim. Sizlere duyduğum doyumsuz sevgim, acı çektiriyor bana.

Bu ayın on altısında Deniz karnesini alır almaz yavruma gideceğim. Yeter ki doktor biraz iyi olduğumu söylesin. Gerçi kimi doktorlar insanı yatalak bile ilan ediyorlar...

Kısa zaman önce her doktorun ayrı teşhis koyması aklımı allak bullak etmişti. Yani memlekette iyi doktor çok az. Koca Haydarpaşa Göğüs Hastalıkları Hastanesi'nin hekimlerini düşünüyorum da hiçbir şeyim olmadığını söylemişlerdi gözümün içine baka baka. Sarıyer Verem Savaş Dispanseri doktoru ve özel dispanser doktorlarına ne demeli? Onlarsa kanserli ve kistli olduğumu söylemişlerdi. Babamın da dediği gibi bunlar doktor değil, hademe dahi olamazlar. İnsanın yaşayacağı varsa bile, alimallah, kısadan gönderirler ölüme.

14 Haziran 1995

Farzedin ki çok sevdiğiniz bir sanatçıyla bir saniyeliğine de olsa yüz yüze görüşme imkânınız olacak. Muhakkak heyecanlarınsınız. Nereden mi geldi aklıma? Dün komşum Aysel'in teybini almıştım dinlemek için ve bugün ne güzel tesadüf ki Kral Radyo'da "Mehmet'in Gezegeni" adlı programda yöneltilen soruları bilene Orhan Gencebay'la aynı masada yemek yeme fırsatı verileceği duyuruluyordu. Kendimi hayal ettim bir an Gencebay'la aynı masada. Heyecanım arttıkça arttı. Ne yazık ki böyle bir fırsatı yaratma imkânım yok. Hani desem ki herkesten çok ben seviyorum Gencabay'ı yalan olur.

Ne yazık, sevgiler kelimelerle ölçülmüyor!

Onu nasıl mı hayal ediyorum? Saf bir pamuk kirletilmeye, dokunulmaya kıyılmayan temizlikler gibi. Aslına bakılırsa hayal etmekten çok öyle görmek istiyorum.

15 Haziran 1995

Hastalığım süresince doktordan beklediğim iyi haber nihayet bugün gerçekleşti. Yeniden çekilen akciğer filmimden iyiye gittiğimi öğrendiğimde bir an bütün ağrılarım kayboldu bedenim-

den Artık iğne sayısı da sekize düştü. Sanıyorum, bunlar son iğneler olacak. Yediğim iğne sayısı şu ana kadar ağrı kesiciler hariç olmak üzere tam kırk yedi. Temmuzun birinde yine akciğer filmim çekilecek. Doktorun bir tek sözü çalışma isteğimi artırdı. Zaten kendime söz vermişim, iyileştiğim an çalışmaya başlayacağım diye. Akşam iyi haberi komşularıma söyledim. En çok sevinen, Gülbeyaz ve Aysel oldu. Çalışmak istiyorum artık, para biriktirmek istiyorum kötü günler için. Biraz da kardeşlerimin kesesine zarar vermemek amacıyla. Onlara da çok yük oldum. Zaten son zamanlarda benim düzelmeyeceğime inanıp fakir kâğıdı yaptırmayı planlıyorlarmış, Heybeli'ye yatıracaklarmış beni. Onlara göre kan tükürmem verem olduğumun işaretiydi. Oysa yapılan balgam kültürüm temiz çıktı. Bu arada tam otuz milyon yük olmuşum onlara. Şimdi bunlar yüzünden çok güçlü olmalıyım, sığıntı ve muhtaç yaşamak insanın ömrünü vaktinden öne tüketiyor ne yazık ki. Neyse şimdi bunlar geçti.

Aysel'in teybini aldım yine. Radyoyu açtım sonuna kadar. "Kıs şunu biraz." Kısar mıyım hiç. "Dokunmayın" dedim "üç kuruşluk keyfime..." Bugün öyle keyifliyim ki. Acıklı arabesk ler çalmasına karşın ben sonsuz haz alıyorum bunlardan. Orhan ayrı söylüyor "Hayat devam ediyor" diyerek. Güllüyse "İçtim kafam kıyak" diyor. Ya Ebru Gündeş. O da aklını yolda bırakmış. Gel de sevme, hem ağlatan, hem oynatan arabeski.

16 Haziran 1995

Deniz, sınıfını geçti iyi dereceyle. İkimiz de mutluyuz. Raif'i çok özledim. Giderken sanmıştı ki, iki saatlik yol. Belki de özlem ve üzüntüden hastalanmıştır yavrum. Anneciğin çok özledi seni yavrum. Hani seni dövmüştüm, ayakkabılarınla hole girdin diye. Sense eline bir parça ekmek alıp öylece çıkmıştın sokağa. Affet beni yavrum. Bazen insan kendini kontrol edemiyor. Senin yokluğun, vicdanımla hesaplaşmayı şimdi inceden inceye öğretiyor bana. Söz yavrum, söz. Hatalarını en güzel sözlerle anlatacağım sana bundan sonra, tamam mı yavrum, tamam mı?

17 Haziran 1995

Bugün nihayet sıvadım kolları çalışmak için. Naylon ve kâğıt topluyoruz pazarlardan oğlum Deniz'le. Ayrıca alüminyum kutuları da. Kâğıdın kilosu beş, naylonun, yirmibeş bin. Deniz'le on kilodan fazla kâğıt, üç kiloya yakın da naylon topladık. Yarın ikimize birer eldiven almayı düşünüyorum.

Bu kez kolera mı oluruz, veba mı bilemiyorum.

Ümraniye'deki iki marketle konuştum. Çıkan boş kutuları artık bana verecekler. Erkan bu işi yapmama karşı çıkıyor, utanıp sıkıldığını söylüyor. Oysa kimsenin hakkına göz dikmeden kazanmanın utanması olmaz ki. Öyle hayallerim var ki. Artık eskisi gibi karamsar olmayacağım. Karamsarlık başarısız ve pasif kılıyor insanı.

18 Haziran 1995

Evin önü, evliya palanına döndü sanki. İki gündür toplanan kâğıt ve naylonlar oradan oraya uçuşuyor evin önünde. Birisi bir kibrit çakar da yanarız diye korkuyorum. Günlük toplayıp satsam para biriktiremem.

19 Haziran 1995

Günlerimiz eğlenceli geçiyor. Halime gülmek geliyor içimden. Bugün yaşadıklarımsa tam bir komedi. Bir çöp varilinin başına birkaç kişi birden üşüşünce başladı eğlence. Diğerleri çingene dediğimiz iki esmer bayandı. Şu kâğıt senin, bu benim derken, birden bir kalabalık oluştu etrafımızda. Başımı kaldırdığımda konfeksiyonda beraber çalıştığım bir arkadaşımla göz göze geldim. Ne yaptığımı sordu bana. Aynen, "Çöp topluyorum" dedim. Önce afalladıysa da sonra, "İşin ayıbı olmaz" dedi. Yüzüm kızardı ama belli etmemeye çalıştım. Ben konuşurken dolu dolu koli kağıtları toz oldu gitti.

Sırtımda ve iki yanımda sürekli ağrılar olmasına rağmen keyfim yerinde. Elli kilo kâğıt satarak tam iki yüz elli bin lira

kazandım bugün. Eve gelir gelmez, karnımızı bir güzel doyurduk. Deniz dışarıya çıktı yeniden, oynamak için. Ben de televizyonu açtım. Gündemden hiç düşmeyen terör, mafya, kaza haberleri demin ki keyfimi biraz kaçırdı. Bunlara karşı elimde olabilen yalnızca iki satır yazı. Keşke mümkün olsa da haykırsam dünyaya kavganın, şiddetin, ölümün ne korkunç olduğunu.

Şu son zamanlarda herkes gibi Gaziosmanpaşa olaylarından sonra gençlerin dinmeyen isyanları benim de dikkatim içeriyor. Grup grup ortaya çıkan bu gençlerin hepsinin yüreğinde vatan hainliği mi var? Muhakkak ki yok. Yapılan yanlışlara haklı da olsalar yanlışlar ekleniyor, bazen vurarak bazen kırarak... Cinayetlere karışan tüm insanlara şöyle seslenmek isterdim... Binlerce kuşak çocuklarımızın, torunlarımızın yaşayacağı bu topraklarda kardeşçe yaşamak varken bunca ölüm niye?

Biraz sonra yeniden işe çıkacağız oğlumla. Önce insanların yüzlerine bakıp sonra uzatacağım ellerimi çöplere. Olur ya, bakarsın rıza göstermezler.

22 Haziran 1995

Düşüncelerimin binde biri kadar da hayatımız değişse ne olur? Ne kadar zorlansam da değişmiyor, değişmiyor. Topladığım kâğıtları istifleme zanaatını öğrendim bugün, bu işi tam teşkil yapanlardan. Bir sandık düşünün kapağı olmayan. En alta çapraz ipler koyuluyor uçları dışarı sarkacak şekilde. Sonra bir kalın kâğıt. Alacağı kadar tepiliyor içine nemlendirilerek.

Erkan da umutlanmaya başladı kâğıt işinden. Sık sık ne kadar kâğıdın kaç para yapacağını hesaplıyoruz beraber. Yine hayallere dalıyoruz. Ayda onbeş milyon kazanabilirsek bir beton ev dahi yaptırırız diye. Bir odanın içinde yaşamının zorluğunu çekmiş aileler daha iyi bilir. Duyduğum rahatsızlık anlatılır gibi değil. Çocuklarımdan gizli giriyorum Erkan'ın koynuna. Yakalandığımız da oluyor sık sık. Utanıyorum çocuklarımdan. Bana olan saygı ve sevgilerinin eksileceği hissi sarıyor içimi. Her ço-

cuk, anne ve babasını dokunulmaz olarak görür. Ben de öyleydim çocukluğumda. Yaşanılması ve yapılması gereken her şeyin bir yeri olmalı ama...

İnşallah hastalığım tekrar nüksetmez de çocuklarım ve bizler için biraz rahat etme şansı doğar. Paraların da adı değişiyormuş yakında. Fazlalık kabul edilen sıfırlar atılacakmış. Gerçekten de fazlalık, hele de benim gibi matematiğe kafası fazla yatmayanlar için. Gerçi fazla sıfırlı paralar geçmez ya elimize, geçenler faydalanır hiç olmazsa.

Evin önüne tebeşirle yazı yazdım "kilosu üç binden kâğıt alınır" diye. Genelde çoluk çocuk getiriyor üçer beşer kilo. Üzerimde para olduğunca bazen fazladan veriyorum bin, iki bin. Beden gücüyle sokaklardan tek tek toplanan kâğıtların bedeli ne yazık birbirkaç kuruş sadece.

Yarın cuma. Mahallemize pazar kuruluyor. En az yirmi otuz kilo kâğıt toplarız. Şimdilik kilosunu dört binden satıp cep harçlığı çıkaracağım. İnsanın kendi kazandığı para kadar değerlisi yok. Huzurlu oluyorum kendi kazancımla, güvenim artıyor kendime. Babamın, kardeşlerimin, Adsız'ın yardımları karşısında duyduğum eziklik yok oluyor.

Yaz mevsimi, oldukça cömert. Sebze bol da bir tek et, tavuk yiyemiyoruz o kadar. Bunlar korkutmuyor beni, geleceğimizden korkuyorum; çocuklarımın, kendimin, kocamın güvencesiz geleceği korkutuyor beni. Bir sigortamız bile yok. Olsaydı ne olurdu sanki. O kapalı fabrikalarda, yarı aç, yarı tok yıllarca çalışıp emekli olunacak diye beklemek pek akıl işi değil. İnşallah Deniz okur da kurtarır kendini. Raif için düşüncelerim var. Kuaför olmasını istiyorum onun. Ama beğenmiyor bu tür işleri, iyi ki fazla çocuk doğurmamışım. Şimdiki çocuklar doğarken kapıyorlar her bir hastalığı, en çok da bizim buralarda. Hani mahallemiz gelişiyor demiştim ya, tabii ki hepimiz için değil. Kanalizasyon yeni geçmeye başladı ana caddeden. Bizim sokaklarsa mahrum. Oksijen yerine lağım kokuları doluyor ci-

ğerlerimize. Sularsa yine pislik akıyor. Karşımızdaki Hakimbaşı Ormanı kalmıştı bir parça oksijen veren, oralar da öbek öbek yakılarak kayboluyor yavaş yavaş. Parası olan komşularsa, gecekonduları yıktırıp ağaçlarını da kestirerek beton evler dikiyorlar. Gerçi param olsa benim de ilk işim ev yapmak olur. Ancak gitgide daralan çevremde boğulmaktan korkuyorum şimdiden.

Geçen hafta da burnumun dibindeki arsayı parselledi şu arsa simsarlarından emlakçı Dursun. İki yüz metre kare arsayı kaça satsa iyi; tam iki yüz elli milyon. Taş attı da, kolu mu yoruldu sanki? Ne kazanırsa kârdır onun için. Sonunda yine benim arsaya dikecekler gözlerini. Hele bir gelsinler. Bunu gurur meselesi yaptım. Silahla vursalar bile, yine vermeyeceğim arsamı bu gözü gönlü doymaz açlara. İşin tuhaf yanı "Satılıktır" tabelası yazdığım halde kimse arsama bakmıyor bile. Dursunlar ve Kürt Şakir'in adamları mı mani oluyor ne?

24 Haziran 1995

Bugün hastayım. Başım sanki kilolarca ağırlıkta. Dizlerim titriyor tuhaf tuhaf. İki tane ağrı kesici, ateş düşürücü hap yuttum zoraki. Nedense haplar boğazıma takılıyor. Yemekler bile. Daha önce böyle şikayetlerim yoktu. Yutkunma zorluğu da çekiyorum üstelik.

27 Haziran 1995

Erkan işten çıktı. Ustasıyla atışmalar para yüzünden. Ne yaparız bilmiyorum. O da üzülüyor. Yine kaçtı huzurum. Huzursuzluğum rüyalarıma yansıyor. Ne zaman huzursuz olsam kendi çığlığımla kalkıyorum yataktan gece yarıları. Erkan çok kızıyor bu huylarıma. İyi ki apartman dairesinde yaşamıyormuşuz. "Ya boğazlandığını, ya da deli olduğunu sanırdı herkes" diyor.

28 Haziran 1995

Erkan'la kavga ettik. Yine sabah geldi eve. Güya arkadaşının evinde sabaha kadar badana yapmışlar... Kandırıyor beni işte. Fazla üstüne gitmedim yine de. O da bunalıma girdi. Sıkıntılı halleriyle "Ne yapacağız Nalan?" deyip duruyor. Bir tanıdık, Ataken'te iş bulmuş Erkan'a, altı milyon aylıkla. Yemeği ve sigortası da varmış. Erkan "tamam" dedi ama, ben orada çalışmasını istemedim. Fabrikada sürekli plastik işlendiğinden işçiler zehirleniyormuş... Ya o da zehirlenirse, vicdan azabından da ben ölürüm. Bilerek onun yavaş yavaş ölmesine göz yumamam ki.

29 Haziran 1995

Fazla kâğıt toplayamadık diye üzülmüştüm, ama tüm üzüntülerimi, Raif'in bu akşam köyden gelişi yok etti. Köy havası çok yaramış yavruma. Kilo almış bayağı. Al yanaklı olmuş. Deliler gibi koklaştık yavrumla. Bana kilo aldığımı söyledi. Evin içinde fır dönen sivriler ve içtiği bir bardak sudan şikâyet etti sonra da. Kâğıtları sorduğunda topladığımız, söyledim. Gülmeye başladı. "Sen de mi çöpçü oldun anneciğim" dedi. Çekyatın üzerinde dağınık yazılı kâğıtlarıma bakarak "Beni de yazıyor musun anneciğim, yazmasan da olur; hatta hiçbir şey yazma" dedi. Biraz da bunlara kafayı taktığımdan hastalanıyormuşum. Belki de haklıdır oğlum. Ancak paylaşılmayan duygu ve düşüncenin boşluğunu yaşamak, daha çok hasta eder beni. Gücüm yetip, imkânlarım olsa da yararlı olan her şey için savaşsam keşke. Savaşıyorum savaşmasını da, karın tokluğuna, o kadar.

1 Temmuz 1995

Bu akşam öyle yorgunuz ki, kâğıdın yanı sıra naylon da topluyoruz. Temiz naylonun kilosunun yirmi bin olduğun öğrendiğimizde, her elimize geçeni toplamaya başladık. Topladıklarımızı önce bir temiz yıkayıp sonra çamaşır gibi mandala tutturuyoruz kuruması için. Bayağı zahmetli bu işler. Bu işi yapanlar ol-

dukça fazla. Yarış ediyoruz pazar yerinde. Kimin eli çabuksa, yövmiyeyi o kapıyor... Bu işe başlayalı, birçok tezgâh ve mekân sahibi hor gördü bizi. Bugünden bahsedeyim biraz. Ümraniye'de "Çetin Emeç" Parkının kıyısında bulunan boş koli kutularına uzatıyordu oğlum elini. Hemen yakınındaki karpuzcu "ulan anasını s..." sövgüsüyle sarıldı çocuğumun yakasına. Birinciyi patlatmıştı ki suratına, deli gibi girdim aralarına. Ben de bozdum ağzımı ayaklanmış sinirlerimle. "Ne var?" dedim, "Şu kağıt parçası için mi sövüyorsun terbiyesizce?" Bu kez bana döndü adam, "utanma yok mu sizde, hırsızlık yaptığınız yetmiyormuş gibi haklı görüyorsunuz kendinizi". Bu sözlere karşı utandım, ama hırsız olmadığımızı tekrarlayıp durdum. Raif'se, elindeki naylon sarılı kutuyu fırlatıp attı ağlayarak. "Yapmayalım anne bu işi, yapmayalım" dedi. Bense teselli ettim. Her sözü kafaya takarsak aç kalacağımızı, günlük olarak bile karnımızı doyuramayacağımızı hatırlattım yavruma. Günlük yaşıyoruz işte. Fakat hastalık günlük gelmiyor insana, düşünce gibi, kahır gibi. güceniyorum bu tür sözlere, çok güceniyorum.

2 Temmuz 1995

Meteliğimiz yok. bakkala borç artıyor. Ne tuhaf ki, "her şey düzelecek" hissi sarıyor içimi bunlara karşın.

3 Temmuz 1995

Artık geceleri çıkıyoruz işe. Gündüzün kalabalığı, sıcağı, o aşağılayıcı tavırlardan uzak, rahatsız, ama bu gece de polisler çevirdi önümüzü. Çöp bidonunu karıştırıyorduk çocuklarımla, polis otosuyla yanımıza yanaşan iki polis, sert ses tonlarıyla ne yaptığımızı sordular burada, bu geç saatte. "Çöp topluyoruz" dedik ürkek ve korkak. Biraz seyrettiler bizi, sonra çekip gittiler. Galiba şüphelendiler halimizden. Anlıyorum ki, bu topluma egemen olanlardan biri de şüphe hissi. Varsın olsun, olmalı da. Şüphe olmazsa çözüm de olmaz.

5 Temmuz 1995

Bugün üzücü bir haber dinledim televizyondan: Ünlü mizah yazarımız Aziz Nesin kalp kriziyle hayatını kaybetmiş. Sağlığında sık sık Yaradan'a inanmadığını söylemesine karşın, rahmet diliyorum. Şuna da inanıyorum ki belki de en büyük inançlılardan biriydi Nesin. Zira o yüce varlığa inanmayan bir insanın, Aziz gibi aziz, aydın, ilerici, akılcı olması görülmüş değil. Ya Erbakan'a ne demeli, Röportaj sırasında gazetecilerin kendine yönelttiği "Baş sağlığı dilemiyor musunuz?" sorularına karşı neredeyse Nesin'in ölümünden sonsuz haz alıyormuşcasına gülümser yüz tavrıyla suskun kalmayı tercih etti. İslamiyetin bilmişliğini kimselere bırakmayan, dahası özellikle bu konuda başka da kimseleri beğenmeyen bu adamın İslamiyet anlayışı, sanıyorum ki iç ettiği paralar yerine Bosna-Hersek'e gitti... Bence gerçek dinsizlik bu. Çünkü din dışı tutumlarla onu bunu haksızca karalamak, ölen bir insan için yakınlarına bir başsağlığı dilememek dinsizlik değil mi?

7 Temmuz 1995

Zaman zaman siz de hissediyorsunuzdur koca bir yalnızlığın yürek paralayıcı acısını. Ben bugün öyleyim işte... Biraz kocama taktım kafayı, iki gündür eve gelmediğinden. Özgürlük sayıyor sorumsuzluklarını. Pazarcılara da taktım. Off... bu memlekette her şey mafyalaşmış. İşte yine bu akşam benim gibi kâğıt toplayan pazarcının biri, "Buraları ben toplarım" deyip, torbalarımı göz dikerek elimden almak istedi küstahça. Zaten sinir tepemde, aç gözlülüğünden, görgüsüzlüğünden başlayıp, torbalarını alarak uzaklaştım yanından.

8 Temmuz 1995

Cumartesi pazarına çıktık bu akşam çocuklarımla. Bir baştan bir başa, kocaman pazar burası. Toplayıcılar yine faaliyette. "Herkesin rızkı ayrıdır" derler ya, gerçekten de öyle, yalnız kim-

senin rızkına göz dikilmedikçe. Herkes. her canlı, nafaka peşinde. Memeleri diz hizasına kadar sarkan dişi bir köpeğin çöplerin arasına bırakılmış kemik parçalarını ürkek, korkak haliyle çatır-datarak yemesi içimdeki hafif suçluluk duygusunu alevlendirdi birden. Yanına biraz daha yaklaştığımda korkuyla uzaklaştı oradan. Ondan bundan yediği tekmelerin sezgileriyle kaçıyor olmalı. Acaba Fındık da şimdi aynı şeyleri mi yaşıyordur? Fındığı Adsız'ın arabasına koyup yavrularıyla birlikte attık kapıdan. Her yer hayvan pislikleriyle dolmuştu. Buldukları bütün pislikleri kapıya taşır olmuşlardı. Ne kadar titiz davransak da ister istemez dokunuyorduk taşa toprağa. Mahalleye de zarar veriyorlardı dışkılarıyla. Yine de onları ikinci boğaz köprüsünün başındaki ormana salıverdiğimizde suçluluk duygusu hissettim derinden derine.

Başka çarem yoktu. En ufak sebeplerden biz insanlar mikrobik hastalıklara yakalanırken hayvanların pislikler içerisinde, kuduz, uyuz olması her an muhtemel. Aslında köpekleri kısırlaştırma kampanyası başlatılsa hem insan sağlığı, hem hayvan nesli için iyi olur. Ama insanlar kendilerine yapamadıklarını hayvanlara nasıl uygulasınlar?

Daha bir hafta önce kırk beş yaşındaki komşum Binnaz abla altıncı çocuğunu getirdi dünyaya. Bir kutu bisküviyle gitmiştim ziyaretine. Halinden öyle memnun gözüküyordu ki. Bugünü ve yarını, kendinin ve çocuğunun çekeceği sıkıntıları düşünemiyor bile. Hak da veriyorum ona. Yeni bir canı sevmek, çok sevmek tabii güzel, ama sevginin bedeli sürünmek olmadıkça. Eh, bunu dünyaya getirmeden önce düşünecekti. Çok yoksul olmalarına rağmen, o şikayet etmiyorsa, bana susmak kalır sadece. Ne zaman ki, biz insanlar bilinçsiz üremeye son verirsek sıra, o zaman gelir hayvanlara.

Yine bu akşam, kâğıt ve naylon toplayıcı bir adamla tanıştım pazarda. Hem sohbet ettik, hem topladık. Naylonları nereye sattığımı sordu. Şimdilik biriktirdiğimi söyledim. Sonra o bahsetti sattığı fabrikadan. Yıkanmış naylonu bir ay öncesi yirmi binden

satarken, şimdi onbeş bine düşmüş kilosu, dış ülkelerden hammadde geldiğinden. O da bu işlerle doyuruyormuş dört çocuğu ve karısını. Evleri de kiraymış. Geçim derdinden konuşup durduk. Bir ara çöpten ufak bir paket çıkarıp baktıktan sonra utangaç bir tavırla bana uzattı loş ışıkta, "Bu size lazım olur, karım bu kadar kısasını giymez" diyerek. Paketi merakla alıp, yeni sütyen-külot olduğunu gördüm. Utandığımdan geri veremedim, attım torbama. İyi akşamlar dileyip uzaklaştım yanından.

Zaman zaman düşürülmek veya atılmak sonucu güzel şeyler de geçiyor elimize, en çok da pazar yerlerinde. Geçen hafta sadece ufak bir yırtığı olan pencere tülü buldum çöpten kocaman. Evimin camına öyle güzel bir hava verdi ki.

9 Temmuz 1995

Son zamanlarda özel kanallarda özel şovlar, özel programlar derken, maddi manevi yardıma muhtaç vatandaşlar için kahramanlığa soyunan gazeteci ve ünlülerin sayısı gün gün artıyor. Bu akşam, ünlü sinema aktörü Kadir İnanır'ın da halk yararına program yapacağın, duydum televizyondan. Yapacağı programın içeriğini bilmiyorum, ama olumlu karşılıyorum bu kararını. Daha bir çokları vesile olmalı sorunluları çözmeye, ancak Fatma Girik'in yaptığı gibi suratlara tükürük sıvazlayarak değil...

Acaba benim kitabıma da yardımcı olacak biri çıkar mı ki?

10 Temmuz 1995

Veli geldi bugün ziyaretime. Kurban Bayramı'ndan bu yana, ilk bugün görüştük. Nasıl olduğumu sordu. "İyiyim" dedim. O da iyiymiş de polislik görevinin zorlukları olmasa. Paraya ihtiyacım olup olmadığını sordu her zamanki gibi. Kurban Bayramı'nda bana getirdiği iki kiloluk baldan yine isteyip istemediğimi yokladı. "Sağol Veli" dedim, "hiçbir şeye ihtiyacım yok". Kapının önündeki çöplere biraz güldü, bana da üzüldü. Üşütmememi, yorulmamamı söyledi.

11 Temmuz 1995

İki gündür, yağan şiddetli yağmurlardan işe çıkamamışken, zeminlerden eve dolan sular, tepemizde akan çatı, kapı önündeki vıcıklaşan çamurlar iyice perişan etti bizi. Evin yüzü çırılçıplak. Bizden daha mağdur durumda olanlar karşımızdaki hafriyat evleri. Yağmur suları aldığı toprağı sürüklüyor aşağıya, dereye. Allah hepsinin yardımcısı olsun. Felaketi bilerek beklemek, Allah işi değil ama...

12 Temmuz 1995

Yirmi beş kilo kâğıt sattım bugün. Hesapta toptan satmayı düşünsem de olmuyor. Evin eksikleri bitmiyor bir türlü. Onca kâğıdı gören komşularım çok para kazandığımı sanıp köşeyi döndüğümü söylüyorlar. Ben köşe dönemedim, ama mevsim yine kışa dönüyor. Anlamıyorlar, ne yapsam da hâlâ hayallerle yatağa uzanıp boş ellerle kalktığımı. Hatta burunlarını elleriyle kapatıp gülüyorlar bana gizli gizli.

14 Temmuz 1995

Bugün Verem Savaş Dispanseri'ne gitmem gerektiğini hatırladım. Gitmeye de pek niyetim yoktu ya. Moral bozuyor bu doktorlar. Bu kadar yokluk içinde hâlâ ciğerlerimin düzelmediğini söylerse, hiç de hoş olmaz. Böyle can sıkıcı durumlardan habersiz yaşamak istiyorum. Erkan'sa işi bırakalı her gün zayıflıyor. Burun etrafındaki çizgiler öyle derinleşti ki. Özellikle akşamları onun yüzüne bakıp solgunluğunu ve çökmüşlüğünü gördüğümde içimden bir şeyler kopuyor. Sigara ve kahvehanelerin kirli havası neler yapmaz ki insana! Başka yolsuzlukları da var bu adamın. Yazmak istemezdim, ama içimden bir şey bana yazmamı söylüyor. Daha önceleri babama gittiğim bir günün akşamı, beni eve gelmeyecek sanıp, bir sokak kadınını sokmuştu yatağıma. Onları o halde yatakta yakaladığımda şok oldum. Oysa çok masum görünür kocam. Bu tür ilişkileri olduğunu arkadaş-

larının çok sık duymuştum. Şimdi düşünüyorum. Acaba AİDS mikrobu mu taşıyor da bu kadar zayıflıyor? Çok korkunç, çok acı şey bunlar. Akşam çöktüğünde nedense hep kötü şeyler geliyor aklıma. Türkiye'de AİDS'den ölen ilk kişinin, Murtaza Ergin'in son çaresizliğini basından üzüntüyle izlemiştim. Erkan'a bir şey olursa, nasıl dayanırım bu acıya? İnsanlar ölmesin. Acı çekmesin kimse. Dermansız dert olmasın. Belki de dermansız dert yoktur da biz insanlar yeterli araştırmıyoruz.

Geçenlerde İnter Star'da bir oturum izledim, dert heyecan ve sevinçle. "Ege Lokman" adlı Manisalı bir zat yaptığı bitkisel ilaçlarla kanser ve AİDS'lileri iyileştirdiğini söylüyordu. Kendinin. Tıbbıyeden birkaç profesör ve bilim adamıysa, şiddetle karşı koyuyorlardı bu iddiaya. Ege Lokman tarafından iyileştirildiği söylenen onca kanserli hasta ellerinde daha önce doktorlarca verilmiş umutsuz vaka raporlarıyla çıktılar ekrana. Bilim adamları ve doktorlara çok kızdım. Yok neymiş efendim, kimseye ilaç vermemeliymiş, Ege Lokman. Doktordan "artık yaşamaz" raporu alıp çaresini başka yerlerde arama özgürlüğünü kısıtlayan bu doktorlara, ben isyan ettim hastaların yerine. Düşünün, ölmek üzere olan bir insanın son şansını da bilmişlik taslayarak alıyorlar elinden. Ege Lokman elinde raporu olmayana zaten ilaç vermiyormuş.

15 Temmuz 1995

Tek tük sigaraya başladım yine. Düşünürken, otururken, çalışırken kendimde hissettiğim kocaman boşluğu sigara doldurur sanıyordum nedense. Bir ciklet ya da çekirdek avutmuyor. Baş edemeyeceğimi sanıyorum başka türlü içimdeki yalnızlığımla.

16 Temmuz 1995

Raif işe girdi, bir elektrikçi yanına. Kendisi bulmuş. Beşyüz bin lira haftalık, ayrıca yemek de veriyormuş mal sahibi. Sebat etse de hem meslek öğrenip hem kamı doysa. Çöpü artık De-

niz'le toplayacağız. İki kardeşin kavgası da bitecek biraz. Ne tuhaf bu çocuklar! Ayrı kaldıklarında birbirlerini delice ararlarken, bir araya geldiklerinde, yalnızca kavga döğüş ediyorlar. Bu akşam da bir salkım üzün yüzünden yaktılar birbirlerinin canını, "Sen çok, ben az yedim" diyerek. Deniz uyduğunda, Raif şefkatle sarıldı boynuna, yanaklarını öptü, canım kardeşim diye. Uyuduklarında öyle masumlaşıyorlar ki, tüm çocuklar gibi. Ah çocuklar! Pazar yerlerinde yarış edercesine kâğıt toplayan o başka çocuklar da burkuyor yüreğimi.

Açlığı hiç bilmeyen insanların bakıp da göremediği sefaletin kucağındaki çocuklar bunlar. Erkan'a anlatıyorum bu çocukları. "Gel, gör" diyorum "ufacık bedenlerin bir lokma için, nasıl ve kimlerce ezildiğini". Sanki çok mu umurunda Erkan'ın? Kendi burnunun dibindekini göremeyen, uzağı nasıl görsün? Ama gelmeli, hepimizi görmeli ki, yalnız mücadele edilemeyeceğini anlamalı... Yarın bizimle pazara gelmesini söyledim bu akşam. Suskun kadı her zamanki gibi.

17 Temmuz 1995

Topladığımız naylonları yıkamaktan, kurutmaktan iflahım kesildi. Şöyle bir tutar hesabı yaptığımda, umudum kırılıp yorgunluğum artıyor. Bu işi toptan yapan bir adam geldi kapıya bugün naylonları almak için. O da keriz arıyor anlaşılan. Çektiğim eziyetleri söylerdim ana. "Elini vicdanına koy da ona göre para ver" dedim "naylonlara." Baktı ki razı değilim, "iyi günler" deyip gitti. Şöyle fazla fazla naylon toplayıp ticaret yapmak istiyorum. ama ciğerlerim yine ağrıyor. Erkan da yardım etmiyor. Komşulardan utanıyormuş. Bence hepsi bahane. Kızıp bağırıyorum "Sana kuruş vermeyeceğim" diye. Dalgasını geçiyor benimle. Sanki kaç kuruşum geçmiş ona bu işi yapalı? Daha da kızıyorum aldırmazlığına. Anlamak istemiyor, her şeyi hepimiz için yaptığımı, her şeyi beraber tükettiğimizi. Adsız'a ihtiyaç duymam da boşuna. O da karşı çıkıyor. "Toplayacağın kâğıt ve

naylon parasını ben vereyim, yapma" diyor. Hasta olmamdan korkuyormuş güya. Ezilmem zoruna gidiyormuş. Kocamı mosturalık mı tutuyormuşum elimde? Ona da aldırmıyorum. İstiyor ki, hep kendine muhtaç olayım. Erkeklik gururu mu kabarıyor ne? Geçen hafta, pazara çıktığımızda Adsız'ı aramıştım telefonla, toplananları eve taşısın diye. Naz etti bana, ay vay diyerek. Sinirlenip kapatmak istediğimi söylediğimde telefonu, "Kapatırsan kapat" diye karşılık verdi, kapatıverdim birden. Sinirlerim bozuk halde. Çocuklarım da yanımda, daldım pazara. İki saat aradan sonra, sırtımız, elimiz yüklerle dolu pazardan çıkıyorduk ki, Adsız dikildi karşımıza, asık suratla. Kızgınlığımı belli etmeden, güler yüzle "Hoş geldin" dedim. Oturduk biraz. Birer sigara yaktık. Önce Raif'le Deniz'e dönüp biraz daha kâğıt naylon toplamalarını söyledim, uzaklaşmalarını bekledikten sonra konuşmaya başladı benimle. Ne hakla yüzüne kapatıyormuşum telefonu? Hazmedemeyip, deli gibi gelmiş buraya. İki saattir dolanarak bizi arıyormuş. Hiç mi değeri yokmuş gözümde? Erkan'a verdiğim değerin bir parçasını ona verseymişim, canını verirmiş bana. Bunalıma giriyormuş benim yüzümden. Kaçıp taa uzaklara gidecekmiş. Bıkmış tarafımdan kullanılmaktan, paramdan, nazlarımdan....

İlkten tek kelime etmeden dinledim Adsız'ı, biraz da soğuyarak. Yalanlar da uydurdu. Kanmayacağımı bile bile. Güya, tek düşüncesi benmişim. Bu kez, ben başladım konuşmaya: "Sen aptal mısın da" dedim, "kendini bana kullandırıyorsun? Ben kullanacağım diye değil, sevip sevileceğim diye beraberim en çok da seninle. Şayet zaman zaman bana verdiğin yüz bin, iki yüz bin gibi paraları kastediyorsan, yemin ederim ki, bunları da geri veririm. Ailemizdeki yaşantıyı bilsen hiç konuşmazsın. Yaşadın mı açlığı? Ya karın, çocukların? Ama ben hep yaşıyorum. Asıl sen beni kullandığını söylemeye çalışıyorsun bu sözlerle. Yine de maddi manevi açıdan zarara uğratıyorsam seni, yolun açık gidebilirsin."

O akşamki son sözlerim bunlar olmuştu Adsız'a. O tekrar konuştuğunda, "Nalan" diyordu, "senden ayrı bir ömür boyu da yaşarım, ama beni sevdiğini ve terketmediğini bilirsem eğer.".Adsız'la dertlerimiz ne kadar farklı. O bensizlik korkusu yaşıyor, ben açlık korkusu yaşıyorum zaman zaman.

18 temmuz 1995

Her zaman çöp vurulmazmış sırta. Pazarcılar bu akşam iyi öğrettiler bana. Utanıp sıkılarak tezgâh altlarındaki kâğıt ve naylonları ricalarla almam yetmemiş ki, bir tezgâhın altına eğilmemle; kafama, sırtıma tekme yumruklar ardı ardına geldi. Ben de afalladım birden. Aceleyle doğrulduğumda, hemen yanımdaki pazarcı, bu kez de küfretmeye başladı, "Ne oluyorsun be?" dedim "Ne yaptık da vuruyorsun" Hırsız mı neymişim? Çok zoruma gitti. Tutamadım kendimi, başladım ağlamaya. Özür filen diledi. "Kağıt bahanesiyle bu işi yapanlar hırsız çıkıyor." dedi. Biraz sakinleştim, ama herkesi aynı kefeye koymamasını tekrarlayıp durdum.

Yine bir adam takıldı peşime, tomar tomara kâğıt vereceğini söyleyerek. İnandım, gittim. Adamın niyeti vermek değil, almakmış.

Namusun, ekmeğin hakkın yeri nerede acaba? Bu gidişle yoldan çıkacağım galiba.

19 Temmuz 1995

Bugün mahallede yine kargaşa var; polisler, zabıtalar, kameramanlarla tıklım tıklım dolu ortalık.

Yol planı çalışması yapan üç belediye görevlisi Kürt Şakir'in adamlarınca ayaklarından vurulmuşlar. Bizim Kâzım Karabekir, Teksas'ı geçti vallahi; geçti de bir şerif çıkmıyor ortaya, mafyayı bozguna uğratacak. Bosna'dakilere döndük. Türkiye'de de ölümü her an ensemizde hissetmek mümkün.

Mahalleli. Kürt Şakir'in oğlu Şevki'nin bir savcıya rüşvet olarak, iki dönüm arazi verdiğini söylüyor. Doğrusu, akıllı insanlar Kürt Şakir'in oğulları. Hem para, hem hibeyle egemenliklerini iyice kurdular burada. Şimdi soruyorum devlete hani nerde adalet? Nereye sıkıştı kaldı? Yine tozlu raflarda mı hak, hukuk? Yoksa kimilerinizin danışıklı egemenliği mi tüm bunlar? Birazcık adalet arayanlarıysa silahla susturmak gündemde şimdi. Haydi diyorum, ben çıkıp haykırayım, kim dinler ki beni. Deli diye ya tımarhaneye gönderilirim ya da eşek cennettine. Başta buradakilerin kimileri susturur. Kürt Şakir'in köylüsüyle dolu buralar.

25 Temmuz 1995

Bugün şanslı günüm. Az önce geldik salı pazarından. İşin doğrusu, memlekette iyilerin mi yoksa kötülerin mi çok olduğunu bilemez oldum. Daha önce de dediğim gibi, insanların kişiliklerini ölçen bir alet yapsalar keşke... Bu akşam iki iyi insandan gördüğü yardım, insan olduğum duygusunu yüceltti içimde.

Diğerleri gibi ikisi de pazarcıydı.

On kilodan fazla naylon verdiler bana, bir karşılık beklemeksizin, hem de bacım diyerek. Pek fark sayılmasa da pazarcıların çoğunluğunun doğulu olmalarına karşın bunlar Akdenizliydiler. İnsanları sınıflamak, birilerini yermek istemiyorum, ama gördüğüm doğulular genel olarak somurtkan ve kaba insanlardı bugüne kadar. Belki de yaşadıkları yerlerin doğa şartlarındandır, kimbilir! Elimden geldiğince benimsemeye çalışıyorum böylelerini. O tip asık suratlı insanların yüzünde, yakın, tanıdık, dostça bir çizgi. Bulma mücadelesi veriyorum şu çizgi kardeşimin duruşuna, bu oğlumun davranışına benziyor, hatta benzemeli diyerek. Bu benzetmelerle içimdeki ve dilimdeki dikenleri daha kolay köreltiyorum.

26 Temmuz 1995

Dinsizin hakkından imanlı da gelirmiş istenince. Şerifsizlikten yakınırken, bugün yakınlarının ve yaltakçılarının itirazlarına rağmen geniş güvenlik önlemleri altında yıkılan Kürt Şakir'in üç villası belki arazi mafyaları için birazcık da olsa engelleyici olur. Devlet malı denizcesine yağmalanan hazine arsalarından bir parçacığı da olsa kurtarıldı bugün.

Mahallede tüm gecekonduların yıkılacağı dedikoduları dolaşıp duruyor.

Bu arada Kürt Şakir'in yakınlarıysa mahalleyi tehdide devam ediyor. Kürt Şakir'in yeğenlerinden biriyle evlenen komşum Nafiye'nin kızının "Pis nankörler, amcam hepinizi yer yurt sahibi etti de biriniz demediniz ki bize silah verin, karşı koyalım" sözlerini kendi kulaklarımla duydum. Zabıtaların vurulduğu gün olay yerinden kaçan, ancak birkaç gün sonra ortaya çıkan bir başka yeğen de "Bir boka yaramazsınız biriniz!" bağırtılarıyla el kol sallayıp duruyordu mahalleliye. Bunların ardından bir çoğumuz göze batmamak için evlerimize çekildik.

Bu kadar bağırtıya rağmen aslında kaybettikleri fazla bir şey de değil. Ümraniye Kâzım Karabekir girişindeki "Elma kent" adıyla diktikleri bloklar üç değil, üç yüz villa yapar. Ee, bu gibilerin gözünü toprak doyurduğuna göre, söylenecek bir söz yok. Bakalım bundan sonra neler olacak.

Bence devlet buraya ve burası gibi kaçak yapılaşmış yerlere el koymalı. Buralar şartlı ihaleyle satışa çıkarılmalı, ama mafya babaları işe karıştırılmadan. Diyelim ki, bir kişi bir blokluk arsaya sahip. O toprak üzerine satın alınan kurum tarafından çok katlı blok yapılara, diğer toprak sahipleri de buraya yerleştirilebilir. Böylece, çirkin, çarpık görünümlerin kaybolmasıyla, hukuksal ve toplu konut yaşamı her bir korkuyu, sorunu siler ortadan. Ben kendi payıma, devlet olaya el koysun diyorum. Ama başımızdakilerin kimi anahtardı, evdi vaad etmeselerdi nispeten de olsa azalırdı bu kaçak yapılaşmalar.

29 Temmuz 1995

Raif çok gecikti bu akşam. Saat on olmasına rağmen ortalarda yok. Olmayacak şeyler geliyor aklıma, araba kazası ya da Kürt Şakir'in yakınlarınca alıkonulup dövülmesi gibi. Cebindeki kimliği bütün belaları uzaklaştırmaya değil, yalnızca haber almaya yeter.

Geçtiğimiz günlerde oğlumun hiç yoktan Kürt Şakir'in yakınlarınca insafsızca dövülmesi sokuyor beni biraz da şüpheye...

Evimizin yakınında oturan iki çocuk annesi Saniye, cesaretini hemşehrilerinden alıyor ki, oğlumu kendi çocuklarıyla bir olup dövdüğü gün, kapıma kadar gelerek meselenin ne olduğun doğru dürüst anlatmadan, çirkin sözleriyle beni tahrik edene kadar uğraşmıştı. Ne orospuluğumuz kalmıştı, ne dilenciliğimiz. Dahası, beni buralardan sürdüreceğini, evimi yakıp yıktıracağını da söyleyince kan beynime çıkmıştı. Kaptığım taşı ona savurdum, o da kapıma dayanarak bana vurmaya başladı. Gücü yeten yetene. Suratı nasıl geçti elime hatırlamıyorum. Benim evimde beni döversin ha... bir güzel benzetiyordum ki, başladı kaçmaya. Bense elime geçirdiğim iskemleyi tam sırtına indirecektim. "Dur Nalan, vurma bana!" deyince iniverdi elim kolum. Fakat o kendini kurtaracak kadar uzaklaşmasıyla birlikte yine bağırmaya, ocağımı söndüreceğini haykırmaya başladı. Başıma gelecekleri iyi düşünmem tehdidiyle çekip gitti, Saniye o gün. Düşünmez değilim tabi, düşünüyorum Saniye'nin köylüsü Kürt Şakir'in yeğenlerinin bana neler edebileceğini.

Saniye de bizim mahallede oturur 7 yıldır, son iki yıldır ev sahibidir. Benim koca kumarcı, onunki içkicidir. İkimiz de bir başımıza göğüslemek zorunda olsak da yaşamı, para yönünden benden çok daha avantajlı durumdadır. Hastanede hastabakıcılık yapar Saniye, hem de günlerce evine gelmeyerek. Oğulları Ferhat'la Osman, tiner, sigara, hırsızlık gibi çirkinliklerle ziyan olurken, bu kadının tepki göstermemesi düşündürür beni. Hırsızlık suçundan sık sık polis otosuyla mahalleden götürülmele-

rini göremeyecek kadar uzaklardadır bu ana. Hep paralıdır. Çocuklarının çevreye verdiği zararları parasıyla örter. Kocasıysa sık sık kafayı çekip mahallede kabadayılık yapar.

Saniye'nin çirkin ilişkileri yaygın olarak biliniyor. Kürt Şakir'in yeğenleriyle yaşadığı beraberlik, ardından yeğenlerin amca çocukları... Tabi başkaları hariç. Burnunun havalarda olması sanırım bu tür ilişkilerine güvenmesinden kaynaklanıyor.

Saniye'nin erkekler tarafından çirkince kullanılması bir kadın olarak utandırıyor beni. Suç onun mu sadece? Düşkünlüğünü fırsat bilenlere ne demeli? Evet, Saniye çok kez hata yapan bir insan, ama hayat yaşadıkça deneyimleriyle olgunlaştırmalı insanı. Ben de geçmişte yaşadığım bazı aşklarımla bugün hâlâ utanıyorum, böylelerine de âşık olunurmuş diyerek.

Raif bu gece gecikmeseydi belki de hiç hatırlamayacaktım bunları.

Raif'in gelişi korkularımı dindirdi. Hafta sonu diyerek genel temizlik yaptırmış patronu, geç vakte kadar. İşe de çıkamadık ama tavuk kanadıyla salata yedik bol bol. Biraz da Erkan'a bıraktık "belki gelir yer" diye. Kimbilir ne zaman gelir. İyice kesti evle, köyle ilişkisini. Sorumsuz mu sorumsuz. Ona olan öfkemi, yazarak bastırmaya çalışsam da güvenikliğimi yok edemiyor kâğıt, kalem. O yaptıkları yok mu. Gece yarısı gelip canımı acıtarak uyandırdığında katil olasım geliyor. Basıyorum çığlığı belalar yağdırarak. Bu kez de çocuklar fırlıyor yataktan, mahmur, korkak, bağırtılı halleriyle.

Ne yapıyoruz, nereye gidiyoruz, idrak edemiyorum bazen. Kime güveniyor bu adam? Çalışılmadıkça gökten inecek hali yok ya nafakanın. Şu an bile çok geç olmasına rağmen, yine yok ortalarda. Ah, kocacığım. Bir gün kafanı vurmak istediğinde, inan taş bile bulamayacaksın.

30 Temmuz 1995

Mahallece çöpçü olduk çıktık. Komşum Ayseller de naylon

topluyorlar artık. Para kazanmanın kolaylığını onlardan daha iyi öğrenmeme rağmen, kazanılacak para yok ki, kazanayım.

Aysel'in kocası çalıştığı fabrikadan temelli ayrılıp aldığı toplu parayı da yine hurdacılardan aldığı kirli naylonlara yatırdı. Tam iki ton kirli naylonu karı koca ve akrabalar gece gündüz demeden yıkayıp kurutuyorlar. Kırk milyon kârları olacakmış. Araba alacaklarını söylüyorlar. Kıskanıyor muyum ne? Alın teriyle çalışırsa kazanmaları gurur verici de ben şanssızlığım ve yalnızlığıma üzülüyorum için için.

2 Ağustos 1995

Tarihleri de şaşırdım, günleri de. Bazen, oluruna bırakmak gerekiyor zamanı. Hesaplı yaşamayı, bir mahkumun çıkacağı günü hesaplamasına benzettiğim de oluyor. Topladığım naylonların zamanı yok, ama yorgunluğum ve terli terli rüzgârda kalmam ağrılarımı yine artırıyor. Erkan'a söylüyorum rahatsızlığımı, umursamıyor.

4 Ağustos 1995

Beterin beteri var derler ya, insan kendi derdine düştü mü, bir adım ötesindeki perişanlıkları zor görür oluyor. Benim de gözlerim körleşiyor bazen.

Mahalleye bir göç geldi bugün, taa uzaklardan. Dört çocuklu karı koca, komşumuz İlyas'ın yardımıyla, yine komşumuz Fatma'nın evini tutmuşlar iki gün önce tutmasına da, çocuklarını önce saklayıp, bugün de ortalığa çıkaran bu aile, maalesef sokakta kaldı eşyalarıyla. Fatma abla, bu kadar çocukluya ev ermem deyince boş bir inşaata taşındılar akşamüzeri, kapısı penceresi olmayan.

Duyduğumuza göre bu perişan ailenin reisi, medyumluk yapıyormuş. Ne yazık ki, kendi hayatını düzene sokacak perilerini bulamamış hâlâ.

5 Ağustos 1995

Veli'yle karşılaştık bu sabah bakkal yolunda. İkimiz de özlemişiz şöyle bir laflamayı. Havadan sudan çok, kendimizden konuştuk. Ne zaman yazar olacağımı yine yarı gülümser sorduysa da bir gün mutlaka, dedim Veli'ye. Naylon işini bırakmamı da önerdi bu arada, ama başka ne yapacağımı söylemedi. Benim iyiliğim içinmiş söyledikleri. Mikrop da kapabilirmişim. Ölseymişim herkes gibi o da üzülürmüş. Ölmek bana yakışmazmış. Hayat doluymuşum, neşeli...

6 Ağustos 1995

Adsız gelmişti sabah. Bugün solgun buldu beni. Halsizim, dedim, bitkinim, başım dönüyor, ateşleniyorum.

Yine 4. Levent'teki doktora gittik beraber. Muayene oldum. Ciğerlerim iyi çıktı bu kez, ama böbreklerim iltihaplanmış. Sayısız ilaçlarla, az önce bıraktı beni Adsız eve. İstiyordum ki, yanımda kalsın öylece. Korkmamamı söylesin hastalık ve yalnızlıktan. Ya da beni göğsüne yatırıp, okşasın yine saçlarımı; "güzelim çocuğum, canım" diyerek. İsterim ki,yüreğini aralayıp orada taşısın beni. Keşke Erkan da söylese buna benzer sözler. Ama söylemiyor. Eğer bir gün ayrılmak zorunda kalsam da Adsız'dan, yeminle söylüyorum, asla unutmayacağım.

7 Ağustos 1995

Ayseller eski model bir minibüsle, bir de renkli televizyon aldılar elden düşme... Sevinçleri her hallerinden belli. Onların payına ben de seviniyorum. Şu kısacık yaşamda varsın birazcık mutlu olsunlar. Kazanç sağlıyorlar bu işten, ama çektikleri eziyetlerin yanında yine de az sayılır; elimdeki elli kilo naylonu ben de onlara sattım, kilosu yirmiden. Naylonu teslim ettikleri fabrika çek vermiş Aysellere,bir aylık. Ben de Çok bozulduğunda alacağım paramı.

9 Ağustos 1995

Ağlamak geliyor içimden halimize. Burnumun direği sızlıyor olmadık şeylere. Biraz da ilâçlar mı dokunuyor ne, duygusallığım ve sersemliğimle sarhoşlar gibiyim. Bir şeyler yapmak istiyorum, sorunlarımızı biraz hafifletecek. Yine işe çıkmadım kaç gündür. Bugün birkaç jeton alarak özel televizyonlardan İnter Star'la konuştum kitabım için. Onlara çevremde tanık olduğum bazı olayları, iki yılı aşkın bir süredir günlük tutarak yazdığımı, kendilerinden de, henüz yayınlanmayan kitabım için yardım beklediğimi söyledim.

Telefon numaramı aldılar "ararız" diyerek. Hiç sanmıyorum ya arayacaklarını, umut umuttur. Cebimde şöyle biraz yol param olsun, başka yerlere gideceğim yeniden.

13 Ağustos 1995

Hep vezirlikle ün kazanılmaz ya, bizim Kâzım Karebekir de rezilliğiyle namlanıyor günden güne. Bugün Kürt Şakir'in oğulları koskoca ormanı ateşe verdiler. Göklere yükselen alevler ve dumanlara müdahale temek isteyenlerden çok, seyirciler doluştu öncelikle. Geç de olsa birileri uyarmış olacak ki, itfaiye, polis, zabıta arabaları, havadan su sıkan helikopterlerle, tam bir bayram yerine döndü ortalık. Çocuklara da eğlence çıktı, hem de fazlasıyla. Sırtlarından tişörtlerini çıkarıp helikopterlere sallayan, ellerini ağızlarına götürerek naralar atan bu çocuklar gibi olmamanın küskünlüğünü yaşadım içimden. Mahallemizde yaşanan bu tür olaylar çok sık olduğundan mıdır nedir, artık yerini eğlenceye bırakır oldu. İlk televizyon çıktığı dönemlerde, haftada bir oynayan Türk filmini izlemek için her gittiğimiz yerde yarışırcasına yer kapardık tıpkı bugünkü gibi.

15 Ağustos 1995

Dün akşamdan elime iki yüz bin lira geçince bugün yine Cağaloğlu'ndaki yayınevlerine geçtim oğlum Deniz'le. Vali Kona-

ğı'ndan itibaren yokuşu ağır ağır çıkarak sayısız yayınevinin önlerinde dolandık durduk saatlerce. Doğuş Yayınevi, Ararat, Arkın, Remzi, Cem gibi daha birçok yayınevinin kapısından içeri girdik. Kimileri konuşma fırsatı dahi vermediler nedense. Sanki bu insanlar, yaşamıyor gibi geldi bana. Kulakları mı yorgun, nereleri bilemiyorum. Oturdukları yerde bunca eserin bekçiliğini yapıyor gibiydiler sadece.

Hiç okumuyorlar mı ki onca yazarın yazdıklarını, merak etmiyorlar mı? Şöyle bir göz dahi gezdirmiş olsalar, bunca duyarsız bakmazlar çevrelerine. Herbiri bir kahraman olmak ister belki de. Sahi kahramanlık nedir? Kimsenin oynatamadığı bir kayayı yerinden kaldırmak değil herhalde. Ya da meydanlarda kuru kuruya kurtarıcı olduğunu avaz avaz bağırmak hiç değil. Benim kahramanlık anlayışım belki çoklarınızınki gibi. Bir ikisini sıralayayım: Sevgidir kahramanlık, ilk başta. Görmektir, dinlemek, anlamaktır. İncecik bir sanattır. Elle tutulmaz, gözle görülmez, en büyük manevi zenginliklerden biridir o.

Deniz'in acıkma ve yorgunluk şikâyetleriyle ilerlerken simit aldık. Saat dört olmuştu. Dönecektik ki, son bir umutla bir yayınevinin kapısından daha girdik içeriye. Biri genç, diğeri orta yaşlı iki bayanla karşılaştım orada. Diğerlerine sorduklarımı sordum onlara da. Yanıtları maalesef programımız dolu, oldu da daha bir anlayışlıydı bunlar. Güler yüzlerinden cesaret almasaydım "Lütfen bir göz atın yazdıklarıma" diyemezdim. Okudular, güzel, ama yine de programımız dolu, dediler. Oradan da çıktım yıkılmışlığımla. Caddede banklardan birine oturarak yaktığım sigaranın eşliğinde kâğıda "Umut edip mücadele vermek güzel ama ceremesi tokattan beter..." Tükenmez kalemim tükenerek terk etmişti beni. Tam kalkacaktık ki, oğlumla az önceki yayınevindeki o genç kadının güler yüzle bize doğru geldiğini gördük. Beni arıyormuş konuşmamız için. Yazılı dosya kağıtlarıma tekrar baktı. "Böyle olmaz, fotokopisini çektirelim" dedi.

Çekilen fotokopileri kendine alıkoyup asılları bana verdi ve okuması gerektiğini, daha sonra basılıp basılamayacağı hakkındaki yanıtı öğrenmek üzere aramamı söyleyerek telefon numarasını verdi bana.

16 Ağustos 1995

Yayınevine telefon açtım az önce Velilerde. Kitabımı beğenmişler, basacaklarını söylediler. Sözleşme yapmak üzere gelmemi istediler. Nasıl bir sözleşme bilmiyorum, ama çok seviniyorum.

VAROŞTA KADIN OLMAK

Nalan Türkeli

Erkek gibi geziyordum artık. Saçlarımı sıfıra vurdurup, giydiğim erkek pantolonu, ayakkabısı ve kasketimle, herkesi, inandırır olmuştum bu halime. Babam bile, hoşnuttu giyimimden. Ancak birileri, "homo" diyorlardı bana. Anlamını bilmediğimden, aldırmazdım. İşten ayrıldıktan sonra, bir süre avare dolanıp durduk; aç susuz. Çalışmaya da niyetimiz yoktu. Dahası, çalışabileceğimiz iş yoktu. Nasılsa babam, adadan haftada bir geliyordu motoruyla Galata Köprüsü'nün altına. Babaydı o. Aç bırakmazdı yavrularını.

...

Ben eğitimsiz, öğretimsiz, çok şeyden mahrum yaşantımla, gecekonduluyum. Şu var ki, bu saydıklarım hiçbir organımı susturmaya neden olmuyor. Onca zaman konuşuyordum, duyuyordum, hissediyordum da kimseler bilmiyordu. Yazmaya karar verdim ben de, biz gecekondulular sesini duyurur um ümidiyle cesaretimi korkularımdan aldım. Oysa gereksiz korkularımdan hep nefret ettim. Hâlâ devam eden korkularımsa yaşantım gibi, tamamlanmamış inançlarım yüzünden!

Nalan Türkeli

ISBN 975-308-294-0